

GENDER BUDGET

2023-24

Sr. No.	Table of Contents	Page No.
1	Introduction (English- Gujarati)	1
2	Analysis of Gender Oriented Indicators (English- Gujarati)	6
3	Summary of Actual Expenditure, Revised Estimates & Budget Estimates on Women Specific Programmes	17
4	Category : A (100% Women Specific Programmes)	21
5	Schematic Write-up of Category-A (English –Gujarati)	31
6	Category: B (Atleast 30% Women Specific Programmes)	81

Introduction

The State Government has been committed towards its citizen's regarding excelling in socio-economic development. To be more accountable in its governance, it ensures that these fruits of development reach to every individual. The State Government also promulgates budgetary policies and implications addressing gender equality through gender responsive strategies, schemes and programmes.

Education, Protection, health care and livelihood for women have been the primary objectives. The State government also ensures that this fruits of development reach to the furthestmost person in the society.

The Global Agenda of Sustainable Development Goal (SDG): 5 has been a significant step from policy level to grass root implication for empowering women in the society.

Since 2014-15, the State Government has been publishing "Gender Budget" pertaining to women specific financial allocations. The document provides insights on various initiatives taken up by the State Government. Also it enables the Departments to determine the need and justification for the gender specific allocations in various sectors.

Gender budgeting process is now institutionalized with the State Budgeting system. And for the same, Gender Budget

Statement 2023-24 has been prepared in-line State Budget 2023-24 to recognize Gender oriented allocation.

The allocations are classified in two categories:

Category A: 100% Women Specific Programmes

Category B: Atleast 30% Women Specific Programmes

The State Government's continuous effort towards women empowerment has led to reach a mile stone of publishing 10 Years of Gender Budget Statement. It is hoped that this document would help in addressing the gender gaps, if any, and direct the purposeful public expenditures on women and girls. Gender Responsive Budgeting (GRB) will be useful in strengthening the State Government's efforts in holistic development and empowerment of women in the State.

=====

પ્રસ્તાવના

રાજ્ય સરકાર તેના નાગરિકોના સામાજિક અને આર્થિક વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવા માટે પ્રતિબદ્ધ છે. રાજ્ય સરકાર તેના વહીવટમાં વિકાસની તકો અને તેના લાભો રાજ્યના દરેક વ્યક્તિ સુધી પહોંચે તે સુનિશ્ચિત કરે છે.

રાજ્ય સરકાર જાતિગત વ્યૂહરચનાઓ, યોજનાઓ અને કાર્યક્રમો દ્વારા જાતિગત સમાનતાને પ્રોત્સાહન આપવા નાણાકીય નીતિઓ સૂચિત કરે છે.

શિક્ષણ, સ્વાસ્થ્ય સંભાળ કાર્યો માટેની યોગ્ય પરિસ્થિતિઓ અને રાજકીય અને આર્થિક નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયાઓમાં મહિલાઓ અને છોકરીઓને સમાન પ્રતિનિધિત્વ પ્રદાન કરવાથી ટકાઉ અર્થવ્યવસ્થામાં વધારો થશે અને મોટા પ્રમાણમાં સમાજ અને માનવતાને ફાયદો થશે.

ગ્લોબલ એજન્ડા ઓફ સસ્ટેનેબલ ડેવલપમેન્ટ ગોલ (SDG) – ૨૦૩૦ એ ગરીબી અને ભૂખમરોને સમાપ્ત કરવા, પૃથ્વીનું રક્ષણ કરવા અને તમામ લોકો શાંતિ અને સમૃદ્ધિ અને આનંદ માણી શકે તે માટેની ક્રિયા માટે વૈશ્વિક આહવાન છે. ૧૭ સસ્ટેનેબલ ડેવલોપમેન્ટ ગોલ્સ (SDG) પૈકી, SDG-૫ નો હેતુ સમાજમાં સમાનતા હાંસલ કરવાનો અને મહિલા અને છોકરીઓ વિરુદ્ધના તમામ ભેદભાવને સમાપ્ત કરીને તમામ મહિલાઓને સશક્ત બનાવવાનો છે, જાતિગત સમાનતા એ માત્ર મૂળભૂત માનવ અધિકાર નથી પરંતુ તે ટકાઉ ભવિષ્ય માટે અગત્યની બાબત છે.

મહિલા સશક્તિકરણ અને જાતિગત સમાનતાના ઇચ્છિત પરિણામો લાવવા માટે, રાજ્ય સરકાર દ્વારા મહિલા અને કન્યાઓના વિકાસ માટે યોજનાઓ

અમલીકૃત છે. રાજ્ય સરકાર દ્વારા નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫થી "જેન્ડર બજેટ" પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે, જે વિવિધ વિભાગો દ્વારા કરવામાં આવેલ મહિલાલક્ષી નાણાકીય ફાળવણીની વિગતો દર્શાવે છે. આ પ્રકાશન રાજ્ય સરકાર દ્વારા લેવામાં આવતી વિવિધ પહેલ અંગેની માહિતી પૂરી પાડે છે. સાથે જ, તે વિભાગોને જુદા-જુદા ક્ષેત્રોમાં જાતિગત ચોક્કસ ફાળવણી માટેની જરૂરિયાત અને મહત્વ નક્કી કરવા સક્ષમ બનાવે છે.

"જેન્ડર બજેટીંગ"ની પ્રક્રિયા હવે રાજ્યની બજેટ બનાવવાની પ્રક્રિયામાં સંસ્થાગત કરવામાં આવી છે, જેના ભાગરૂપે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે, રાજ્ય સરકારે બજેટ ૨૦૨૩-૨૪માં સમાવિષ્ટ મહિલાલક્ષી નાણાકીય ફાળવણીનું સંકલન કરીને પ્રકાશન તૈયારકર્તૃ છે. આફાળવણીને બે શ્રેણીમાં વર્ગીકૃત કરવામાં આવી છે.

- શ્રેણી અ – યોજનાઓમાં ૧૦૦ ટકા ફાળવણી મહિલાઓ માટે હોય.
- શ્રેણી બ – યોજનાઓમાં મહિલાલક્ષી ફાળવણીનું પ્રમાણ ઓછામાં ઓછું ૩૦ ટકા જેટલું હોય.

આ પ્રકાશનમાં મહિલાલક્ષી યોજનાઓનો સમાવેશ કરવાના પ્રયત્નો કરવામાં આવ્યા છે, તેમ છતાં, શ્રેણી-બ માં કેટલીક યોજનાઓ બાકી રહી ગયેલ હોવાની શક્યતા રહેલ છે.

ગુજરાત રાજ્યમાં જેન્ડર બજેટીંગ પ્રક્રિયા ને રાજ્યના બજેટમાં સમાવવાની પ્રક્રિયાને ચાલુ નાણાકીય વર્ષમાં દસ વર્ષ પૂર્ણ થશે અને અમને ખાતરી છે કે, આ પ્રક્રિયા માત્ર કાર્યક્રમો અને નીતિઓમાં જ નહીં પરંતુ, મહિલા સશક્તિકરણ માટે

જરૂરી બજેટ ફાળવણીની જરૂરીયાત અને પ્રતિબદ્ધતા નક્કી કરવા માટે પાયારૂપ બનશે.

આશા છે કે, આ પ્રકાશન સ્ત્રી પુરુષ વિકાસ વચ્ચે જો અંતર હશે તો તેને ઘટાડવામાં મદદ કરશે તેમજ સ્ત્રીઓ અને છોકરીઓ માટે જરૂરી હેતુસરના જાહેર ખર્ચ અંગે દિશાસૂચન કરશે. આ જેન્ડર રિસ્પોન્સિવ બજેટીંગ રાજ્ય સરકારના સર્વાંગી વિકાસ તેમજ મહિલાઓનું સશક્તિકરણ કરવા માટેના રાજ્ય સરકારના પ્રયત્નોને મજબૂત બનાવવામાં ઉપયોગી થશે.

=====

Analysis of Gender Based Indicators

The Government of Gujarat has been continuously striving to bring all aspects of development and policies with an objective of achieving gender equity and equality in the State. Gender based indicators justifies a descriptive analysis for the State Government and work as a diagnostic tool to plan strategies and programmes towards gender mainstreaming.

Various studies have shown that economies with greater gender equity and equality reflect higher economic growth and better quality of life.

The fundamental requirement stands with need of sex disaggregated data to comprehend gender and development related aspects in the State. These data serve as an indicator for State's commitment towards gender equality.

The State Government is continuously encompassing efforts for women in health, education, livelihood, skill development & protection and to empower them in the society. These parameters have shown an improvement over the years.

The following statistics reveals information on various social development indicators of Gujarat and India.

Population

Percent Share of Female Population in Total Population and Sex Ratio						
State/Country	Share of Women (%)			Sex Ratio		
	Rural	Urban	Total	Rural	Urban	Total
Gujarat	48.7	46.82	47.9	949	880	919
India	48.69	48.16	48.53	949	929	943
<i>Source: Census of India, 2011, Office of the Registrar General of India</i>						

Health, Nutrition and Well Being

Sex Ratio of Adolescent, Youth and Reproductive Age Group in India									
State/ County	Adolescent (10-19 Years)			Youth (15-24 Years)			Reproductive Age (15-44 Years)		
	Rural	Urban	Total	Rural	Urban	Total	Rural	Urban	Total
Gujarat	908	813	869	925	827	881	936	873	907
India	901	892	898	907	910	908	949	935	945

Source: Census of India, 2011, Office of the Registrar General of India

- The Sex Ratio in overall Reproductive Age (15 – 44 Years) is better than segregated Sex Ratio of Adolescent and Youth Age.
- This has been observed in the Urban and Rural areas together in Gujarat State.

As per Sample Registration System (SRS) Bulletin of October, 2021, IMR of Gujarat is lower at 25 (per 1000 live birth) than all India IMR of 30 (per 1000 live birth).

Birth and Death Rate('000 Live Birth) 2020				
	Birth Rate		Death Rate	
	Gujarat	India	Gujarat	India
Total	19.3	19.5	5.6	6.0
Rural	21.1	21.1	6.0	6.4
Urban	17.1	16.1	5.0	5.1

Source: SRS Bulletin May, 2022

- Gujarat State has a birth rate of 19.3 as against India's 19.5, as per SRS Statistical report May, 2022.
- While comparing death rate, Gujarat has a death rate of 5.6 as against India 6.0
- Over the years, Gujarat has been shown a steep decline in Death rate.

Infant Mortality by Sex and Residence, 2020									
State / Country	Total			Rural			Urban		
	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female
Gujarat	23	24	21	27	28	25	17	18	15
India	28	28	28	31	31	32	19	19	18

Source: SRS Bulletin; May, 2022

- There has been continuous decline in Infant Mortality Rate for the State of Gujarat where the results can be reflected in comparison to India's overall performance from SRS Data Bulletin of May, 2022.
- Female Infant Mortality Rate in urban areas in Gujarat has shown a steep decline which replicates the inclusion of happily accepting Girl Child in the Family Planning.
- Decline in Infant Mortality Rate also justifies increase in the life expectancy at Birth.

Mean Marriage Age:

Women's Mean Marriage Age									
State/Country	Rural			Urban			Total		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Gujarat	21.7	22	22.2	23.4	23.7	23.6	22.5	22.6	22.8
India	21.7	21.8	21.7	23.1	23.4	23.3	22.1	22.3	22.1

Source: Sample Registration System, office of the Registrar General of India

- Delay in Women's Mean Marriage justifies women's participation as a productive resource in the economy.
- It also reflects betterment in women's health, education, skill, fertility rate and female reproductivity.
- In Urban Areas the Statistics of Gujarat has been at par with India's overall data.
- Overall in Gujarat it has performed better over the years.

Literacy

Gender Gap in Literacy Rate(%) among person of age 7 & above									
State/Country	Rural			Urban			Total		
	Male	Female	Gender Gap	Male	Female	Gender Gap	Male	Female	Gender Gap
Gujarat	85.7	68.01	17.7	94.1	86.3	8.4	89.5	74.8	14.7
India	81.5	65.01	16.5	92.2	82.8	9.4	84.7	70.3	14.4

Source: NSS 75th Round, Jul.2017 - Jun.2018, NSO, MOSPI

- Gender Gap in rural area is 17.7% while in urban area it is 8.4% which shows an overall Gap of 14.7%
- The Significant improvement can be seen here that Female Gross Enrollment Ratio is greater in Gujarat in comparison to All India level.
- This has been at par with overall India which signifies a gap of 14.4%.

Economic Participation

Labour Force Participation Rate								
State/Country	2020				2021			
	Rural		Urban		Rural		Urban	
	Male	Female	Male	Female	Male	Female	Male	Female
Gujarat	59.5	29.6	59.9	16.2	59.3	29.3	62.4	14.4
India	53.8	24.01	54.1	16.8	50.3	13.8	57.3	16.1

Source: Periodic Labour Force Survey, June 2022

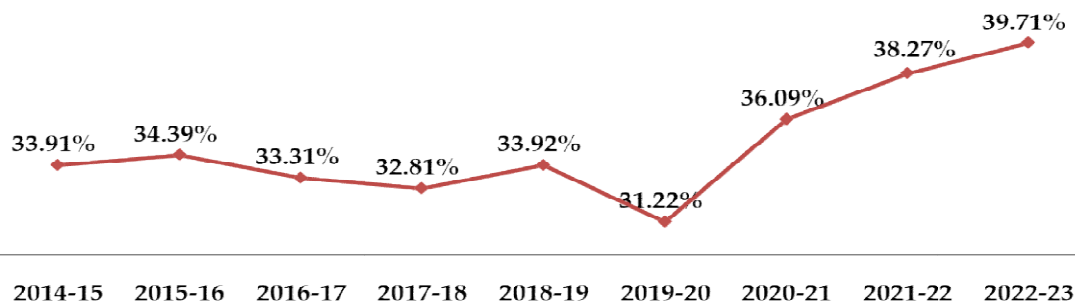
- Labour Force Participation Rate has been better in Gujarat State in comparison to India's overall data.
- This has been observed in both i.e. Urban as well as Rural Areas

Women Employment in Organized Sector (in Thousands)		
	Gujarat	India
	2011	2011
Public Sector	176.6 (57.47%)	3171 (53.26%)
Private Sector	130.7 (42.53%)	2783 (46.74%)

Source: Directorate General of Employment and Training 2011, Ministry of Labour and Employment

- At all India level, 53.26% of women are working in public sector (organized sector) whereas it shows in Gujarat with 57.47%. It also reveals that 42.53% of women in Gujarat are working in private sector as against 46.74% at all India level.

Gender Budget Allocation as a % of State Total Budget Allocation

=====

ગુજરાતના વિકાસના મહત્વના સૂચકાંકોનું જાતિ(જેન્ડર) આધારિત વિશ્લેષણ

ગુજરાત સરકાર રાજ્યના વિકાસના તમામ કાર્યક્રમો અને નીતિઓમાં જાતિગત બાબતોનો સમાવેશ થાય તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે અને જાતિગત સમાનતા અને સમન્યાયતા હાંસલ કરવા માટે હંમેશા પ્રયત્નશીલ છે.

જાતિ (જેન્ડર) આધારિત વિશ્લેષણએ વિકાસ માટેની નીતિ ઘડનારાઓ માટે અગત્યનું વર્ણનાત્મક તેમજ ઉપાય સૂચવનાર સાધન તેમજ જાતિગત બાબતોને મુખ્ય પ્રવાહમાં લાવવા માટે જરૂરી છે.

આંતરરાષ્ટ્રીય તેમજ રાષ્ટ્રીયકક્ષાએ વિકાસની પરિસ્થિતિ જોતા એક બાબત સ્પષ્ટ થાય છે કે, જે અર્થતંત્રમાં પુરુષો અને મહિલાઓ માટે તકો અને લાભો સરખા હોય ત્યાં ફક્ત આર્થિક વિકાસ જ નહિ પરંતુ ઉચ્ચ જીવન ગુણવત્તા પણ જોવા મળે છે.

જાતિ આધારિત આંકડાકીય માહિતી એ કોઈપણ દેશ કે રાજ્યની સ્ત્રી-પુરુષોની પરિસ્થિતિ સમજવા માટે પાયાની જરૂરીયાત છે, તે રાજ્યની જાતિગત સમાનતા અને સમન્યાયતા માટેની કટીબધ્ધતા દર્શાવે છે.

મહિલા સશક્તિકરણ માટે સરકાર દ્વારા અથાગ પ્રયત્નો કરવામાં આવે છે. આરોગ્ય અને પોષણ, શિક્ષણ, રોજગાર, કૌશલ્યવર્ધન અને રક્ષણ જેવા ક્ષેત્રોમાં સર્વગ્રાહી પ્રયત્નો કરવામાં આવે છે, આના કારણે વિવિધ ક્ષેત્રોમાં ઘણો સુધારો જોવા મળેલ છે.

આ સાથે આપેલ આંકડાકીય માહિતી સામાજિક વિકાસના ક્ષેત્રોમાં ભારત અને ગુજરાતની મહિલાઓ અને પુરુષોની પરિસ્થિતિ દર્શાવે છે.

વસ્તી

- વસ્તી ગણતરી ૨૦૧૧નાં આંકડા અનુસાર ગુજરાત રાજ્યમાં રાજ્યની કુલ વસ્તીની સામે મહિલાઓની વસ્તીનું પ્રમાણ ૪૭.૯ ટકા છે, જ્યારે કુલ બાળકો સામે દીકરીઓનો જાતી દર ૧૦૦૦ દિકરાઓ સામે ૯૧૯ છે.
- સમગ્ર દેશમાં કુલ વસ્તીની સામે મહિલાઓનું પ્રમાણ ૪૮.૫૩ ટકા છે, જ્યારે કુલ બાળકો સામે દીકરીઓનો જાતી દર ૧૦૦૦ દિકરાઓ સામે ૯૪૩ છે.

કુલ વસ્તી સામે મહિલાઓની વસ્તીનું પ્રમાણ અને જાતી દર						
રાજ્ય/ કેન્દ્ર	મહિલાઓનું પ્રમાણ (%)			જાતી દર		
	ગ્રામ્ય	શહેરી	કુલ	ગ્રામ્ય	શહેરી	કુલ
ગુજરાત	૪૮.૭	૪૬.૮૨	૪૭.૯	૯૪૯	૮૮૦	૯૧૯
ભારત	૪૮.૬૯	૪૮.૧૬	૪૮.૫૩	૯૪૯	૯૨૯	૯૪૩
સ્ત્રોત: ભારતની વસ્તી ગણતરી ૨૦૧૧						

આરોગ્ય, પોષણ અને સુખાકારી

કિશોરાવસ્થા, યુવા અને પુખ્ત વયમાં જાતી દરનું પ્રમાણ									
રાજ્ય/ કેન્દ્ર	કિશોરાવસ્થા (૧૦-૧૯ વયજૂથ)			યુવાજૂથ (૧૫-૨૪ વયજૂથ)			પ્રજનન વયજૂથ (૧૫-૪૪ વયજૂથ)		
	ગ્રામ્ય	શહેરી	કુલ	ગ્રામ્ય	શહેરી	કુલ	ગ્રામ્ય	શહેરી	કુલ
ગુજરાત	૯૦૮	૮૧૩	૮૬૯	૯૨૫	૮૨૭	૮૮૧	૯૩૬	૮૭૩	૯૦૭
ભારત	૯૦૧	૮૯૨	૮૯૮	૯૦૭	૯૧૦	૯૦૮	૯૪૯	૯૩૫	૯૪૫
સ્ત્રોત: ભારતની વસ્તી ગણતરી ૨૦૧૧									

- વસ્તી ગણતરી મુજબ સરેરાશ જોઈએ તો ગુજરાત રાજ્યમાં કિશોરાવસ્થાની સામે પ્રજનનવય જૂથમાં (૧૫-૪૪ વય જૂથ) સ્ત્રીઓનો જાતીદર સારો છે.
- આ સુધારાત્મક સ્થિતિ ગુજરાત રાજ્યના ગ્રામ્ય તેમજ શહેરી વિસ્તારમાં પણ જોવા મળે છે

જન્મ અને મૃત્યુદર ('૦૦૦ જન્મની સરખામણી) ૨૦૨૨				
	જન્મદર		મૃત્યુદર	
	ગુજરાત	ભારત	ગુજરાત	ભારત
કુલ	૧૯.૩	૧૯.૫	૫.૬	૬.૦
ગ્રામ્ય	૨૧.૧	૨૧.૧	૬.૦	૬.૪
શહેરી	૧૭.૧	૧૬.૧	૫.૦	૫.૧
સ્ત્રોત: એસ. આર. એસ. બુલેટીન (મે, ૨૦૨૨)				

- એસ. આર. એસ. બુલેટીન (ઓક્ટોબર, ૨૦૨૧) અનુસાર ગુજરાત રાજ્યનો નવજાત શિશુ મૃત્યુદર ૨૫ (૧૦૦૦ જન્મ સામે) હતો, જેની સરખામણીએ ભારતનો દર ૩૦ (૧૦૦૦ જન્મ સામે) હતો.
- એસ.આર.એસ. બુલેટીન, મે ૨૦૨૨ના અહેવાલ પ્રમાણે ગુજરાત રાજ્યમાં બાળજન્મદર ૧૯.૩ છે, જ્યારે ભારતમાં ૧૯.૫ છે, જ્યારે ગુજરાતની (૫.૬) સામે ભારતનો મૃત્યુદર (૬.૦) વધુ જોવા મળે છે

જાતી અને વિસ્તાર પ્રમાણે બાળ મૃત્યુદરની સ્થિતિ, ૨૦૨૦									
રાજ્ય/ કેન્દ્ર	કુલ			ગ્રામ્ય			શહેરી		
	કુલ	પુરુષ	સ્ત્રી	કુલ	પુરુષ	સ્ત્રી	કુલ	પુરુષ	સ્ત્રી
ગુજરાત	૨૩	૨૪	૨૧	૨૭	૨૮	૨૫	૧૭	૧૮	૧૫
ભારત	૨૮	૨૮	૨૮	૩૧	૩૧	૩૨	૧૯	૧૯	૧૮
સ્ત્રોત: એસ. આર. એસ. બુલેટીન (મે, ૨૦૨૨)									

- ગુજરાત રાજ્યમાં સદંતર બાળ મૃત્યુદરમાં ઘટાડો થતો જોવા મળે છે, જેનું પરિણામ ભારતની સરખામણીમાં રાજ્યના બાળ મૃત્યુદર અંગે એસ.આર.એસ આંકડાકીય અહેવાલ ૨૦૨૨ના આંકડાઓ ઉપરથી જોવા મળે છે.
- ગુજરાતના શહેરી વિસ્તારોમાં સ્ત્રી શિશુ મૃત્યુદરમાં ભારે ઘટાડો જોવા મળ્યો છે, જે કુટુંબ નિયોજનમાં બાળકીને ખુશીથી સ્વીકારવાની બાબતને પ્રદર્શિત કરેલ છે.
- શિશુ મૃત્યુદરમાં ઘટાડો પણ જન્મ સમયે અપેક્ષિત આયુષ્યમાં વધારાને યોગ્ય ઠેરવે છે.

લઝનની સરેરાશ ઉંમર

ભારત અને ગુજરાતમાં મહિલાઓની લઝન માટેની સરેરાશ ઉંમર									
ભારત/ ગુજરાત	ગ્રામ્ય			શહેરી			કુલ		
	૨૦૧૭	૨૦૧૮	૨૦૧૯	૨૦૧૭	૨૦૧૮	૨૦૧૯	૨૦૧૭	૨૦૧૮	૨૦૧૯
ગુજરાત	૨૧.૭	૨૨.૦૦	૨૨.૨	૨૩.૪	૨૩.૭	૨૩.૬	૨૨.૫	૨૨.૬	૨૨.૮
ભારત	૨૧.૭	૨૧.૮	૨૧.૭	૨૩.૧	૨૩.૪	૨૩.૩	૨૨.૧	૨૨.૩	૨૨.૧

સ્ત્રોત: સેમ્પલ રજીસ્ટર સીસ્ટમ, રજીસ્ટ્રાર જનરલની કચેરી, ભારત

- મહિલાઓના લઝનની સરેરાશ ઉંમરમાં વિલંબ એ અર્થતંત્રમાં ઉત્પાદક સંશાધન તરીકે મહિલાઓની ભાગીદારીને યોગ્ય ઠેરવે છે.
- આ બાબત મહિલાઓના સ્વાસ્થ્ય, શિક્ષણ, કૌશલ્ય, પ્રજનન દર અને સ્ત્રી પ્રજનન ક્ષમતામાં સારી સ્થિતિને દર્શાવે છે.
- આંકડા પ્રમાણે શહેરી વિસ્તારોમાં ગુજરાતની સ્થિતિ ભારતની સ્થિતિ સાથે સમકક્ષ રહ્યા છે.
- એકંદરે ગુજરાતે આ અંગે વર્ષોથી વધુ સારું પ્રદર્શન કર્યું છે.

સાક્ષરતા

સાક્ષરતા દરમાં જેન્ડર ગેપ (%) (૭ અને તેથી વધુ વયજૂથ માં)									
રાજ્ય/ કેન્દ્ર	ગ્રામ્ય			શહેરી			કુલ		
	પુરુષ	સ્ત્રી	જેન્ડર ગેપ	પુરુષ	સ્ત્રી	જેન્ડર ગેપ	પુરુષ	સ્ત્રી	જેન્ડર ગેપ
ગુજરાત	૮૫.૭	૬૮.૦૧	૧૭.૭	૮૪.૧	૮૬.૩	૮.૪	૮૮.૫	૭૪.૮	૧૪.૭
ભારત	૮૧.૫	૬૫.૦૧	૧૬.૫	૮૨.૨	૮૨.૮	૮.૪	૮૪.૭	૭૦.૩	૧૪.૪

સ્ત્રોત: એન.એસ.એસ. ૭૫ મો રાઉન્ડ, જુલાઈ ૨૦૧૭- જુન ૨૦૧૮, ,

- સ્ત્રી અને પુરુષમાં સાક્ષરતા દરમાં રહેલ જેન્ડર ગેપના આંકડાઓ પ્રમાણે ગુજરાત રાજ્યમાં ગ્રામીણ વિસ્તારમાં સાક્ષરતા અંગેનો જેન્ડર ગેપ ૧૭.૭% છે, જ્યારે શહેરી વિસ્તારમાં તે ૮.૪% છે, જે સરેરાશ ૧૪.૭% નો ગેપ જોવા મળે છે.
- આમ, ગુજરાત રાજ્ય માં સ્ત્રી અને પુરુષના સાક્ષરતા દરમાં જેન્ડર ગેપ ભારતના ૧૪.૪% અંતર સમકક્ષ હોવાનું દર્શાવે છે.

આર્થિક ભાગીદારી

કામકાજમાં ભાગીદારીનો દર

	૨૦૨૦				૨૦૨૧			
રાજ્ય/ ભારત	ગ્રામ્ય		શહેરી		ગ્રામ્ય		શહેરી	
	પુરુષ	સ્ત્રી	પુરુષ	સ્ત્રી	પુરુષ	સ્ત્રી	પુરુષ	સ્ત્રી
ગુજરાત	૫૯.૫	૨૯.૬	૫૯.૯	૧૬.૨	૫૯.૩	૨૯.૩	૬૨.૪	૧૪.૪
ભારત	૫૩.૮	૨૪.૦૧	૫૪.૧	૧૬.૮	૫૦.૩	૧૩.૮	૫૭.૩	૧૬.૧

સ્ત્રોત: Periodic Labour Force Survey, જુન ૨૦૨૨

- ભારતના એકંદર ડેટાની સરખામણીમાં ગુજરાત રાજ્યમાં મહિલાઓની કામમાં ભાગીદારીનો દર વધુ સારો રહ્યો છે. જે શહેરી તેમજ ગ્રામીણ બંને વિસ્તારોમાં જોવા મળ્યું છે.

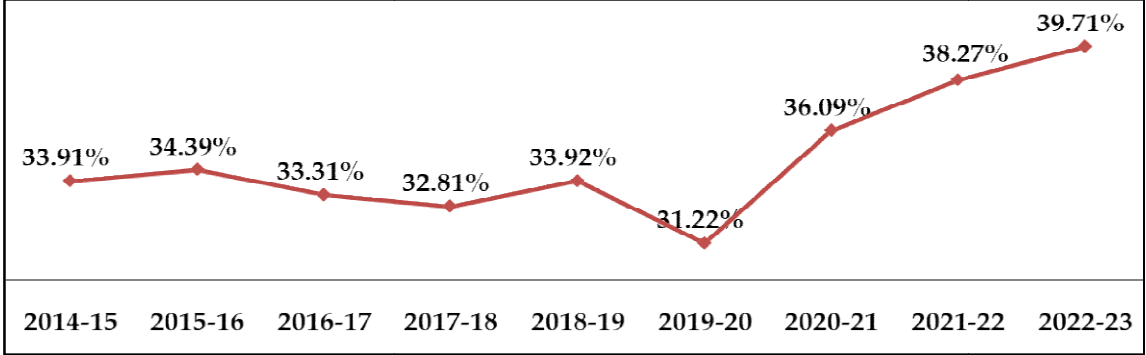
સંગઠિત ક્ષેત્રમાં મહિલાઓનું પ્રમાણ (હજારમાં) (૨૦૧૧)

	ગુજરાત	ભારત
જાહેર ક્ષેત્ર	૧૭૬.૬ (૫૭.૪૭%)	૩૧૭૧ (૫૩.૨૬%)
ખાનગી ક્ષેત્ર	૧૩૦.૭ (૪૨.૫૩%)	૨૭૮૩ (૪૬.૭૪%)

સ્ત્રોત: રોજગારી અને તાલીમની કચેરી, શ્રમ અને રોજગાર મંત્રાલય

- રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ આંકડા જોવામાં આવે તો, ૫૩.૨૬% મહિલાઓ જાહેર ક્ષેત્રમાં કામ કરે છે, જ્યારે ગુજરાતમાં આ ટકાવારી ૫૭.૪૭% જેટલી છે.
- ગુજરાતમાં ૪૨.૫૩% મહિલાઓ ખાનગી ક્ષેત્રમાં કામ કરે છે જેની સામે રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ આ ટકાવારી ૪૬.૭૪% જેટલી છે.

વર્ષવાર રાજ્યના કુલ બજેટ જોગવાઈ સામે જેઠર રિસ્પોન્સિવ બજેટનું પ્રમાણ (%)

=====

GENDER BUDGET

2023-24

Women Specific Programmes

- **Summary of Category - A+B**
- **Department Wise Summary of Category – A+B**

Gender Budget 2023-24					
Summary of Category - A+B					
(Rs. in Crores)					
Category	Total no. of Programmes	2021-22 Actual Expenditure	2022-23 Budget Estimates	2022-23 Revised Estimates	2023-24 Budget Estimates
Category - A (100% Women Specific Programmes)	204	5551.37	5690.99	7027.82	7489.58
Category - B (Atleast 30% Women Specific Programmes)	815	71677.09	79579.06	91966.39	97497.13
Total Fund Category A+B	1019	77228.46	85270.05	98994.21	104986.71

Gender Budget 2023-24													
Department Wise Summary of Category - A (100%) + B (Atleast 30%)													
Sr. No.	Name of Department	2021-22 Actual Expenditure			2022-23 Budget Estimates			2022-23 Revised Estimates			2023-24 Budget Estimates		
		Cat A	Cat B	Total (A+B)	Cat A	Cat B	Total (A+B)	Cat A	Cat B	Total (A+B)	Cat A	Cat B	Total (A+B)
		(Rs. In Crores)	(Rs. In Crores)	(Rs. In Crores)	(Rs. In Crores)	(Rs. In Crores)	(Rs. In Crores)	(Rs. In Crores)	(Rs. In Crores)	(Rs. In Crores)	(Rs. In Crores)	(Rs. In Crores)	(Rs. In Crores)
1	Agriculture, Farmers Welfare & Co-Operation Department	9.78	373.51	383.29	13.05	467.89	480.94	11.20	433.98	445.18	18.17	484.42	502.59
2	Climate Change Department	0.25	31.00	31.25	1.00	26.48	27.48	0.25	44.86	45.11	0.10	26.17	26.27
3	Education Department	186.98	23784.80	23971.78	300.90	24670.99	24971.88	341.78	28207.84	28549.61	327.72	32556.02	32883.75
4	Energy & Petrochemicals Department	0.00	1014.36	1014.36	0.00	1087.62	1087.62	0.00	1455.65	1455.65	0.00	1171.15	1171.15
5	Food & Civil Supplies Department	0.00	1183.83	1183.83	0.00	1259.26	1259.26	0.00	2039.71	2039.71	0.00	1744.55	1744.55
6	Forest and Environment Department	0.00	1330.14	1330.14	0.00	1573.55	1573.55	0.00	1521.79	1521.79	0.00	1633.26	1633.26
7	General Administrative Department	0.00	6.31	6.31	0.00	10.38	10.38	0.00	5.19	5.19	0.00	6.00	6.00
8	Health & Family Welfare Department	965.95	5266.10	6232.05	891.15	5875.55	6766.71	1126.84	6415.92	7542.76	1256.82	6706.34	7963.16
9	Home Department	30.06	6115.42	6145.48	0.48	7471.53	7472.01	0.10	7492.32	7492.42	0.34	7699.96	7700.30
10	Industries & Mines Department	0.00	1894.52	1894.52	0.00	1964.24	1964.24	0.00	2103.11	2103.11	0.00	2308.71	2308.71
11	Information and Broadcasting Department	0.00	2.00	2.00	0.00	2.00	2.00	0.00	2.00	2.00	0.00	2.00	2.00
12	Labour & Employment Department	30.29	632.29	662.57	45.84	1048.85	1094.69	40.37	1201.97	1242.34	64.66	1771.32	1835.98
13	Legal Department	19.70	10.70	30.40	30.00	10.02	40.02	16.00	26.15	42.15	32.00	16.75	48.75
14	Narmada, Water Resources, Water Supply & Kalpsar Department	0.54	7558.90	7559.44	1.50	8457.93	8459.43	1.50	8908.73	8910.23	1.50	10400.18	10401.68
15	Panchayat, Rural Housing & Rural Development Department	1109.57	2960.04	4069.61	1102.03	4959.94	6061.97	1310.33	6137.25	7447.58	1084.51	4812.26	5896.77
16	Ports & Transport Department	0.00	648.00	648.00	0.00	625.00	625.00	0.00	625.00	625.00	0.00	1206.65	1206.65
17	Road & Building Department	0.00	8697.27	8697.27	0.00	8336.33	8336.33	0.00	11576.43	11576.43	0.00	8927.14	8927.14
18	Science & Technology Department	0.00	62.50	62.50	0.00	95.00	95.00	0.00	105.00	105.00	0.00	300.00	300.00
19	Social Justice & Empowerment Department	163.90	2874.27	3038.18	197.44	3475.97	3673.41	224.55	4035.81	4260.37	200.94	3898.49	4099.43
20	Sports, Youth & Cultural Activities Department	1.19	60.74	61.93	1.57	184.07	185.63	1.61	214.78	216.39	1.65	279.99	281.64
21	Tribal Development Department	96.89	1980.64	2077.53	118.20	2165.48	2283.68	131.43	2219.98	2351.40	194.51	2369.27	2563.79
22	Urban Development Department	45.00	3618.69	3663.69	0.01	3876.82	3876.83	0.01	5004.78	5004.79	0.00	6442.30	6442.30
23	Women & Child Development Department	2891.28	1571.07	4462.35	2987.83	1934.16	4921.99	3821.86	2188.15	6010.01	4306.66	2734.20	7040.86
Grand Total		5551.37	71677.09	77228.46	5690.99	79579.06	85270.05	7027.82	91966.39	98994.21	7489.58	97497.13	104986.71

શ્રેણી – અ

Category – A

Gender Budget 2023-24						
(A.E. - Actual Expenditure, B.E. - Budget Estimates, R.E. - Revised Estimates)						
Category - A (100% Women Specific Programmes)						
Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)				
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)	
	Agriculture, Farmers Welfare & Co-Operation Department					
	Animal Husbandry					
1	Assistance for Tribal Women for Establishment of Goat Units - (10+01)	3.12	3.73	3.73	4.52	
	Directorate Horticulture					
2	Establishment of Kitchen Garden and Canning Centre	4.44	6.46	5.76	11.23	
	Agriculture Research & Education					
3	Strengthening of Tribal Women Training Center, Devagadhbariya	0.38	0.43	0.43	0.53	
4	Establishment of Polytechnic in Home Science, Amreli	0.05	0.55	0.55	0.60	
5	Training Center Farm Women, Junagadh	0.09	0.06	0.06	0.06	
6	Farm Women Training Centre at Rapar in Kutchh	0.70	0.07	0.07	0.15	
7	Strengthening of Farm Women Training Center at Kutchh	0.10	0.12	0.12	0.16	
8	Establishment of Centre for Training and Empowerment of Rural at S.K.nagar	0.20	0.23	0.23	0.26	
9	Establishment of Home Science School at S.K.Nagar	0.15	0.18	0.18	0.25	
10	Up graduation of Home Science Diploma School to Home Science Polytechnic at S.K.Nagar	0.04	0.04	0.04	0.04	
	Commissionerate Fisheries					
11	Development of Inland Fisheries in Tribal Area (Renumaration for Fish seed rearing programme by women)	0.50	1.19	0.05	0.36	
	Total	9.78	13.05	11.20	18.17	
	Climate Change Department					
	Gujarat Energy Development Agency					
12	Energy Saving for Adaptation of Climate Change by Sakhi Mandals	0.25	1.00	0.25	0.10	
	Total	0.25	1.00	0.25	0.10	
	Education Department					
	Samgra Shishkha Abhiyan					
13	Kasturba Gandhi Balika Vidhyalay (KGBV) (Gen) Elementary Central	14.63	22.27	31.71	24.49	
14	Kasturba Gandhi Balika Vidhyalay (KGBV) (SCSP)Elementary Central	1.38	2.10	2.98	2.31	
15	Kasturba Gandhi Balika Vidhyalay (KGBV) (TASP)Elementary Central	3.41	5.19	7.40	5.71	
16	Kasturba Gandhi Balika Vidhyalay (KGBV) (Gen) Elementary State	9.75	14.84	21.14	16.33	
17	Kasturba Gandhi Balika Vidhyalay (KGBV) (SCSP)Elementary State	0.92	1.40	1.99	1.54	
18	Kasturba Gandhi Balika Vidhyalay (KGBV) (TASP)Elementary State	2.27	3.46	4.93	3.81	
19	Kasturba Gandhi Balika Vidhyalay (KGBV) (Gen) Secondary Central	6.02	17.85	19.61	13.74	
20	Kasturba Gandhi Balika Vidhyalay (KGBV) (SCSP) Secondary Central	0.57	1.68	1.85	1.29	
21	Kasturba Gandhi Balika Vidhyalay (KGBV) (TASP) Secondary Central	1.40	4.16	4.57	3.20	

		(Rs. In Crores)			
Sr. No.	Department/ Schemes	2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
22	Kasturba Gandhi Balika Vidyalay (KGBV) (Gen) Secondary State	4.01	11.90	13.07	9.16
23	Kasturba Gandhi Balika Vidyalay (KGBV) (SCSP) Secondary State	0.38	1.12	1.23	0.86
24	Kasturba Gandhi Balika Vidyalay (KGBV) (TASP) Secondary State	0.94	2.78	3.05	2.14
25	Rani Laxmibai Atma Raksha Prashikshan (Ele) (Gen) Central	1.90	2.98	4.25	13.56
26	Rani Laxmibai Atma Raksha Prashikshan (Ele) (SCSP) Central	0.18	0.28	0.40	1.28
27	Rani Laxmibai Atma Raksha Prashikshan (Ele) (TASP) Central	0.44	0.70	0.99	3.16
28	Rani Laxmibai Atma Raksha Prashikshan (Ele) (Gen) State	1.27	1.99	2.83	9.04
29	Rani Laxmibai Atma Raksha Prashikshan (Ele) (SCSP) State	0.12	0.19	0.27	0.85
30	Rani Laxmibai Atma Raksha Prashikshan (Ele) (TASP) State	0.30	0.46	0.66	2.11
31	Rani Laxmibai Atma Raksha Prashikshan (Sec) (Gen) Central	0.11	8.65	9.50	0.99
32	Rani Laxmibai Atma Raksha Prashikshan (Sec) (SCSP) Central	0.01	0.81	0.89	0.09
33	Rani Laxmibai Atma Raksha Prashikshan (Sec) (TASP) Central	0.03	2.02	2.22	0.23
34	Rani Laxmibai Atma Raksha Prashikshan (Sec) (Gen) State	0.08	5.77	6.33	0.66
35	Rani Laxmibai Atma Raksha Prashikshan (Sec) (SCSP) State	0.01	0.54	0.60	0.06
36	Rani Laxmibai Atma Raksha Prashikshan (Sec) (TASP) State	0.02	1.34	1.48	0.15
37	Mahila Samakhya (Gen)	3.38	1.30	1.30	1.30
38	Mahila Samakhya (TASP)	0.32	1.30	1.30	1.30
39	Mahila Samakhya (SCSP)	0.79	1.30	1.30	1.30
40	Girls Residency Under SOE (Gen) State	35.00	35.00	35.00	47.46
	Commissionerate of PM Poshan				
41	Ann Sangam Yojana	0.00	68.00	68.00	68.00
	Commissionerate of Schools				
42	Sainik School, Kherva & Radhanpur (Scholarship, Training & Uniform)	0.30	0.42	0.42	0.50
43	Free Education for Girls (Scholarship)	33.52	17.25	20.18	18.25
44	Exam Fee of Girls Students for Std. 10 & 12 take holding by GSEB.	35.38	37.14	37.14	42.11
45	Equipment for Girls Hostel, Jamnagar under Mission School of Excellence	0.00	0.70	0.70	0.70
	Commissionerate of Higher Education				
46	Government Ladies Hostel, Ahmedabad	0.93	1.28	1.28	0.90
47	"TAPOVAN CENTER" for Nutrition Diet for Pregnant Woman at Children University	0.72	0.72	0.00	0.72
	Commissionerate of Technical Education				
48	Development of Govt. Polytechnics & Girls Polytechnics	25.41	17.09	29.96	19.40
49	Construction Works of Government Polytechnic Colleges	1.10	2.49	0.75	6.00
50	Construction Works in Government Engineering Colleges	0.00	2.44	0.50	3.00
	Total	186.98	300.90	341.78	327.72
	Health & Family Welfare Department				
	Family Welfare				
51	Rural Family Planning Welfare Sub-Centre's	440.22	463.32	680.34	898.05

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
52	Child Survival and Safe Motherhood Programme	9.75	10.25	10.00	10.00
53	Child Survival and Safe Motherhood Programme - Institutional Delivery	2.55	5.00	2.00	1.00
54	Reproductive and Child Health / Balsakha Yojana / Balsakha-3 Yojana	156.38	90.05	37.61	0.02
55	Reproductive and Child Health- Matruvandana Yojana	15.00	15.00	15.00	15.00
56	Reproductive and Child Health - Chiranjivi Yojana	26.00	13.00	6.50	0.01
57	Reproductive and Child Health- Inter Hospital Transport Facility In General Area	0.70	0.70	0.70	0.70
58	Reproductive and Child Health-To Provide Sanitary Nepkin Under Manstrual Hygiene Project	5.00	5.00	5.00	5.00
59	Nutrition Project - Kasturba Poshan Sahay Yojana	50.27	30.25	30.25	30.25
60	Nutrition Project - To Provide Therapeutic Complimentary Food to SAM Children	3.00	15.09	15.09	26.05
61	Nutrition Project - Prevention and Treatment of Anemia	0.50	0.40	0.40	0.40
62	Nutrition Project - Operational Coast for 178 CMTC (GATISHEEL GUJARAT)	3.56	7.00	7.00	5.00
63	Nutrition Project - To Provide Nutritious food to all pregnant women	0.00	0.01	0.01	0.01
64	AWARDS	1.50	1.50	1.50	1.50
65	Maternity and Child Health (SCSP) - Chiranjivi Yojana	2.50	2.50	1.50	0.01
66	Maternity and Child Health (SCSP) - Balsakha Yojana	1.50	1.50	0.50	0.01
67	Nutrition Project (SCSP) - Kasturba Poshan Sahay Yojana	4.79	3.54	3.54	3.54
68	Nutrition Project (SCSP) - To Provide Therapeutic Complimentary Food to SAM Children	0.25	1.40	1.40	2.39
69	Maternity and Child Health (TASP) / Balsakha Yojana	2.87	3.50	1.13	0.01
70	Maternity and Child Health (TASP) - Chiranjivi Yojana	6.40	6.23	2.05	0.01
71	Maternity and Child Health (TASP) - Inter Hospital Transport Facility in General Area	0.70	0.70	0.70	0.70
72	Nutrition Project (TASP) - Kasturba Poshan Sahay Yojana	11.44	8.78	8.78	8.78
73	Nutrition Project (TASP) - To Provide Therapeutic Complimentary Food to SAM Children	0.61	3.51	3.51	5.97
	Commissioner, Health, Medical Services & Medical Education (Health Section)				
74	Incentive to ASHA to Create Identity and Enhance Acceptance of ASHA in the Community	174.29	147.10	241.72	186.72
	Commissioner of Health, Medical Services & Medical Education (Medical Services)				
75	Civil Hospital Administration (Medical) (Deliveries in Hospitals)	25.00	26.00	26.00	26.50
76	ANM and General Nursing School (Stipend to Nursing Students)	1.91	2.02	1.90	2.30
77	Strengthening beds Establishment at Medical Institutions in Tribal Area (Stipend to Nursing Students)	0.75	0.89	0.73	0.89
78	Establishment at Nursing School at Dahod (Stipend to Nursing Students)	0.52	0.52	0.38	0.52
79	Recruitment of N.P.M. and N.P.G.	0.00	0.30	0.30	0.30
	Medical Education & Research				
80	Nursing College, Ahmedabad	4.56	6.54	5.50	5.44
81	Nursing College, Baroda	3.69	5.04	3.99	5.14
82	Nursing College, Patan	1.06	1.57	1.49	1.62
83	Nursing College, Jamnagar	1.65	1.75	1.39	1.62

		(Rs. In Crores)			
Sr. No.	Department/ Schemes	2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
84	Nursing College, Surat	1.76	2.87	2.09	3.05
85	Nursing College, Bhavnagar	2.81	3.65	2.91	3.70
86	Nursing College, Rajkot	1.21	2.49	2.04	2.51
87	Nursing College, Siddhpur	1.26	1.57	1.28	1.59
88	To Avail Bus Facility for Nursing Students	0.00	0.60	0.60	0.50
	Total	965.95	891.15	1126.84	1256.82
	Home Department				
	Director General of Police				
89	Women's Welfare	0.06	0.47	0.09	0.34
90	Nirbhaya Fund Implementation of Safe City Project for Safety of Women	30.00	0.01	0.01	0.00
	Total	30.06	0.48	0.10	0.34
	Labour & Employment Department				
	Commissionerate of Labour				
91	Maternity Assistance & Mukhyamantri Bhagyaxmi Bond	2.24	6.00	5.31	8.70
	Directorate of Employment & Training				
92	Craftman Training Scheme	23.50	34.10	30.22	35.02
93	Industrial Training Centre's	1.05	1.50	0.60	1.10
94	ITI Building Construction	3.50	4.24	4.24	4.24
95	Women Apprenticeship (New Item)	0.00	0.00	0.00	15.60
	Total	30.29	45.84	40.37	64.66
	Legal Department				
	Gujarat State Legal Services Authority				
96	Victim Compensation Scheme	19.70	30.00	16.00	32.00
	Total	19.70	30.00	16.00	32.00
	Narmada, Water Resources, Water Supply & Kalpsar Department				
	Water Supply				
97	Mukhya Mantri Mahila Pani Samiti Protsahan Yojana	0.54	1.50	1.50	1.50
	Total	0.54	1.50	1.50	1.50
	Panchayat, Rural Housing & Rural Development Department				
	Commissionerate of Rural Development				
98	Deendayal Antyodaya Yojana - National Rural Livelihoods Mission (DAY-NRLM) (Aajeevika)	232.81	150.00	270.73	210.00
99	Pradhanmantri Awas Yojana (Gramin)	811.58	918.00	1014.16	856.80
100	Mission Mangalam	65.17	34.03	25.43	17.71
	Total	1109.57	1102.03	1310.33	1084.51

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
	Social Justice & Empowerment Department				
	Scheduled Caste Welfare (SCW)				
101	Bhagavan Buddha Post S.S.C. Scholarship to Girl Students	8.03	9.00	9.00	10.00
102	Free Cycles to S.C. Boys & Girls studying in Std. VIII. (Sarasvati Sadhana Yojana)	10.20	7.60	7.86	9.00
103	Construction of Government Hostels for Girls.	0.00	29.34	29.34	0.00
104	Tailoring centre for women.	0.10	0.15	0.34	0.00
105	F.A. to encourage of Dr. Savita Ambedkar Inter-Caste Marriages.	10.12	9.00	9.00	9.00
106	F.A. for Kunvarbainu Mameru to S.C. Girls.	7.52	10.20	11.70	15.00
107	Incentive for community marriage Mai Rama Bai Ambedkar (Sat Fera Samuhlagna)	0.19	1.50	1.50	1.65
108	Additional Assistance to encourage of Dr. Savita Ambedkar Inter-Caste Marriages.	0.00	15.00	15.00	20.00
109	Construction of 5 Government Hostels for Girls (New Item)	0.00	0.00	0.00	7.18
	Social Defense				
110	Palak Mata Pita yojana (New Item)	0.00	0.00	0.00	20.00
111	Children Home for Girls, Modasa (New Item)	0.00	0.00	0.00	3.40
	Welfare of Other Backward Class (OBC)				
112	Post SSC Scholarship For Girls Students	24.48	13.75	0.07	6.00
113	Free Cycle To Girls Student In Std. IX	62.53	62.00	65.63	60.00
114	Tailoring Centre For Women	0.37	0.50	0.50	0.56
115	Financial Assistance For Mameru	37.69	32.00	66.31	32.00
116	Sat Fera Samuh Lagn.	1.89	7.00	8.00	7.00
117	Post SSC Scholarship For Nt-Dnt Girls Students	0.79	0.40	0.30	0.15
	Total	163.90	197.44	224.55	200.94
	Sports, Youth & Cultural Activities Department				
	Sports Authority of Gujarat (SAG)				
118	Women cash Prize	0.16	0.20	0.20	0.20
119	Women Self defence	0.00	0.01	0.00	0.00
120	Training of Women by Trainer and Coaches	0.00	0.05	0.10	0.01
121	SC Women Cash Prize	0.04	0.05	0.05	0.01
	Commissionerate Youth Services and Cultural Activities				
122	Inter State Youth Exchange Scheme for Women	0.06	0.06	0.06	0.06
	Gujarat State Sangeet Natak Akadami				
123	Mahila Shastriya Sangeet Mahotsav	0.06	0.06	0.06	0.07
124	Tanariri Mahotsav (National Level)	0.79	1.06	1.06	1.20
125	Tanariri Shastriya Sangeet Samaroh	0.08	0.08	0.08	0.10
	Total	1.19	1.57	1.61	1.65

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
	Tribal Development Department				
126	Bicycle gift under "Vidya Sadhna Yojna" to S.T. Girl students (DST)	2.51	2.50	2.50	3.30
127	Bicycle gift under "Vidya Sadhna Yojna" to S.T. Girls students (TASP)	12.68	14.50	14.81	14.70
128	Post SSC State Scholarship for Girl students (DST)	57.00	64.00	73.85	63.52
129	Post SSC State Scholarship for Girl students (TASP)	11.00	11.00	15.23	11.48
130	Working Women Hostels (Poverty Alleviation Programme) (DST)	0.00	0.01	0.01	0.01
131	Tailoring Centre's for Women (DST)	0.00	0.01	0.00	0.00
132	Tailoring Centre's for Women (TASP)	0.00	0.01	0.00	0.00
133	Kunvar Bai Nu Mamera / Mangal Sutra (DST)	1.25	2.50	1.71	2.50
134	Kunvar Bai Nu Mamera / Mangal Sutra (TASP)	5.93	10.00	7.73	10.00
135	Construction of Government Hostels for Girls (DST)	3.34	6.00	8.00	9.84
136	Construction of Government Hostels for Girls (TASP)	1.19	6.07	5.99	29.78
137	Naari Kendra Yojna (TASP)	2.00	1.60	1.60	0.01
138	Construction of Government Girl Hostel, Chikhali, Navsari (New Item)	0.00	0.00	0.00	4.05
139	Construction of Government Girl Hostel, Idar, Sabarkantha (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.83
140	Renovation of Dr. Ramabai Ambedkar Government Girl Hostel, Chhotaudepur (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.56
141	Renovation of Government Girl Hostel, Santarampur, Mahisagar (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.58
142	Goat Rearing (New Item)	0.00	0.00	0.00	5.00
143	Adarsh Nivasi School, Ahawa, Dang (New Item)	0.00	0.00	0.00	8.02
144	Adarsh Nivasi School, Umargam, Valsad (New Item)	0.00	0.00	0.00	4.36
145	Adarsh Nivasi School, Khergam, Navasari (New Item)	0.00	0.00	0.00	7.52
146	Construction of Government Girl Hostel, Dhanpur, Dahod (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.83
147	Construction of Government Girl Hostel, Panihari, Tapi (New Item)	0.00	0.00	0.00	3.00
148	Construction of Government Girl Hostel, Songadh, Tapi (New Item)	0.00	0.00	0.00	3.00
149	Construction of Government Girl Hostel, Valod, Tapi (New Item)	0.00	0.00	0.00	3.03
150	Construction of Government Girl Hostel, Modasa, Arvali (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.99
151	Construction of Government Girl Hostel, Vansada, Navsari (New Item)	0.00	0.00	0.00	4.59
	Total	96.89	118.20	131.43	194.51
	Urban Housing and Urban Development Department				
152	Mukhya Mantri Mahila Utkarsh Yojna	45.00	0.01	0.01	0.00
	Total	45.00	0.01	0.01	0.00
	Women & Child Development Department				
	Integrated Child Development Scheme (ICDS)				
153	Poshansudha Yojana	4.84	129.46	129.46	133.15
154	Mukhyamantri Matrushakti Yojana	0.00	811.00	130.00	213.92
155	Suposhan Sanvad	5.36	10.55	10.55	10.55
156	Integrated Child Development Scheme- Honorarium-Salary	104.31	14.18	17.72	17.72

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
157	Integrated Child Development Scheme- Honorarium-Salary	0.00	9.45	11.81	11.81
158	Integrated Child Development Scheme- Honorarium-Salary, Saree	292.32	61.53	61.85	61.85
159	Integrated Child Development Scheme- Honorarium-Salary, Saree	318.20	41.02	41.23	41.23
160	Additional Facility to Anganwadi Worker and Anganwadi Helper	0.00	277.89	481.61	587.53
161	Integrated Child Development Scheme- Honorarium-Salary, Saree	0.00	174.59	180.19	180.19
162	Integrated Child Development Scheme- Honorarium-Salary, Saree	0.00	116.39	120.13	120.13
163	Mission Balam Sukham-Infant and Young Child feeding training	0.00	2.63	0.00	2.63
164	Mission Balam Sukham-Training for Supervisor, Anganwadi workers and helpers	0.00	0.97	0.97	5.26
165	Mission Balam Sukham - Rasoi Training for Anganwadi helpers	0.00	0.29	0.00	0.20
166	PURNA Scheme	301.03	365.14	364.91	388.89
167	Scheme for Adolescent Girls	17.65	16.50	4.92	29.54
168	PURNA 2.0 (Tribal Area) (New Item)	0.00	0.00	0.00	10.00
Women Wing					
169	Expenses and Development of the Institution under Moral and Social Hygiene and are Services	3.77	4.39	4.35	5.20
170	Grant for Financial Assistance to Destitute Widows of Their Rehabilitation (SCSP)	174.96	107.43	371.53	400.35
171	Grant for Financial Assistance to Destitute Widows of Their Rehabilitation (TASP)	120.51	517.52	1409.54	1647.73
172	Establishment and Expansion of Institution Under S.I.T Act	0.22	0.13	0.25	0.28
173	Grant for Financial Assistance to Destitute Widows of Their Rehabilitation	1445.77	206.17	363.49	309.75
174	GIA for Subsidy F.A. to Destitute Widows Deserted and Divorce Women	0.00	0.10	0.10	0.10
175	Mahila Marg Darshan Kendras	39.82	4.98	3.93	4.78
176	Award Women's Development	0.03	0.20	0.20	0.20
177	Mahila Mandal	0.34	0.10	0.10	0.10
178	Swadhar Gruh	0.05	1.20	1.29	3.33
179	Construction of Swadhar Gruh	0.00	0.05	0.05	0.10
180	Women Help Line - ABHAYAM	8.70	11.50	10.50	13.31
181	Working Women Hostel	0.50	0.07	0.07	0.10
182	Ujjawala	0.00	6.00	3.04	10.62
183	State Resource Center & National Mission for Empowerment of Women	1.83	7.51	7.51	4.57
184	Police Station Based Support Centre	1.86	2.50	2.51	3.31
185	Domestic Violence Act - Seminar	2.84	0.32	0.30	0.33
186	Sexual harassment Act - camp	2.85	0.33	0.31	0.33
187	Indira Gandhi National Widow Aid Scheme	27.61	66.56	66.56	56.62
188	NGO Preventive Rescue Home	0.62	0.42	0.75	0.90
189	Contingency Fund for Verification of Beneficiaries under GSASY Scheme (New Item)	0.00	0.00	0.00	3.00
190	To Establishment of Health and Wellness Centre at Shelter Home (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.20
191	Additional Marriage Assistance of Girls at Shelter Home (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.13
192	Additional Marriage Assistance of Girls at Preventive Rescue Centre (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.07

(Rs. In Crores)					
Sr. No.	Department/ Schemes	2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
193	Fire Safety Facility in Shelter Home, Navsari (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.03
194	To Establishment of Health and Wellness Centre at Shelter Home, Navsari (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.02
195	Additional Marriage Assistance of Girls at Shelter Home, Navsari (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.01
196	Vahali Dikri Portal (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.35
197	03 New Shakti Sadan (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.69
198	10 New "SAKHI NIVAS" (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.54
199	E-NARI (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.55
	Gujarat Women Economic Development Corporation Ltd (GWEDC)				
200	Development Programme of Gujarat Women Economic Development Corporation	6.54	9.85	11.70	10.55
201	The Scheme of Rehabilitation of Sex Workers in Gujarat	0.00	0.06	0.00	1.00
	Gender Resource Centre (GRC)				
202	Gender Resource Centre	1.61	1.16	1.16	3.19
	State Commission for Women (SCW)				
203	Setting up of State Commission for Women	1.67	2.00	1.75	2.32
204	Nari Adalat	5.46	5.70	5.50	5.40
	Total	2891.28	2987.83	3821.86	4306.66
	Grand Total	5551.37	5690.99	7027.82	7489.58

CATEGORY - A

EXPLANATORY NOTES FOR SOME MAJOR SCHEMES UNDER

(100% PROVISION TOWARDS WOMEN)

Agriculture, Farmers Welfare & Co-operation Department

1. Schemes to Provide Goat Unit (10+1) for Women of Schedule Tribe.

This scheme is being implemented by the State Government for the up-liftment of women of Schedule tribes for Goat Rearing. A unit of 1 male and 10 female goats are provided to the beneficiary. The unit cost is Rs. 90,000/-, to which 50% or maximum amount of Rs. 45,000/- is given through subsidy. To avail benefit of this scheme, beneficiary should have space for rearing of goats and food-water facilities as its a pre-requisite. Under this scheme the aid is to be paid to the beneficiary after the purchase of a unit of 10 female goats and a male goat in presence of committee. The beneficiaries have to purchase female goats of age 1-2 yrs. and male goat of age 2-3 yrs. Generally, this unit has to be maintained for at least for 3 years. Beneficiary must also keep records of milk production. Such records should be shared with the animal husbandry officers as and when asked to do so.

2. Establishment of Kitchen Garden and Canning Centres

The programme focuses on urban and rural women, who are provided training for duration of 2 and 7 days on preservation of fruits and vegetables through permanent and mobile community canning and kitchen gardening centres. It helps in building the skills of women in the Gujarat state. In addition to the training, necessary seeds/plants and guidance is also provided to establish a kitchen garden.

3. State Agriculture University

State Agricultural Universities creates short term training programme on the subjects of Agriculture, Food Technology, Agricultural Engineering, Renewable Energy & Environmental Engineering, Bio-Technology, Food Nutrition and Dietetics, Community Science, Agricultural Business Management, Agriculture Information Technology, Horticulture and Forestry. Bakery, Poultry farming, Kitchen Gardening, Goat farming etc., for Rural Women/Tribal Women. In addition to above Diploma in Home Science course runs for women youth. Thus Agricultural Universities of the state make efforts for the women for their own contribution in the Agriculture and its related field to make them self dependent.

Climate Change Department

4. Adaptation to Climate Change through Awareness by Sakhi Mandals

The scheme focuses upon raising awareness on climate change adaptation and awareness raising initiatives such as water conservation, energy conservation and pollution through excess usage of plastics especially all over rural community.

- The activities are planned through Gujarat Energy Development Agency (GEDA) where the beneficiaries are rural women of SHGs. The incentive amount of Rs. 10/Kg of plastic waste collection is given to each member of sakhi mandal who collects the plastic waste.

Education Department

5. Kasturba Gandhi Balika Vidhyalaya (KGBV)

For the Universalization of primary education, under the Sarva Shiksha Abhiyan and to eliminate gender gaps and for the development of the educationally deprived group, primary education is provided to the age group from 6 to 14 years. The Government of India sanctions Kasturba Gandhi Balika Vidhyalaya Nivasi Shala. The students studying at KGBV are provided residential facilities for secondary education students. In these residential schools, the girls get food, stationary, uniforms and other facilities.

6. Rani Laxmibai Self Defence

Basic self-defense training is imparted to girls of classes 6 to 12 of all government schools in the state under Rani Lakshmibai self-defense training in coordination with Suraksha Setu Society from the district level.

A committee is formed at the district level to organize training in such schools in coordination with DLSS or Setu Society or by an organization interested in imparting self -defense training. Besides, online training is also provided through DIKSHA portal. All girls are given a certificate after completion of training.

7. School of Excellence

DPEP programme contains Residential facility for Girls (Std. 6-8), Internet Connectivity for primary School, Computer Aided Lab in Primary School under Gyan Kunj Project, IEC Community Mobilization, School Library, Smart School, School Hygiene kit, Pragna Classroom, Science kit (NCERT), Miniature Sports Equipment, Provided Therapy facility for Block Resource Centre, Provided equipment to Special needs students.

8. Mahila Samakhya Gujarat

Mahila Samakhya Gujarat (Education for Women's Equality) programme began in 2016. Various programmes are conducted for the empowerment of Women and Girls by these centres. Various activities pertaining to education, health, legal, economic activities will be done at the panchayat level. It is a 100 % State supported scheme.

9. Ann Sangam Yojana scheme (Tribal Girl Students)

The objective of this scheme is to increase attendance and retain tribal girls up to at least class VIII and to reduce drop-out rate. In the tribal areas, under Anna Sangam

Scheme 60 kg free food grain is given to parents of tribal girls students. In which provision has been made to provide 15 kg of wheat and 15 kg of rice per session. The tribal girl student who has registered 70% above attendance during the year gets benefit of this scheme. Maximum two girls are given benefit per family. TASP scheme has been implemented in total 14 backward areas.

10. Free Education for Girls (Vocational Training Institutions)

Under this scheme annual education fees Rs. 600/- is reimbursed to girls studying in the vocational training institutions.

11. Free Education for Girls (Secondary and higher secondary school)

Free education for girls of class 9 to 12 i.e. Non-government secondary and higher secondary schools are beneficiary under this scheme.

12. Exam fee of girls students and handicapped students for Std. 10 & 12

Provision for Exam fees for girl students and handicapped students for Std. 10 & 12 take holding by Gujarat State Education Board.

13. Government Girls Hostel, Ahmedabad

The State Government has started hostels to provide safe place to stay for women who come from villages or remote areas to cities for study. They are provided with food and shelter facilities at a subsidized rate.

14. Tapovan Center: - Nutritious food (breakfast) for pregnant Woman

From the day of establishment of Children's University, pregnant mothers have been running feticide centers for 3 to 4 hours daily for the holistic development of the baby. Children's University is committed to the physical development of pregnant women and fetuses in accordance with this principle. This system of nutritious snacks can focus on the development of the pregnant mother as well as the fetus. Under the ICDS scheme, breakfast is provided only to young children. This scheme of Children's University, pregnant mothers are provided nutritious food.

15. Scholarship, Uniform and Training to Kanya Sainik School Students

Under this scheme provision is made to provide scholarships, uniforms and military training to the girl's students, where the provision has been made for the same.

16. Exam fee of girls students and handicapped students for Std. 10 & 12

State government pays exam fee of girl's students and handicapped students for Std. 10 & 12 through Gujarat State Education Board.

17. Improvement of Physical Facilities

The state government has sanitationed and implemented facilities in all the primary schools of the state by implementing the Upper Primary School Sanitation Scheme to reduce the dropout rate of girls and increase the coverage of girls education. The following monthly assistance is provided to all government primary schools in the state for sanitation assistance according to the number of students per school.

Rs.1000 / - per month for a school with number of students from 0 to 100

Rs.1800 / - per month for a school with number of students from 101 to 300

Rs.4000 / - per month for a school with number of students from 301 to 500

Rs.5000 / - per month for a school with number of students from 501 or more

18. District Primary Education Program (DPEP)

Residential facility for Girls(Std.6-8) , Internet Connectivity for primary School, Computer Aided Lab in Primary School under GyanKunj Project, IEC Community Mobilization, School Library, Smart School, School Hygiene kit, Pragna Classroom, Science kit (NCERT), Miniature Sports Equipment, Provided Therapy facility for Block Resource Centre, Provided equipment to Special needs students DPEP programme

19. Development of Government Polytechnics for Girls

For the pay & allowances of existing establishment and the deficient establishment, machinery & equipment, etc. at Government Polytechnic for Girls at Ahmedabad and Surat.

20. Construction of buildings for Government Polytechnics

For the construction of academic and Amenity Building at Girls Government Polytechnic, Ahmedabad and for the construction of Additional Building for faculties in Campus of Girls Government Polytechnic, Surat. For the construction of New Workshop Building at Government Polytechnic, Valsad and for the construction of Applied Mechanics Building at Government Polytechnic, Himmatnagar.

Health and Family Welfare Department

21. Pradhan Mantri Surakshit Matritva Abhiyan (PMSMA)

Pradhan Mantri Surakshit Matritva Abhiyan (PMSMA) is implemented in the state since June 2016. The campaign aims to ensure Antenatal Checkup, especially of High Risk Mother of 2nd and 3rd trimester, by a Specialist at Public Health Facility.

The Pradhan Mantri Surakshit Matrutva Abhiyan (PMSMA) clinic is being organized on 09th and 24th of each month. Under this campaign, a total of 441 gynecologists and obstetricians are registered to provide voluntary service.

22. Pradhan Mantri Matru Vandana Yojana (PMMVY)

Its a maternity benefit program run by the government of India. It was introduced in 2017 and is implemented by the Ministry of Women and Child Development. It is a conditional cash transfer scheme for pregnant and lactating women of 19 years of age or above for the first live birth. It provides a partial wage compensation to women for wage-loss during childbirth and childcare and to provide conditions for safe delivery and good nutrition and feeding practices.

Amount of Rs. 5000/- are to be paid to the beneficiaries under PMMVY program as per the conditionalities.

23. Surakshit Matritva Aashwasan "SUMAN"

The Program Aims to reduce maternal and child mortality by assuring safe motherhood through qualitative health services including diagnosis to all pregnant women, Postnatal mothers and infants at all public health institutes

24. Janani Suraksha Yojana (JSY)

Janani Suraksha Yojana (JSY) is a safe motherhood intervention under the National Health Mission (NHM) being implemented with the objective of reducing maternal and neo-natal mortality by promoting institutional delivery among the poor pregnant women. Under JSY, cash assistance of Rs.700/- for rural area and Rs.600/- for urban area are provided 8 to 12 weeks before delivery to eligible pregnant woman (BPL, SC & ST)

25. Janani Shishu Suraksha Karyakram (JSSK)

Janani Shishu Suraksha Karyakram entitles all pregnant women accessing public health institutions completely free deliveries including section with zero out of pocket expenses while for new born, an assurance of completely free treatment with zero out of pocket expenses during 0-1 year of their birth besides to and for Free Referral transport.

26. TeCHO+ (Mother and Child Tracking System)

Most maternal and child deaths can be prevented if women have access to appropriate health care during pregnancy. TeCHO+ is a software application which captures database of every single pregnant mother and child under age one. At village level, Health workers feed the data of mothers and children into system. This can later be useful in the planning of work and tracking the data and services. Thus contributes towards reducing MMR and IMR in Gujarat

27. Reproductive and Child Health Programme (RCH)

Reproductive, Maternal, New born, Child Health and Adolescent Health (RMNCH+A) program is the flagship program of Government of India which aimed to ensure complete and healthy life to every new born, adolescent and pregnant mother. It identifies high impact interventions for achieving highest impact.

Gujarat state has adopted RMNCH+A approach and implemented it across the state. Along with regular program of ANC care, Immunization, Child, Adolescent Care etc, NHM and State Government initiatives such as Chiranjeevi Yojana, Bal Sakha Yojana, Janani Suraksha Yojana, Janani Shishu Suraksha Karyakram etc. has yielded very positive results.

28. Chiranjivi Yojana

To decrease MMR and IMR the scheme is being implemented. Under this BPL pregnant women (general category) and BPL as well as APL (those who are not paying income tax) women from SC and ST communities get benefit of the scheme. Under this scheme free of cost safe motherhood services are provided at local level by Private Gynecologist. Free services like delivery, medicines, laboratory, operation etc. are being provided to women.

- Under Chiranjivi scheme, private practitioner associated with Government contract get cash payment of Rs. 3,80,000/- as a package of 100 deliveries. It includes normal, complicated deliveries and necessary facilities, laboratory investigation and medicines.
- If Private Gynecologist carry out caesarian at Govt. Hospital, Rs. 2500/- is paid per delivery.

29. Kasturba Poshan Sahay Yojana (KPSY)

The State Govt. has launched the "Kasturba Poshan Sahay Yojana - Conditional Cash Transfer" with the goal to reduce morbidity and mortality linked to malnutrition and Anaemia in the entire State of Gujarat for BPL mothers.

To facilitate adequate nutrition during pregnancy, cash support of Rs. 6000/- is given to all the BPL mothers.

- The pregnant women will be eligible for 1st instalment of Rs.2000/- at the end of first trimester subject to early registration in Mamta Divas
- The pregnant women will be eligible for 2nd instalment of Rs.2000/- within one week of delivery in Govt. institution or Chiranjeevi Yojana facility
- An amount of Rs.2000/- to be paid to mother of the infant for nutrition support after completion of full immunization schedule in Mamta Diwas

30. Dikari Yojana

This scheme has been initiated to encourage the girl child birth. Families, that do not have a son and only one or two girl children and any of the parents has opted the permanent family planning method, they are eligible for the National Saving Certificates in following manner.

- Families who have only one child as a daughter gets Rs. 6,000/-.
- Families who have two children and both of them are girls gets Rs. 5,000/-.

31. Khilkhilat

It is great pleasure for any Family born with a smiling child. Govt. of Gujarat has launched Khilkhilat Van for Healthy Mother and Child arrival to their own home safely from Govt. Institutions. The important messages about safe Child care practices and immunization also displayed through video in the Khilkhilat Van.

32. ASHA Workers

Additional ASHA worker is sanctioned for the population of two thousand people. These ASHAs are selected from the local area and she will be providing health services to the people under the guidance of Female Health Worker.

33. Beti Vadhao Abhiyan

The main objective of the PC and PNDT Act is to prevent sex determination & declaration and gender based female feticide. So that gender equality can be achieved at the time of birth. According to the provision of PC&PNDT Act -1994, the State Government has constituted, State Supervisory Board, State Advisory Committee, State Appropriate Authority, State Inspection and Monitoring Committee. Furthermore, State has established State as well as District PC & PNDT

cell for an effective monitoring and supervision implementation of PNDT Act. To strengthen further the State PC & PNDT cell, Dept. of Health has taken a policy decision, to include police officers to support an effective implementation of the Act. The State launched its web portal <http://www.betivadhao.gujarat.gov.in> where online submission of form "F" is facilitated with comprehensive details about "Betivadhao Abhiyan". This portal is capable of analyzing the data about conducted Sonography through form "F" which is uploaded by clinics/ Hospitals & through that implementing authorities can identify the suspected wrong doers & take necessary actions against them.

34. Stipend to Girl Students in Nursing Schools

Monthly stipend of Rs.1220/- is given to girls studying in Government Nursing Schools as a financial assistance.

Home Department

35. Mahila Suraksha Samiti

To ensure safety of women in the state, mahila surkasha samitis have been formed by Home Department at State, City and District level. These samitis carry out various programmes to address the issue of violence against women such as Sammlenas, Shibirs, Training Programmes and Self Defence programmes.

36. Safe City Project (Nirbhaya Fund)

The Safe City project has been implemented by the Government of India to protect women, children and the elderly at public places in Ahmedabad city.

Labour and Employment Department

37. Maternity Assistance Scheme

Under this scheme, registered women construction workers will get Rs.5000/- + Rs.2500/- for nutrition, total Rs.7500/- and self-reliant package (Gujarat) resolution will not cause any weight loss to women construction workers for last two months of pregnancy and two months after delivery. Assistance of Rs.5000/- per month for six months for that purpose Total assistance of Rs.30000/- which together with assistance of Rs.37500/- to registered women construction workers And also assistance of Rs. 6000/- to the wife of a registered construction worker.

38. Mukhyamantri Bhagyalaxmi Bond

The Bhagyalakshmi Bond Scheme has been implemented with the objective of "Beti Bachao Beti Padhao" to prevent female foeticide and to meet the education and marriage expenses of the daughter of a construction worker. A bond of Rs.10000/- (Rs. Ten thousand) is currently placed in the name of daughter of a construction worker engaged in construction business and registered with Gujarat Building and Other Construction Workers Welfare Board for a period of 18 years Can be withdrawn upon completion of age. There by it is proposed to increase it by Rs. 15000 so Bhagyalakshmi Bond of Rs. 25000/- can be given which would be a substantial amount for assistance to the daughter of construction worker.

In this scheme, the mother of the beneficiary daughter will be considered as the first heir. If the beneficiary daughter's mother is not alive then the sister of the beneficiary daughter (18 years or above) will be considered as heir and if the beneficiary daughter's sister is also not there, her father will be considered the heir of the daughter.

39. Training for women

25 Govt. Women ITIs running across the State with an intake capacity of women ITIs is 6343 against 8566 women enrolled. There are 50 Govt ITI having women wing with 2432 Sanction seats. At present, a total of 21330 women trainees are undergoing training in 288 government ITIs of the state. There is reservation of 33% seats for woman trainees in ITIs. All women trainees undergoing training in State Government ITIs are fully exempted from tuition fees.

Under the Vidha Sadhana Sahay Yojana, Cycle provided as per annual income to the women trainee from 2014-15. There are 111 General Grant in Aid ITCs working across the state with intake capacity of 17012 of 5614 Woman seats, where about 4253 trainees in General ITCs and 109 Woman trainees in 03 Mahila ITCs undergoing training with intake capacity of 212 Woman Seats.

Legal Department

40. Victim's Compensation Scheme

According to the powers conferred under section-1 (a) of the Indian Criminal Procedure Act-1 (2A-4), the State Government pays financial aid to the victims or the dependents / guardians / parents of the victims who are harmed or injured by the crime. The compensation amount is paid by the State Legal Services Authority Board or the District Legal Services Authority Board through the Victim Compensation Fund.

Narmada, Water Resource, Water Supply and Kalpsar Department

41. Chief Minister's Women Pani Samiti Incentive Scheme

Water supply schemes have been successful when planned with involvement of women on the part of people's participation. To strengthen women's participation, Chief Minister's Women Pani Samiti Incentive Scheme is being implemented which includes:

- Incentive to those new and old women pani samitis having more than 50% women representative in Pani Samiti.
- Exposure visits
- Taluka level workshops specially for women
- District Level Women Sarpanch workshop
- Recognition event at State level women sarpanch/Chairman of Pani Samitis
- Capacity building for female staff of water supply Department.

Panchayat, Rural Housing & Rural Development Department

42. Deendayal Antyodaya Yojana - National Rural Livelihoods Mission (DAY-NRLM)

The standard of living of women has definitely changed through the best schemes like National Rural Livelihood Mission (NRLM) in rural areas, a joint venture between the Central Government and the State Governments to accelerate the campaign for comprehensive empowerment of women and for economic upliftment and support.

As many as 2,68,396 groups are doing economic activities under the Village Development Department under the National Rural Livelihood Mission (NRLM) scheme. Rs.18.00 crore assistance has been given to self-help groups under revolving fund. Under Community Investment Fund Rs. 744.67 crore has been provided.

By organizing two fairs every year, so far as many as 1975 self-help groups have participated, these sisters have collected a total of Rs. 3.70 crore worth of goods have been sold. Due to which the income of these sisters is increasing day by day. Also, more than 200 self-help groups have sold Rakhis worth 15.72 lakhs in the Rakhi Mela. During Navratri, more than 300 self-help groups have sold through stalls.

In the Chief Minister Mahila Utkarsh Yojana (MMUY) 11,381 SHGs were given loan of Rs. 113.81 crore loan through banks.

Skill enhancement training has been imparted to members of SHGs / rural youth by RSETII incentive to those new and old women pani samitis.

43. Pradhan Mantri Awaas Yojana – Gramin (PMAY-G)

The main objective of Pradhan Mantri Awas Yojana (Gramin) is to assist in the construction of new housing in rural areas by providing financial assistance to the homeless as well as those with raw housing who are eligible as per “Socio-Economic & Cast Census-2011” (SECC-2011). Rs. 1, 20,000/- assistance is given to the Beneficiary. In addition Rs. 21,510/- is provided under Mahatma Gandhi NREGA scheme and Rs. 12,000 under Swachh Bharat Mission to build toilet. So total Rs. 1,53,510/- assistance is provided.

44. Mission Mangalam

The State Government has started the Mission Mangalam Abhiyan to empower the Sakhi mandals formed by Rural Development. Through this Abhiyan rural women and women/girls from BPL families are provided trainings for their capacity building who will be further associated with economic activities.

- Provides skill up gradation trainings that help them in livelihood generation and financial assistance through bank and provide reach to the market for sell.
- Form a federation of these groups at village, cluster, block and district level and empower them socially and economically.

Social Justice & Empowerment Department

45. Bhagavan Buddha Post S.S.C. Scholarship to Girl Students.

Scholarships ranging from Rs.2500/- to Rs.13,500/- per annum for post-SSC courses are provided as per different Group A, B, C and D courses, along with approved education fee and approved non-refundable fee. There is no annual income limit for Scheduled Caste girls.

46. Post S.S.C. Scholarship to Girl Students (OBC)

Socially and educationally backward class and nomadic free caste girls are given scholarships for SSC 5th medical, engineering etc. degree and diploma courses as per the five groups decided by the Government of India without any income limit.

47. Saraswati Sadhana Yojana (Scheduled caste/OBC)

Under these scheme girls having passed class eight and enrolled in class IX are eligible for availing the benefit of cycle. Annual limit Income of Rs. 6 Lakhs.

48. Dr. Ambedkar Govt. Girls Hostel (Scheduled caste)

The State Govt. provides facility of boarding and lodging in the Govt. hostels to scheduled caste girls and there is no fix annual income criterion for this scheme.

49. Tailoring Centre for Women (Scheduled caste/OBC)

Under this scheme scheduled caste women are provided with tailoring training (there are no income criteria to avail the benefits). The stipend of Rs. 250/- per month is given to trainees. After completion of the training trainees get Rs. 6000/- or 50 % cost of the tailoring machine (whichever is less) to initiate independent income generation activity.

50. Financial Assistance for encouraging Inter caste Marriage under Dr. Savita Ambedkar (Scheduled caste)

To encourage inter caste marriage between Scheduled Caste and caste Hindu, The couple will be given financial assistance of Rs.2,50,000/- under this scheme. Out of which Rs.1,00,000/- for Household materials and Rs.1,50,000/- in terms of National Saving Certificate.

51. Kunvarbai Nu Mameru/ Mangalsutra Scheme (Scheduled caste/OBC)

This scheme is being implemented to encourage girl child birth. Under this scheme SC/OBC families are eligible. At the time of marriage the girl is provided with National Savings Certificate worth Rs.12000/-. The applicant needs to avail this benefit within one year of marriage. Annual limit Income of Rs. 6 Lakhs.

52. Mai Ramabai Ambedkar Sat Phera Samuh Lagna Yojana (Scheduled caste/OBC)

This scheme has been implemented to prevent ostentatious and unnecessary expenditure on occasions like marriages in the society.

To provide an assistance of Rs.12,000/- per couple joining group marriages and an assistance of Rs.3000/- per couple to the organization organizing group marriages for the purpose of getting scheduled caste families to join group marriages as a part of social reform.

A financial assistance of Rs.12,000/- per couple is given if the couple is from socially and educationally backward class joins the group marriage. Incentive assistance to the extent of Rs.3,000/- per couple and up to a maximum of Rs.75,000/- is provided to the group wedding planning organization. The income limit is Rs.6.00 lakh per annum.

Sports, Youth and Cultural Activities Department

53. Schemes for awarding Women Players

In order to encourage female in various sports activities, the State Govt. has started the scheme. Under the scheme the following awards are given to them:

Participation at National level and at State level player achieving first position Rs. 4800/- for achieving second position, Rs.3600/- and for achieving third position Rs.2400/- is awarded.

54. Self Defence scheme for Women

In the State, there are centres started at district level for women and girls to face challenging situations bravely. Women undergo two months training of Judo/Karate under the same.

55. Training of Women as Trainer and Coaches

In last 5 yrs. women have achieved a lot in the field of Sports, however due to social reasons females are not coming forward for the job of Trainer & Coaches. 33% reservation has been enmarked for female candidate for Government Jobs. To execute this scheme special aid is required to depute females Coaches and Trainer. For pursuing Coaching Courses the female candidate of S.C.-7.09%, S.T-17.57% category requires financial aid by Government. For various Sport courses run by Universities, female candidates from rural area are unable to bear the expenses of Loading & Boarding.

To organize & manage this scheme, a High Level Committee will be formed. This Committee will form the rules & regulations and take decisions for the expenditure of the courses run by various recognized Universities in India & abroad.

56. Scheme for awarding Female players from SC Category

103 women players of SC category have been awarded and encouraged with the cash prize of Rs.4,52,400/-.

57. Inter State Youth Exchange Program for Women

Under the Women's Inter-State Youth Exchange Program, all the girls of the state of Gujarat should introduced to the girls of other states, and they should get information of other state's civilization, idea-of-opinion, life style, education, employment, and consider these girls to join the National Youth Festival and National Skill Development Program. To travel from one State to another State, the scheme is introduced.

58. Mahila Shastriya Sangeet Mahotsav

To inspire more and more women to take part in the classical music ceremony, and the public get benefit of National level famous artists, every year a programme is organized for three to five days. The artists are given awards and the ancillary expenses for these types of programmes.

59. Tana- Riri Mahotsav (National level)

In the memory of late artist Tana & Riri every year two days Tana-Riri Mahotsav is being held at Vadnagar on Kartik – Vad –Nom. In this program the National level and State level Women Classical Music artists take part.

60. Tana- Riri Classical Music Samaroh

Every year, in the memory of famous classical late artists Tana – Riri, a Samaroh is organized.

Tribal Development Department**61. Vidhya Sadhana Yojana**

To address the problems of access to Secondary School, Scheduled Tribe Girls who are studying in Std. 9 are given bicycle without any distance limit. Under this Scheme those whose annual family Income is below Rs. 1.50 Lacs in urban areas & Rs. 1.20 Lacs will be eligible for the same.

62. State Scholarship for Post SSC courses for ST women

The scheme is implemented with the objective to increase literacy rate and to decrease the dropout rate of ST girls. The girls of the families that have annual income more than Rs. 2.50 lakh and due to she is doing job not eligible for post metric scholarship; those girls get scholarship from State Govt. Fund as per the rules of Govt. of India.

This scholarship is provided to the girls studying in the self finance college as a tuition fee.

63. Working Women Hostel

To avail the facility of Hostels for the ST women and young girls who came for jobs in cities to make them economically independent. Essential provision is made for hostels at Vadodara. Annual Income Limit of Rs. 6 Lakhs.

64. Tailoring Centres for Women

For skill development of ST women, tailoring classes are being run for them. Women whose family annual income limits does not exceed Rs. 1.50 Lakhs in urban areas & to Rs. 1.20 lakhs in rural areas, can join these classes. They get monthly stipend of Rs.350/- for maximum six months. After completion of the training financial aid of Rs.6000/- or 50% of the cost of tailoring machine (whichever is less) is provided to the trainees.

65. Social Inspiration Scheme (Kunverbai Nu Mameru/Saat Fera Samuh Lagna)

To promote the birth of girl child and to promote mass marriages in society financial aid is provided, the State Government made one scheme out of the two schemes - Kunverbai Nu Mameru and Saat Fera Samuh Lagna. Financial assistance of Rs. 12,000/- is provided to the girls at the time of marriage. Maximum two girls of a family can get the benefit under the scheme.

66. New Government Girls Hostel Construction

A new government girls hostel will be constructed at Bardoli, Surat with necessary facilities for tribal girl students admitted in government girls hostel.

67. Nahri Kendra Yojana

With the aim of promoting and enabling women-led livelihood opportunities, under this scheme required SHGs or Mahila Sahakari Mandali. It is proposed to revive and re-launch the setting up of Nari Kendras in the tribal regions of the state. These Nahari Kendras will combine as restaurants as well as sale counters offering customers traditional local tribal cuisine as well as local home-made products such as pickles, papad etc. Stalls are provided at a subsidized rate in the State organized Programmes.

Women & Child Development Department**68. Scheme for Empowerment of Adolescent Girl (SCSP)**

The SAG scheme has been implemented for 14 to 18 not going school adolescent girls in all 33 districts and 6 corporation areas of the state from April-2018. Nutrition and non-nutritional services are provided under this scheme. Supplementary nutrition is provided to adolescent girls under nutrition service of Rs.9.5/- for 300 days in year, the contribution of the Government of India and the Government of Gujarat is 50:50. In non-nutritional service, provision of Rs.60 / - is made for the full day celebration of "PURNA DIVAS" on every fourth Tuesday per Anganwadi, the contribution of the Government of India and the Government of Gujarat is 60:40. Providing services such as life skills training, health check-up and public places visits etc.

69. Poshan Sudha Yojana

Pregnant and postpartum stage is very important in a woman's life. During this stage, the baby in the mother's womb needs more nutrition for breastfeeding. To meet this need of mothers, the state government had started Poshan Sudha Yojana in the year 2017-18 on a pilot basis. The scope of this scheme has been expanded and approved for implementation in 106 tribal units of all the remaining 14 tribal districts. Under this Poshan Sudha Yojana, pregnant and lactating mothers registered on Anganwadi are provided one time full meal. Along with this Iron calcium tablets and health nutrition education are provided.

70. Additional Financial Assistance for Aanganwadi Worker

For the purpose of strengthening the Integrated Child Development Scheme, It has been decided to provide the monthly honorarium of Rs. 10,000/- to Anganwadi worker, Rs. 10,000/- to Mini Anganwadi worker and Rs. 5500/-to Anganwadi helper.

71. Spot Feeding Programe

This scheme is implemented in Garbada 1,2 and Dhanpur 1,2 of Dahod district, Kadrapada 1,2 of Valsad district, Dedipada 1,2 in Narmada district, Kadana 1,2 in Mahisagar district and Kawant 1,2 in Chota Udepur district. Beneficiaries under this scheme are given a full meal of one time period.

72. Kishori Shakti Yojana (PURNA)

The scheme is implemented for the development of adolescent girls; under the scheme the girls provided information of personal health, growth and development of children, treatment, immunization, cleanliness of environment etc. The anemic adolescent girls provided tablets of Iron folic acid. Under Nutrition component, provided nutritious food to 20 adolescent girls, per Aanganwadi.

73. Mata Yashoda Award

The award is provided to Aanganwadi worker and helper for their contribution to build children's good character and take care of their health. To acknowledge their contribution

Mata Yashoda Awards are given to Anganwadi Workers & Anganwadi Helpers

- State Level Award: Rs. 61,000/- to Supervisor, Rs.51,000/- to Anganwadi worker and Rs.31,000/- to Anganwadi Helper.
- District/Municipal Corpo. level award: Rs.41000/- to Supervisor, Rs.31000/- to Anganwadi worker and Rs.21000/- to Anganwadi Helper.
- Block Level Award: Rs.21000/- to Anganwadi worker and Rs.11000/- to Anganwadi helper.

74. Mata Yashoda Gaurav Nidhi

Under this scheme to provide insurance cover, every month a premium of Rs. 100 is paid out of which Rs. 50 is paid by Gujarat Government and Rs. 50 is paid by the beneficiary that is the AWW or AWH. Out of the total amount of Rs.100, Rs.17 is paid towards premium of the scheme and the remaining Rs. 83 is kept as savings on which 8% interest is paid.

On maturity of the insurance, after retirement, the Anganwadi worker or the helper receives the amount of money saved along with 8% of interest on the saved amount and in case of death of the worker or helper during the tenure, the nominee of the insured receives an amount of Rs.50,000 in case of death of the insured.

75. Suposhan Samvad

Mangal Diwas: Community Based Events are envisaged as a platform for disseminating essential messages and to counsel pregnant women and lactating women on appropriate health and nutrition behaviours and healthy practices. It

provides an opportunity of face to face interaction between the beneficiaries, community representatives and facilitators. Government of Gujarat has identified 4 such events to be celebrated on every Tuesday. 1st Tuesday as Suposhan Samvad: To generate the awareness among the mothers and community regarding the care to be taken during pregnancy and Lactation period meeting is organised followed with ceremony of Baby shower.

76. Pa Pa Pagli

Project “Pa Pa Pagli” is being implemented to intensify pre-primary education in Anganwadi and to enroll children of 3 to 6 years in Anganwadi in a school that can impart holistic development and awareness for kindergarten. Children come to Anganwadi regularly and their attendance increases. And oversees overall development Capacity building and continuous educational guidance for organizing pre-primary education activities of Anganwadi workers to create awareness among parents about the importance of pre-primary education and increase the popularity of Anganwadi as pre-primary education.

77. Celebration of Mamta Divas

Check up of health and nutrition level of 0 – 5 years children, adolescent girls, pregnant and lactating mothers on this mamta day. The services of pediatrician are provided to the children having any diseases or malnutrition diagnosed on Mamta Diwas.

78. Training, IEC & Advocacy

In collaboration with the state government, refresher trainings are conducted for Chief Sevikas, Anganwadi workers and helpers. According to which training will be given to Chief Sevikas, Anganwadi workers and Helpers.

79. Dudh Sanjeevani Yojana

The scheme is implemented in 106 tribal Blocks and 3 developing blocks in 20 districts of the state. 100 ml for 5 days in a week is provided to children aged 6 months to 6 years registered in Anganwadi centers. Pasteurized flavored fortified milk is given, and pregnant, lactating mothers are given 200 ml of pasteurized flavored fortified milk 2 days a week.

80. Mukhyamantri Matrushakti Yojana

In order to improve the nutrition level of mother and child, "First Window of Opportunity" from 270 days after a woman conceives and 730 days from the birth of the child to 2 years (1000 Days). Considering the importance of this matter, the government has implemented "Mukhyamantri Matrushakti Yojana" for 1000 days. Under the scheme, first-time pregnant women and mothers whose first child is 2 years old will be given the benefit of this scheme. Beneficiary should have Aadhaar card and should be registered in health department software. It has been decided to provide 2 kg gram, 1 kg tuvar dal

and 1 litre castor oil to each beneficiary every month from Anganwadi Kendwa along with various Anganwadi services (raw ration).

81. PURNA 2.0

On PURNA Divas nutrition and health education is imparted to adolescent girls, free of cost IFA tablet is provided, health check-up is done, BMI is calculated, vocational training and public places are visited.

It is very important to create awareness and understand various aspects of AGs. To give more light on non-nutrition services PURNA 2.0 scheme will be implemented as a part of PURNA Scheme in the tribal blocks (106 blocks) of the state.

1. **PURNA recreational Hub-** Various activities will be conducted in the AWC throughout the year to encourage the girls to visit AWC and increase their leadership skills and confidence level

13894 AWC X Rs. 300 (full day, 4th Tuesday) X 12 = 500.18 lakhs/year

2. **PURNA talk with Parents-** Awareness will be created among Parents of AGs regarding various government schemes for AGs.

Rs. 12000 x 106 blocks= 12.72 Lakh/year

3. **PURNA- School Pride** – Adoption of AGs will be done by Sarpanch, School Teacher, AWW, Mukhya sevika, CDPO, at block level for school re-enrolment of AGs. Re-enrolled Adolescent girls will be given any gift like bag, etc. for motivation Gift will give in the limit of Rs. 200. OOS Adolescent girls who will be re-enrolled will only get the motivational gift. (15 to 18 years AGs 74645*200=149.29 lakh) Only the AGs who re-enroll the school will get the benefit.

4. **PURNA Brigadier Award-** Adolescent girl who will motivate and improve other adolescent girl's nutritional status will get Gift hamper on 26th January or 8th March by District Collector or District development officer.

14 District/Corp x Rs. 3000 = 0.42 lakh

106 blocks x Rs. 2000 = Rs. 2.12 lakh

State level*38000= Rs.0.38 lakh

5. **PURNA Brigade-** Sakhi-Sahsakhi (27788) will motivate other AGs for utilizing the nutrition and non-nutrition services. Sakhi Sahsakhi will be enrolled for certified course at Baba Saheb Ambedkar university for motivating other AGs for

utilizing the services. Rs. 1000 Course cost x 27788 Sakhi-Saheli = 277.88 lakh/year

6. **PURNA gram Sabha** – Any Sakhi-Sasakhi or adolescent girl will talk about nutrition, health, sports, education, in the Gram Sabha of panchayat they will be rewarded upto 500 Rs. Health and nutrition aspects of adolescent girls will be discussed in the Gram Sabha. 5832 Gram Panchayat x Rs.500=29.16 lakhs
7. **PURNA Sakhi-SahaSakhi Training-** The PURNA Sakhi Sahasakhi will be trained at seja level so that she can provide systematic guidance to other adolescent girls.
557 sector x 5000 rupees = 27.85 lakhs

82. Financial Aid for the Rehabilitation of Ganga swarupa Yojana

Under the scheme, from 01/04/2019 the aid is raised to Rs. 1250/- per month which will be deposited in beneficiaries bank account. Assistance is paid by depositing the amount through DBT in the widow's account at Post Office / Nationalized Bank.

- In order to get the assistance, the annual income of the beneficiary's family should be Rs.1,20,000 for rural area and Rs.150,000 for urban area.

83. Accident Insurance to all Ganga Swarupa Pension Beneficiaries

For the social security of widows, group insurance is being taken. According to it, State Govt. and the beneficiary pay Rs.15/- per month for that the beneficiaries get insurance cover of Rs. 1.00 lakh under this scheme. This amount is provided to their children in the case of accident, accidental death or due to accident damages to the organs like; hand, leg and eye.

84. Verification of Ganga Swarupa Beneficiaries

As the number of beneficiaries of Ganga Swarup Economic Assistance Yojana is gradually increasing, verification of deceased beneficiaries will be required from next year 2023-24.

85. Nari Sanrakshan Gruh/ Ashray Gruh for destitute Women

Shelter is provided to women who come across the conflict with the society. In these centres women in need of moral support, came for short time, within this time period, as a part of their rehabilitation, they are provided training of tailoring, craft, doormats, use of waste material and make a best thing. Govt. run shelter home for destitute women.

86. Health and Wellness Centre (Shelter Home, Navsari)

A Health and Wellness Center (Government Owned) will be set up at Women Protection Centre, Navsari for personality development and dignified life of the dependent women along with other necessary ancillary facilities including 1) Yoga with Personal Grooming 2) Yoga and Personal Grooming Kit 3) facility with gymnasium equipment will be provided.

87. Fire Safety Facility at Shelter Homes

Keeping in mind the safety of the women taking shelter at Shelter Homes, fire safety facilities and relevant equipment will be equipped in the buildings.

88. Vahli Dikri Yojana

The scheme is a new initiative under the universal scheme of “Beti Bachao Beti Padhao” with the motive of reducing Drop-out ratios of girls from the schools. The daughter will be entitled to get Rs. 4000/- when she gets enrolled in first standard, Rs. 6000/- when she gets enrolled in 9th Standard and Rs. 1,00,000 when She completes 18 years age. Therefore the daughter gets a total financial honorarium of Rs. 1,10,000/-

89. Vahli Dikri Yojana – Verification Portal

Verification and monitoring of beneficiary data is very important for effective implementation of every scheme, keeping this in mind portal will be developed as per DST rules for online verification and monitoring of data at district and state level, so that online platform can be provided to the scheme in future.

90. Multi Purpose Women Welfare Centres

Multipurpose women welfare centres are established to provide guidance and support to women for providing information on the issues of social, economical, educational and legal,. The legal guidance is provided by the Centre Coordinator who has the degree of L.L.B.

At present there are a total of 263 multi-purpose women welfare centers functioning, in which 31 district are functioning in urban areas and 232 centers at Taluka level.

91. Mahila Awards Scheme

A Non Govt. organization and a social worker who has been working in the field of Women Empowerment in Gujarat for 10 years, to promote their remarkable work, there is a scheme to award them as mentioned below:

- NGO get Rs. 1,00,000/- for their remarkable work
- Women social worker get Rs. 50,000/- cash as individual prize and also honored with letter of praise

92. Rajiv Gandhi National Creche Scheme

Children up to 6 years of age are provided cognitive skills enhancement pre-school activities / education.

93. E- NAARI (Network of Advice, Referral and Information)

E-Nari for Women Empowerment System to be developed by Women and Child Development Department, Gandhinagar through Women Welfare Branch where motive is to develop an integrated performance monitoring system for all scheme structures.

- Focusing on providing need-based assistance to women affected by violence within the various structures of the Women Welfare Branch and providing a safe eco-system to these women.

- Strengthening the communication system between various structures of Women Welfare Branch.
- Monitoring and revising the schemes of Women Welfare Branch.

94. SHAKTI SADAN (Integrated Relief and Rehabilitation Centre)

For administrative purposes under Mission Shakti, Swadhar and Ujjwala schemes have been merged and will be known as 'Shakti Sadan' - Integrated Relief and Rehabilitation House. In addition, States/UTs may establish homes for mentally retarded/handicapped women in coordination with the schemes of Department of Social Justice and Empowerment and Department of Empowerment of Persons with Disabilities.

95. SAKHI NIVAS (Working Women Hostel)

By the Government of India, "Sakhi Niwas" has been nominated under Mission Shakti capacity to provide housing facilities to working women in cities, small towns and rural areas where there are employment opportunities for women, construction of new working women hostels and expansion of existing houses. Under Sakhi Nivas:

- Availability of safe and convenient residential accommodation for working women, including day care facilities for their children, will be encouraged wherever possible.
- Availability of accommodation for working, higher education or other women in training should be encouraged.

96. Mahila Mandals

The Mandals carry out various activities such as tailoring, embroidery work, etc. there are 15 NGOs working for the same. They get 90 % grant to run these mandals and for providing training to them.

97. ABHYAM 181 Women Helpline

Women and Child Development Department has started Abhayam 181 Women Helpline for the guidance to women, who are facing various kinds of violence and women who wants information for self-development from one place. The scheme is functional in all Districts of the State. Women in distress may seek immediate help and rescue services from the Abhayam 181 Helpline. Services such as Police Action Desk and Mobile App have also been initiated in the same.

98. State Resource Centre for Women (SRCW)

The scheme is started under the National Mission of Empowerment of Women for the social and economical development of women. The aim of the centre is to provide schemes and programmes of Govt. from a single place for the overall development of women.

99. Police Station based Support Centres (PBSC)

The main objective of the centre is to empower to take decision and help institutionally in the problems of gender discrimination, domestic violence and social inequality. When crimes or issues related to women arise, the information of women is registered and the need based help like; counseling, legal information and if required help provided for registering police complaint.

100. Organize seminars on Protection of Women from Domestic Violence Act 2005

Under this Act, Dowry Prohibition cum Protection Officer appointed at District and Municipal corporation level, these officers in coordination with GRC and Multi Purpose Women Welfare Centres organize Seminars.

At taluka and district level for creating awareness at the grass root level people, these trainings are to be organized.

101. The Sexual Harassment of Women at Workplace Act (Prevention, Prohibition and Redressal) 2013

Dowry Prohibition cum Protection Officers are appointed. With the medium of MPWWC and the support of Gender Resource Centre, seminars will be organized for various stake holders. To provide legal guidance on the Act at taluka and district level, seminars will be organized.

102. Family Counselling Centres

Attempts by such centres to solve problems related to family disputes and social issues related to family issues such as divorce, family strife, women from family to mental torture, injustice in property issues, etc. to solve social issues and solve problems related to social issues. The best efforts are to get rid of family disputes or make reconciliation. A woman or a male can contact family advice centres on any of their issues. There are currently 4 family counseling centres operating.

103. NGO Preventive rescue home

For the protection of the aggrieved women in the State, Shelter Homes are made run through NGO.

104. Financial Assistance For Marriage for Girls in Preventive Rescue Home

Marriage assistance of Rs. 20,000/- to aggrieved women within 6 Government Preventive Rescue Homes.

105. Additional Assistance for Women's Staying at Preventive Rescue Homes

women taking shelter in all Women Protection Homes / Centers and Preventive Rescue Centers functioning in the State, now the assistance has been increased to a total of Rs.1,50,000/- where Rs. 50,000/- NSC /Gold Bond + Rs.50,000/- in the bank account of the dependent sister and Rs.50,000/- for the incidental expenses related to marriage totaling Rs.1,50,000/- will be spent.

106. Assistance of Nurse in Shelter Home's

As mentally handicapped sisters, sisters with TB and other sick sisters are taking shelter in these homes / centers, they have to be taken to the hospital and given medicines on time. Therefore, as there is a need for nurses, provision is made for

recruitment of nurses in Women Protection Homes / Centers Ahmedabad, Palanpur, Himmatnagar, Bharuch, Godhra, Palitana.

107. Mahila Swavlamban Scheme

Under this scheme assistance is provided for the economic development of women in rural areas with an annual income of up to Rs.1,20,000 / - and in urban areas with an annual income of up to Rs.1,50,000 / -. Corporation recommends banks to provide loans up to a limit of Rs. 2,00,000/- under this scheme, the beneficiary woman is given a subsidy of 15% of the project cost or a maximum of Rs. 30,000 / - whichever is less. 335 women will be covered under this scheme in F.Y 2022-23 and for that provision of Rs.200.00 lakh has been proposed in the Budget.

108. General Training Programme

The basic purpose of the scheme is to provide skill development training to the women aged between 18 to 50 years or above 50 Years for traditional or non-traditional economic activities.

109. Mahila Jagruti Shibir

The purpose of the Women's Awareness Camp is to provide information to women about various occupations, schemes implemented by the Government pertaining to women and new methods to be followed for availing benefits under such schemes. In F.Y 2022-23 Corporation has plan to organise 75 Women's Awareness Camp and for that provision of Rs.15.00 lakh has been proposed in the budget.

110. Exhibition cum sale to support women artisans

Under this scheme, to promote the selling of products prepared by women, every year in four cities and at State level exhibition cum sale is organized. In it these women are provided stalls free of cost. So that women get chance to sell her products at lesser expenses and get chance to establish long term selling arrangement experience.

111. Mahila Sammelan

Mahila Sammelans are organized occasionally at district as well as State level. The aim of these Sammelans is to promote women for their overall development and capacity building. In these sammelans the detailed information regarding women oriented schemes are provided. In this sammelans, advertisement of various women related schemes goals being set up.

112. Training for Economic Rehabilitation of women who lives in adverse situation

Training for rehabilitation of women who have been victims of atrocities is provided; under this scheme. Training on various trades is being provided to women. Apart from stipend, toolkits are also provided to trainees.

113. Gender Resource Centre (GRC)

GRC provides technical support to incorporate gender equity and gender equality in State's all women development related processes. GRC helps Govt. and NGOs in the planning, implementation and evaluation of gender sensitization programs, policies, laws and schemes formulation. In the various development sectors,

collection, compilation and analysis of the numbers of women's participation and situation is done by GRC.

114.State Commission for Women

Established in 2005 under women's commission act 2002, the goal of the commission is to protect women's constitutional as well as legal rights. The objective of the commission is economic, social and educational development of women.

Duties of Commission:

- Monitor the status of women with reference to crime against women
- Recommend strategies to eradicate violence against women and discrimination against women.
- Carry out women focused researchi
- Inspect various institutions providing services to women such as Jail, Remand Home, Nari Sanrakshan Kendra, etc.

115.Nari Adalat

Nari Adalats started in the State to provide justice to women through women, for women and with feminist perspective. In Nari Adalats, women social leaders applying their wisdom and give justice free of cost to village level women who are victims of violence. Through State Commission for women, new Nari Adalats are going to start.

=====

શ્રેણી - અ

મહિલાઓ માટેની કેટલીક મહત્વની યોજનાઓ

(૧૦૦% મહિલાલક્ષી જોગવાઈ)

કૃષિ, ખેડૂત કલ્યાણ અને સહકાર વિભાગ

1. અનુસૂચિત જનજાતિની મહિલા લાભાર્થીઓ માટે બકરાં યુનિટ (૧૦+૧) ની સ્થાપના માટે સહાય

આ યોજના અંતર્ગત અનુસૂચિત જનજાતિની મહિલા પશુપાલકોને ૧૦ બકરી અને ૧ બકરાનું યુનિટ કે જેની યુનિટ કિંમત રૂ.૯૦,૦૦૦/- છે તેના ૫૦% લેખે મહત્તમ રૂ. ૪૫,૦૦૦/-ની સહાય આપવામાં આવે છે. આ યોજનાનો લાભ લેવા માટે પશુપાલક લાભાર્થી પાસે બકરાં બાંધવાની જગ્યા તેમજ ખોરાક-પાણી માટેની વ્યવસ્થા હોવી જરૂરી છે. આ યોજના હેઠળ દરેક લાભાર્થીને ૧૦ બકરી અને ૧ નર બકરાના યુનિટની ખરીદી સમિતિની રૂબરૂમાં થયા બાદ સહાય ચૂકવવામાં આવે છે. જેમાં બકરીઓ ૧ થી ૨ વર્ષ સુધીની તથા બકરો ૨ થી ૩ વર્ષનો ખરીદવાનો રહે છે. આ એકમ સામાન્ય સંજોગોમાં ત્રણ વર્ષ સુધી નિભાવવાનું રહે છે અને લાભાર્થીઓએ દૂધ ઉત્પાદનની નોંધ રાખી, જ્યારે તકનીકી અધિકારી મૂલાકાતે આવે ત્યારે રજીસ્ટર તથા માહિતી આપવાની થતી હોય છે.

2. ફળ અને શાકભાજીની જાળવણી અને તાલીમ અંગેની યોજના તેમજ કેનીંગ માટેના કેંદ્રની સ્થાપના

આ યોજના હેઠળ ઘર આંગણે બાગાયત વાટીકા ઉભી કરવાના હેતુસર કિફાયતી દરે શાકભાજીના બિયારણ અને ખાતરના પેકેટ પૂરા પડાય છે. ઉપરાંત કિચન ગાર્ડન અંગે તાંત્રિક માર્ગદર્શન અપાય છે. વધુમાં શહેરી અને ગ્રામ્ય મહિલાઓને ફળ અને શાકભાજી પરીરક્ષણની બે અને પાંચ દિવસીય તાલીમ આપવામાં આવે છે. તેમજ તાલીમમાં હાજર રહેલ મહિલા તાલીમાર્થીઓને વૃત્તિકા (સ્ટાઇપેન્ડ) અને તાલીમ પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે છે.

3. રાજ્ય કૃષિ યુનિવર્સિટી પરિષદ

રાજ્યની કૃષિ યુનિવર્સિટીઓ હસ્તક ચાલતા ઉકત જણાવેલ કેન્દ્રો ખાતે ગ્રામીણ મહિલાઓ/આદિજાતિ મહિલાઓ માટે કૃષિ, બાગાયત, કુડ ટેકનોલોજી, કૃષિ ઇજનેરી, રીન્યુએબલ એનર્જી અને એન્વાયરમેન્ટ એન્જીનીયરીંગ, બાયો ટેકનોલોજી, ફોરેસ્ટ્રી, કોમ્યુનિટી સાયન્સ, કુડ ન્યુટ્રિશન એન્ડ ડાયટેટીક્સ, બેકરી તાલીમ, મરઘા પાલન, કીચન ગાર્ડન, બકરાં પાલન વગેરે જેવા વિષયોમાં ટુંકાગાળાના તાલીમ કાર્યક્રમો ચલાવવામાં આવે છે. વધુમાં યુવા મહિલાઓ માટે ડીપ્લોમામાં હોમ સાયન્સનો અભ્યાસક્રમ પણ ચલાવવામાં આવે છે. આમ, રાજ્યની મહિલાઓ કૃષિ અને તેને સંલગ્ન ક્ષેત્રે આગવું પ્રદાન આપી સ્વનિર્ભર થઈ શકે તેવા પ્રયત્નો રાજ્યની કૃષિ યુનિવર્સિટીઓ દ્વારા કરવામાં આવી રહ્યા છે.

કલાઈમેટ ચેઈન્જ વિભાગ

4. સખી મંડળો દ્વારા કલાઈમેટ ચેઈન્જ અનુકુલન માટે ગ્રામ્ય કક્ષાએ જાગૃત્તા અને બચાવ
- સખી મંડળો દ્વારા કલાઈમેટ ચેઈન્જ અનુકુલન માટે ઊર્જા બચત - પાણી બચત તથા પ્લાસ્ટિકના ઉપયોગથી થતી અસરો જેવા વિષયે આબોહવા પરિવર્તન તેમજ કુદરતી સંશાધનોની જાળવણી બાબતે ગ્રામ્ય કક્ષાએ લોકોમાં જાગૃત્તા લાવવા માટે કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવે છે.
- આ કાર્યક્રમ અંતર્ગત જેડા દ્વારા ગુજરાત લાઇવલી હુડ પ્રમોશન કંપની લી. ના સંકલનમાં સખી મંડળની ગ્રામ્ય મહિલાઓને પર્યાવરણની સુરક્ષા માટે હાનીકારક પ્લાસ્ટિકના કચરાનું એકત્રીકરણ સખી મંડળની મહિલાઓ દ્વારા કરવામાં આવે છે, સખી મંડળના દરેક સભ્યને પ્લાસ્ટિક કચરો એકત્ર કરવા માટે પ્રતિ કિલો એ રૂ.૧૦/-ની પ્રોત્સાહક રકમ આપવામાં આવે છે.

શિક્ષણ વિભાગ

5. કસ્તુરબા ગાંધી બાલિકા વિદ્યાલય (કે.જી.બી.વી.)
- રાજ્યમાં કન્યા કેળવણીને વેગ આપવા માટે ભારત સરકાર દ્વારા કસ્તુરબા ગાંધી બાલિકા વિદ્યાલય (કેજીબીવી) યોજના અમલમાં મૂકેલ છે, જે અંતર્ગત અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ, ઓ.બી.સી. અને લઘુમતિની શાળા બહારની (ક્યારેય શાળાએ ન ગયેલ અને ડ્રોપ આઉટ) તેમજ દુર્ગમ વિસ્તારોમાં રહેતી કન્યાઓ માટે નિવાસી શાળાઓની સવલત ઊભી કરવામાં આવેલ છે, કે.જી.બી.વી.માં અભ્યાસ કરતી કન્યાઓને માધ્યમિક શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવા માટે નિવાસી વ્યવસ્થા પુરી પાડવામાં આવે છે. આ નિવાસી શાળામાં કન્યાઓને ભોજન, પુસ્તકો, ગણવેશ, અન્ય સગવડ મફત આપવામાં આવે છે.
6. રાણી લક્ષ્મીબાઈ આત્મરક્ષા પ્રશિક્ષણ
- રાજ્યની તમામ સરકારી શાળાઓની ધોરણ ૬ થી ૧૨ની કન્યાઓને રાણી લક્ષ્મીબાઈ આત્મરક્ષા પ્રશિક્ષણ અન્વયે બેઝિક સ્વ-રક્ષણ તાલીમ જિલ્લા કક્ષાએથી સુરક્ષા સેતુ સોસાયટી સાથે સંકલનમાં રહી આપવામાં આવે છે. તાલીમના આયોજન માટે શાળા કક્ષાએ એક સમિતિની રચના કરી DLSS અથવા સેતુ સોસાયટીના સંકલનમાં અથવા સ્વરક્ષણ તાલીમ આપવા માટે રૂચિ ધરાવતી સંસ્થા દ્વારા તાલીમ આપવાનું આયોજન થાય છે. ઉપરાંત DIKSHA પોર્ટલના માધ્યમથી ઓનલાઇન તાલીમ પણ આપવામાં આવે છે. તાલીમ પૂર્ણ થયા બાદ તમામ કન્યાઓને સર્ટીફિકેટ પણ આપવામાં આવે છે.
7. સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સેલેન્સ
- જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણ પરિષદ હેઠળ કન્યાઓ માટે નિવાસી વ્યવસ્થા (ધોરણ-૬ થી ૧૨ માટે), પ્રાથમિક શાળાઓમાં ઇન્ટરનેટ કનેક્ટીવિટી, શાળાઓમાં કોમ્પ્યુટર એઇડેડ લર્નિંગ લેબ, આઇ.ઇ.સી કોમ્યુનિટી મોબીલાઇઝેશન, સ્કૂલ લાઇબ્રેરી, સ્માર્ટ સ્કૂલ, શાળા સ્વચ્છતા કીટ,

પ્રજ્ઞાવર્ગ, સાયન્સ કીટ, મીનીએચર સ્પોર્ટ્સ ઇક્વીપમેન્ટ, બ્લોક રીસોર્સ સેન્ટર ખાતે થેરાપીની સગવડ, વિશિષ્ટ જરૂરિયાત ધરાવતા બાળકોને સાધન સહાય લગતી વિવિધ પ્રવૃત્તિ કરવામાં આવે છે.

8. મહિલા સામખ્ય કાર્યક્રમ

મહિલા સામખ્ય (શિક્ષણ દ્વારા સ્ત્રી સશક્તિકરણ) કાર્યક્રમ વર્ષ ૨૦૧૬ થી ૧૦૦ ટકા રાજ્ય સરકાર પુરસ્કૃત કરવામાં આવેલ છે. આ સેન્ટર દ્વારા મહિલા અને કિશોરીઓના સશક્તિકરણ માટે વિવિધ કાર્યક્રમો હાથ ધરવામાં આવે છે. જેમાં શિક્ષણ, આરોગ્ય, કાયદો, આર્થિક અને પંચાયતને લગતી વિવિધ કામગીરી કરવામાં આવે છે.

9. અન્ન સંગમ યોજના (આદિજાતિ બાળાઓના વાલીઓને મફત અનાજ સહાય)

આ યોજનાનો ઉદ્દેશ્ય ધોરણ-૮ સુધીની આદિજાતિની બાળાઓની શાળામાં હાજરીમાં વધારો કરવા અને શાળા છોડી જતી આદિજાતિની બાળકીઓની સંખ્યામાં ઘટાડો કરવા માટેનો છે. આ કાર્યક્રમનું ૧૪ પછાત આદિજાતિ વિસ્તારોમાં બાળાઓના વાલીઓને અન્ન સંગમ યોજના અંતર્ગત બાળકી દીઠ ૬૦ કિ.ગ્રા. અનાજ આપવામાં આવે છે. જેમાં સત્ર દીઠ ૧૫ કિ.ગ્રા. ઘઉં અને ૧૫ કિ.ગ્રા. ચોખા આપવાની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. આ યોજનામાં જે આદિજાતિ બાળાઓ વર્ષ દરમિયાન વર્ગમાં ૭૦ ટકા હાજરી નોંધાવેલ હોય તેમણે આ યોજનાનો લાભ મળે છે. કુટુંબદીઠ વધુમાં વધુ બે બાળાઓને લાભ આપવામાં આવે છે.

10. કન્યાઓને વિના મૂલ્યે શિક્ષણ (વ્યવસાયિક તાલીમ સંસ્થા)

આ યોજના હેઠળ વ્યવસાયિક તાલીમ સંસ્થામાં અભ્યાસ કરતી બાળાઓને વાર્ષિક રૂ.૬૦૦ની ફી રી-એમ્બર્સ કરવામાં આવે છે.

11. કન્યાઓને વિના મૂલ્યે શિક્ષણ (માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળા)

રાજ્યની સરકારની નિભાવ અનુદાન અને ફી વિકલ્પવાળી બિનસરકારી માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓના ધોરણ ૯ થી ૧૨ માં અભ્યાસ કરતી કન્યાઓને વિનામૂલ્યે શિક્ષણ પુરુ પાડવા જોગવાઈ કરેલ છે.

12. ધો. ૧૦ અને ૧૨ની વિદ્યાર્થીનીઓ તથા દિવ્યાંગ વિદ્યાર્થીઓની પરીક્ષા ફી

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર દ્વારા લેવાતી ધો. ૧૦ અને ૧૨ની વિદ્યાર્થીનીઓ તથા દિવ્યાંગ વિદ્યાર્થીઓની સરકારશ્રી તરફથી પરીક્ષા ફી આપવાની યોજના છે.

13. સરકારી મહિલા છાત્રાલય, અમદાવાદ

ગ્રામ્ય વિસ્તારની કન્યાઓ જેમણે અમદાવાદ ખાતેની કોલેજોમાં ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે પ્રવેશ મેળવેલ છે તેવી કન્યાઓને રહેવાની ઉત્તમ સગવડો પૂરી પાડવામાં આવે અને ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવે તે હેતુથી આ યોજના અમલમાં છે.

14. તપોવન કેન્દ્ર : સગર્ભા બહેનો માટે પૌષ્ટિક આહાર (નાસ્તો)

ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટી દ્વારા સ્થાપના દિવસથીજ સગર્ભા માતાઓને રોજ ૩ થી ૪ કલાક શિશુના સર્વાંગી વિકાસ માટે ગર્ભસંસ્કારના કેન્દ્રો ચલાવવામાં આવે છે. ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટી આ

સિધ્ધાંત અનુસાર સગર્ભા બહેનો અને ગર્ભસ્થ શિશુના શારીરિક વિકાસ માટે કટીબધ્ધ છે. પૌષ્ટિક નાસ્તાની આ વ્યવસ્થા દ્વારા સગર્ભા માતા તેમજ ગર્ભસ્થ શિશુના વિકાસ પરત્વે ધ્યાન આપી શકાશે. ICDS યોજના અંતર્ગત નાના બાળકોને નાસ્તો આપવામાં આવે છે. જ્યારે ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટીની આ યોજના દ્વારા સગર્ભા માતાને પણ પૌષ્ટિક આહાર પૂરો પાડવામાં આવે છે.

15. કન્યા સૈનિક શાળાની વિદ્યાર્થીનીઓને શિષ્યવૃત્તિ, યુનિફોર્મ અને તાલીમ

આ યોજના અંતર્ગત શ્રીમતી એમ. જી. પટેલ, ખેરવા, જિ.મહેસાણાની કન્યાઓને સ્કોલરશીપ, યુનિફોર્મ તથા લશ્કરી તાલીમ પુરા પાડવા જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

16. ધો. ૧૦ અને ૧૨ની વિદ્યાર્થીનીઓ તથા દિવ્યાંગ વિદ્યાર્થીઓની પરીક્ષા ફી

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર દ્વારા લેવાતી ધો.૧૦ અને ૧૨ની વિદ્યાર્થીનીઓ તથા દિવ્યાંગ વિદ્યાર્થીઓની સરકારશ્રી તરફથી પરીક્ષા ફી આપવાની યોજના છે.

17. પ્રાથમિક શાળાઓ ખાતે ભૌતિક સુવિધાઓ વિકસાવવી.

રાજ્ય સરકારે કન્યાઓનું શાળા છોડી જવાનું પ્રમાણ ઘટાડવા અને કન્યા કેળવણીનો વ્યાપ વધારવા માટે અપર પ્રાયમરી સ્કુલ સેનીટેશન યોજનાનો અમલ કરીને રાજ્યની તમામ પ્રાથમિક શાળાઓમાં સેનીટેશન સુવિધા ઉપલબ્ધ કરાવેલ છે. સેનીટેશનની સ્વચ્છતા સહાય પેટેરાજ્યની તમામ સરકારી પ્રાથમિક શાળાઓને સ્વચ્છતા સહાય માટે શાળાદીઠ વિદ્યાર્થી સંખ્યા પ્રમાણે નીચે મુજબની માસીક સહાય પુરી પાડવામાં આવે છે.

- ૦ થી ૧૦૦ સુધીની વિદ્યાર્થી સંખ્યા ધરાવતી શાળા માટે રૂ.૧૦૦૦/- પ્રતિમાસ
- ૧૦૧ થી ૩૦૦ સુધીની વિદ્યાર્થીસંખ્યા ધરાવતી શાળા માટે રૂ.૧૮૦૦/- પ્રતિમાસ
- ૩૦૧ થી ૫૦૦ સુધીની વિદ્યાર્થીસંખ્યા ધરાવતી શાળા માટે રૂ.૪૦૦૦/- પ્રતિમાસ
- ૫૦૧ કે તેથી વધુની વિદ્યાર્થીસંખ્યા ધરાવતી શાળા માટે રૂ.૫૦૦૦/- પ્રતિમાસ

18. જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણ પરિષદ

જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણ પરિષદ હેઠળ કન્યાઓ માટે નિવાસી વ્યવસ્થા (ધોરણ-૬ થી ૧૨ માટે), પ્રાથમિક શાળાઓમાં ઇન્ટરનેટ કનેક્ટીવીટી, શાળાઓમાં કોમ્પ્યુટર એઇડેડ લર્નિંગ લેબ, આઇ.ઇ.સી કોમ્યુનિટી મોબીલાઇઝેશન, સ્કુલ લાઇબ્રેરી, સ્માર્ટ સ્કુલ, શાળા સ્વચ્છતા કીટ, સાયન્સ કીટ, મીનીએચર સ્પોર્ટ્સ ઇક્વીપમેન્ટ, બ્લોક રીસોર્સ સેન્ટર ખાતે થેરાપીની સગવડ, વિશિષ્ટ જરૂરીયાતવાળા બાળકોને સાધન સહાય લગતી વિવિધ પ્રવૃત્તિ કરવામાં આવે છે.

19. સરકારી પોલીટેકનીકો અને કન્યાઓ માટેની સરકારી પોલીટેકનીકોનો વિકાસ

રાજ્યની કન્યાઓ માટેની સરકારી પોલીટેકનીક, અમદાવાદ અને સુરત ખાતે સાધન સામગ્રી અને પુસ્તક માટે કચેરી ખર્ચ તેમજ અન્ય ખર્ચ માટે જોગવાઈ.

20. સરકારી પોલીટેકનીકોના બાંધકામ

રાજ્ય હસ્તકની કન્યાઓ માટેની સરકારી પોલીટેકનીક, અમદાવાદ ખાતે એકેડમિક અને એમીનીટી બિલ્ડિંગના બાંધકામનું કામ તથા કન્યાઓ માટેની સરકારી પોલીટેકનીક, સુરતના કેમ્પસમાં ફેકલ્ટી માટે વધારાના બિલ્ડિંગના નવા મકાનનું બાંધકામનું કામ કરવામાં આવશે.

આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ વિભાગ

21. પ્રધાનમંત્રી સુરક્ષિત માતૃત્વ અભિયાન

પ્રધાનમંત્રી સુરક્ષિત માતૃત્વ અભિયાન જુન ૨૦૧૬ થી શરૂ કરાયેલ છે. આ અભિયાનનો હેતુ જાહેર આરોગ્યની સંસ્થા પર તમામ સગર્ભાની તેમજ ખાસ કરીને જોખમી સગર્ભાઓની બીજા અને ત્રીજા ત્રિમાસીક સમયગાળામાં નિષ્ણાંત દ્વારા પૂર્વ પ્રસુતિ તપાસ કરી જરૂરી સેવાઓ પૂરી પાડવાનો છે.

- સમગ્ર રાજ્યમાં દર માસની ૮મી અને ૨૪મી તારીખે પ્રધાનમંત્રી સુરક્ષિત માતૃત્વ અભિયાન હેઠળ જાહેર આરોગ્યની સંસ્થા પર ક્લીનીકનું આયોજન કરવામાં આવે છે.
- અભિયાન અંતર્ગત કુલ ૪૪૧ સ્ત્રી અને પ્રસુતિ રોગ નિષ્ણાતો આ અભિયાન અંતર્ગત સ્વૈચ્છીક સેવા પુરી પાડવા નોંધાયેલા છે.

22. પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજના

સગર્ભાવસ્થા અને બાળજન્મ પછીની ધાત્રી અવસ્થાનીમહતાને ધ્યાને રાખી માતા અને બાળ સ્વાસ્થ્ય માટે જરૂરી આરોગ્ય અને પોષણ પર્યાપ્ત માત્રામાં મળી રહે કે જેથી સગર્ભાવસ્થામાં એનેમિયા અને કુપોષણનું પ્રમાણ ઘટાડી શકાય જેથી માતા મરણ ને ઘટાડી, એક સ્વસ્થ માતા સ્વસ્થ બાળકને અવતરે જેથી બાળમૃત્યુદર પણ ઘટાડી શકાય.આ યોજના હેઠળ લાભાર્થીઓને શરત મુજબ કુલ રૂ.૫૦૦૦/-ચૂકવવાના થાય છે.

23. સુરક્ષિત માતૃત્વ આશ્વાસન સુમન

માતા અને બાળ મૃત્યુ ઘટાડવા માટે રાજ્યમાં તમામ જાહેર આરોગ્ય સંસ્થાઓ ખાતે ગુણવત્તા સભર સેવાઓ, રીસ્પેક્ટકુલ મેટરનલ કેર, સગર્ભા, પ્રસુતામાતા અને એક વર્ષ સુધીના બાળકોને જરૂરી આરોગ્ય સેવાઓ વિના મુલ્યે પુરીપાડવા ઉપરાંત ફરિયાદ નિવારણ માટે માળખાકીય સુદ્રઢીકરણ કરવામાં આવી રહ્યું છે.

24. જનની સુરક્ષા યોજના

- જનની સુરક્ષા યોજના એ રાષ્ટ્રીય સ્વાસ્થ્ય મિશન અંતર્ગત ગરીબી રેખા હેઠળના કુટુંબોની સગર્ભાઓને સંસ્થાકીય પ્રસૂતિના પ્રોત્સાહન દ્વારા માતામરણ અને નવજાત શિશુમરણને ઘટાડવાના હેતુસર સલામત માતૃત્વ પૂરી પાડવાની દિશાનું એક પગલું છે.
- આ યોજના હેઠળ પ્રસૂતિના ૮ થી ૧૨ અઠવાડીયા પહેલાં ગ્રામ્ય વિસ્તારની સગર્ભાને રૂ.૭૦૦/- અને શહેરી વિસ્તારની લાભાર્થી સગર્ભાને (અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અને બી.પી.એલ. કુટુંબની) રૂ.૬૦૦/- ની સહાય ચૂકવવામાં આવે છે.

25. જનની શિશુ સુરક્ષા કાર્યક્રમ

જનની શિશુ સુરક્ષા કાર્યક્રમ હેઠળ તમામ સગર્ભાઓને જાહેર આરોગ્યની સંસ્થાઓમાં વિનામૂલ્યે સામાન્ય તેમજ સીઝેરીયન પ્રસૂતિ સહિતની સંપૂર્ણ માતૃત્વ સેવાઓ, નવજાત શિશુને જન્મ બાદ ૧ વર્ષ સુધી આરોગ્યલક્ષી તમામ સારવાર, આવવા-જવા વિનામૂલ્યે પરિવહનની સગવડ સહિત સેવાઓ પૂરી પાડવામાં આવે છે.

26. ટેકો+ (માતા અને બાળ ટ્રેકિંગ સિસ્ટમ)

જો સગર્ભાવસ્થા દરમિયાન માતાને સમયસર સારવાર મળી રહે તો માતા અને બાળ મરણ અટકાવી શકાય. ટેકો+ જે એક સોફ્ટવેર એપ્લિકેશન છે, તેમાં તમામ સગર્ભામાતા અને બાળકની માહિતી નોંધવામાં આવે છે. ગ્રામ્યક્ષાએ આરોગ્ય કાર્યકર આ માહિતીની નોંધ ટેકો+ માં કરે છે, જેનો ઉપયોગ ભવિષ્યની સેવાઓ આપવા માટેનાં આયોજન કરવા તેમજ પ્રસૂતિને ટ્રેકિંગ કરવા માટે થઈ શકે છે, આમ ટેકો+ વધુ સારી રીતે આરોગ્ય સેવાઓ પૂરી પાડવામાં મદદરૂપ થાય છે.

27. પ્રજનન અને બાળ આરોગ્ય કાર્યક્રમ

પ્રજનન, માતા, નવજાત શિશુ, બાળ અને કિશોર આરોગ્ય કાર્યક્રમ (RMNCH+A) એ ભારત સરકારનો ફ્લેગશીપ કાર્યક્રમ છે. આ કાર્યક્રમનો મુખ્ય હેતુ માતા, બાળકો અને તરુણોને સંપૂર્ણ સ્વાસ્થ્ય પૂરું પાડવાનો છે. આ કાર્યક્રમ અંતર્ગત મહત્તમ આરોગ્ય લાભ માટેના ઉપયોગી કાર્યક્રમોની ઓળખ પણ કરવામાં આવી છે.

આ કાર્યક્રમ અંતર્ગત પૂર્વ પ્રસૂતિ સંભાળ, સંસ્થાકીય પ્રસૂતિ, રસીકરણ, પરિવાર નિયોજન વિગેરે જેવી પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવામાં આવે છે.

28. ચિરંજીવી યોજના

ગુજરાત સરકાર દ્વારા ખાનગી ક્ષેત્રના તજજ્ઞોને સાંકળીને, આર્થિક રીતે પછાત વર્ગની સગર્ભાઓને સલામત પ્રસૂતિ સેવાઓ પૂરી પાડવા 'ચિરંજીવી યોજના' ઓક્ટોબર ૨૦૦૬ થી સમગ્ર રાજ્યમાં અમલમાં મુકવામાં આવેલ છે. આ યોજના હેઠળ ગરીબી રેખા હેઠળના કુટુંબની પ્રસૂતા તથા ગરીબીરેખા ઉપરની (એ.પી.એલ. પરંતુ આવકવેરો ન ભરતા હોય તેવા) અનુસૂચિત જનજાતિના કુટુંબોની પ્રસૂતાઓને લાભ મળવાપાત્ર થાય છે.

- ચિરંજીવી યોજના હેઠળ સરકાર સાથે કરારથી જોડાયેલ તબીબીને ૧૦૦ પ્રસૂતિના માટે રૂ.૩,૮૦,૦૦૦/- ની ચુકવણી કરવામાં આવે છે. જેમાં સામાન્ય, જટીલ પ્રસૂતિઓ અને જરૂરી સવલતો, લેબોરેટરી તપાસ, દવાઓ સહિતનો સમાવેશ થાય છે.
- આ યોજનામાં લાભાર્થીએ દવાઓ, વાઢકાપની સાધન સામગ્રી, ફાર્માસ્યુટિકલ સામગ્રી, એનેસ્થેસીયા તથા ઓપરેશન થીયેટરમાં વાપરવાની સામગ્રી પેટે કોઈ ચૂકવણી કરવાની થતી નથી.
- જો ખાનગી સ્ત્રીરોગ નિષ્ણાંત ધ્વારા સરકારી દવાખાનામાં આવીને સીઝેરીયન દ્વારા પ્રસૂતિ કરાવે તો પ્રતિ પ્રસૂતિ દીઠ રૂ.૨૫૦૦/- લેખે ખાનગી સ્ત્રી રોગ નિષ્ણાતને ચૂકવવાના રહેશે

29. કસ્તુરબા પોષણ સહાય યોજના - શરતી રોકડ ટ્રાન્સફર

રાજ્યમાં ગરીબી રેખાની નીચેની માતાઓ માટે કુપોષણ અને એનેમિયા સાથે જોડાયેલી બીમારીઓ અને મૃત્યુદરના ઘટાડાને સુનિશ્ચિત કરવા ગર્ભાવસ્થા દરમિયાન શરતી રોકડ સહાય યોજના સેવાઓની તકેદારી સાથે સગર્ભાવસ્થા દરમિયાન પૌષ્ટિક ખોરાક અને પૂરક માઇક્રોન્યુટ્રીયન્ટ માટેની સહાય છે, આ યોજના હેઠળ ગરીબી રેખા હેઠળની માતાને સગર્ભાવસ્થાના સમયગાળામાં પર્યાપ્ત પોષણ અને આરામ માટે રૂ. ૬૦૦૦/-ની રોકડ સહાય આપવામાં આવે છે.

- સગર્ભા સ્ત્રીને પહેલાં હપ્તા પેટેના રૂ. ૨૦૦૦/- ની સહાય મમતા દિવસે સગર્ભાવસ્થાના પ્રથમ ૬ માસ દરમિયાન નોંધણી કરાવવાથી મળવા પાત્ર થાય છે.
- સગર્ભા સ્ત્રીને બીજા હપ્તાની રૂ. ૨૦૦૦/- સહાય સરકારી સંસ્થા કે ચિરંજીવી ડોક્ટર પાસે પ્રસુતિ કરાવ્યેથી, પ્રસુતિના એક અઠવાડિયામાં મળવાપાત્ર થાય છે.
- માતાને જન્મેલ બાળકને સંપૂર્ણ રસીકરણના શીડ્યુલ મુજબ તમામ રસી મૂકાયેથી અને વિટામીન-એનો પ્રથમ ડોઝ અપાયા બાદ બાળકના જન્મના ૯ માસ પછી પરંતુ ૧૨ મહિના પહેલાં પૂર્ણ કરે તે પહેલાં રૂ. ૨૦૦૦/- ની સહાયનો ત્રીજા હપ્તો ચૂકવવામાં આવે છે.

30. દીકરી યોજના

દીકરી જન્મને પ્રોત્સાહન આપવા માટે આ યોજના અમલી બનાવવામાં આવેલ છે, જે અંતર્ગત જે કુટુંબમાં દિકરો ન હોય અને ફક્ત એક કે બે દીકરી હોય તેવા દંપતિ પૈકી કોઈ એક કાયમી કુટુંબ નિયોજનની પદ્ધતિ અપનાવે (નશબંધી કે ઓપરેશન) તો તેઓને ૧૦ વર્ષીય સમાજ સુરક્ષા બચતપત્રો આપવામાં આવે છે.

- જે કુટુંબમાં દિકરો ન હોય અને ફક્ત એક દીકરી હોય તેવા દંપતિને રૂ. ૬,૦૦૦/- સહાય
- જે કુટુંબમાં દિકરો ન હોય અને ફક્ત બે દીકરી હોય તેવા દંપતિને રૂ. ૫,૦૦૦/- સહાય

31. ખિલખિલાટ વાન

બાળ જન્મ એ દરેક કુટુંબમાં ખુશીનો અવસર છે. તંદુરસ્ત માતા અને તંદુરસ્ત બાળક ઘરે સલામત રીતે પહોંચે તે માટે સરકારી સંસ્થામાંથી માતા અને નવજાત શિશુને પ્રસુતિ બાદ ઘરે મુકવા ખિલખિલાટ વાહનની વ્યવસ્થા શરૂ કરવામાં આવેલ છે. વાહનની અંદર સલામત બાળ ઉછેર અને રસીકરણના સંદેશા વિડીયોના માધ્યમ ધ્વારા માતા અને તેની સાથે જતાં તેના કુટુંબીજનોને આપવામાં આવે છે.

32. સ્ત્રી આરોગ્ય સ્વયં સેવિકા (આશા)

દર બે હજારની ગરીબ વસ્તીએ એક સ્ત્રી આરોગ્ય સ્વયં સેવિકાની જગ્યા મંજૂર કરવામાં આવેલ છે. આ સ્વયં સેવિકાઓની પસંદગી જે તે વિસ્તારમાંથી કરવામાં આવે છે. જે ફિમેલ હેલ્થ વર્કરની દોરવણી હેઠળ ગ્રામ્ય (સ્થાનિક) વિસ્તારોમાં ફરીને આરોગ્યની સેવાઓ આપે છે.

33. બેટી વધાવો અભિયાન (પીસી એન્ડ પીએનડીટી એકટનું અમલીકરણ)

પીસી એન્ડ પીએનડીટી એકટનો મુખ્ય ઉદ્દેશ જાતિ પરીક્ષણ તથા જાતિ આધારિત ભૂણ હત્યા અટકાવવાનો છે, જેથી જન્મ સમયે બાળકોના જાતિ પ્રમાણદરમાં સમાનતા લાવી શકાય. જે

અન્વયે પીસી એન્ડ પીએનડીટી એક્ટ-૧૯૮૪ની જોગવાઈ અનુસાર રાજ્ય સરકાર ધ્વારા સ્ટેટ સુપરવાઇઝરી બોર્ડ, સ્ટેટ એપ્રોપ્રિએટ ઓથોરીટી, સ્ટેટ એડવાઇઝરી કમિટી, સ્ટેટ ઇન્સપેક્શન એન્ડ મોનીટરીંગ કમિટી, ડિસ્ટ્રીક્ટ એપ્રોપ્રિએટ ઓથોરીટી અને ડિસ્ટ્રીક્ટ એડવાઇઝરી કમિટીની રચના કરવામાં આવેલ છે. રાજ્ય કક્ષાએ પીસી એન્ડ પીએનડીટી સેલની રચના કરી મજબૂત માળખાકીય આયોજન સુનિશ્ચિત કરેલ છે.

જાતિ પ્રમાણની સમતુલાની આ સમસ્યા સાડું હજુ વધારે સામાજિક જાગૃતિની આવશ્યકતા છે. www.betivadhao.gujarat.gov.in વેબ પોર્ટલ દ્વારા રાજ્યના તમામ રજીસ્ટર્ડ થયેલ કલીનીક ધ્વારા કરવામાં આવેલ સોનોગ્રાફીની વિગતોની નોંધ ઓન લાઇન ફોર્મ-એફ ધ્વારા કરવામાં આવે છે.

34. નર્સિંગ શાળામાં અભ્યાસ કરતી વિદ્યાર્થીનીઓને સ્ટાઈપેન્ડ

નર્સિંગ શાળામાં અભ્યાસ કરતી વિદ્યાર્થીનીઓને આર્થિક સહાય પેટે દર મહિને રૂ.૧૨૨૦/- સ્ટાઈપેન્ડ આપવામાં આવે છે.

ગૃહ વિભાગ

35. મહિલા સુરક્ષા સમિતિ (મહિલા કલ્યાણ)

રાજ્યની મહિલાઓની સુરક્ષા માટે ગૃહ વિભાગ હસ્તક રાજ્ય, શહેર તેમજ જીલ્લા મથકે મહિલા સુરક્ષા સમિતિની રચના કરવામાં આવેલ છે, આ સમિતિ દ્વારા મહિલાઓ ઉપર થતા અત્યાચાર રોકવા બાબતે જાગૃતિ લાવવા સમિતિ દ્વારા વિવિધ સ્તરે સંમેલનો, શિબિરો, તાલીમ કાર્યક્રમો તેમજ સ્વ રક્ષણના કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવે છે.

36. સેફ સિટી પ્રોજેક્ટ (નિર્ભયા ફંડ)

અમદાવાદ શહેર ખાતેના જાહેર સ્થળોએ મહિલા, બાળકો તેમજ વૃદ્ધોની સુરક્ષા માટે સુરક્ષા, અને સલામતીને ધ્યાનમાં રાખી વિવિધ સુવિધાઓ ઊભી કરવામાં આવશે જે માટે સેફ સિટી પ્રોજેક્ટ અમલમાં મુકવામાં આવેલ છે.

શ્રમ અને રોજગાર વિભાગ

37. પ્રસૂતિ સહાય યોજના

આ યોજના દ્વારા નોંધાયેલા બાંધકામ મહિલા શ્રમિકને તેની સગર્ભાવસ્થા દરમિયાન આર્થિક સહાય મળે રહે તેમજ નોંધાયેલ બાંધકામ શ્રમિકની પત્નીને સગર્ભાવસ્થા દરમિયાન નાણાકીય સહાય આપી શકાય તે ઉદ્દેશ્ય થી આ યોજના અમલી બનાવવામાં આવેલ છે, આ યોજના અંતર્ગત;

- નોંધાયેલા મહિલા બાંધકામ શ્રમિકને રૂ.૫૦૦૦/- પ્રસૂતિ સહાય તેમજ રૂ.૨૫૦૦/- પોષણ આહાર મળી કુલ રૂ.૭૫૦૦/- તથા આત્મનિર્ભર પેકેજ (ગુજરાત)ના ઠરાવથી મહિલા બાંધકામ શ્રમિકને સગર્ભાવસ્થાના છેલ્લા ત્રણ માસ તેમજ પ્રસૂતિ બાદના ત્રણ માસ માટે વેઈઝ લોસ ના થાય, તે હેતુથી પ્રતિ માસ રૂ.૫૦૦૦/-ની સહાય છ માસ માટે (પ્રસૂતિ

પહેલાના ૩ માસ અને પ્રસુતિ બાદના ૩ માસ) કુલ ૩૦,૦૦૦/- ની સહાય જે મળીને નોંધાયેલા મહિલા બાંધકામ શ્રમિકને કુલ રૂ. ૩૭,૫૦૦/-ની સહાય તથા નોંધાયેલા બાંધકામ શ્રમિકની પત્નીને રૂ.૬૦૦૦/-ની સહાય આપવામાં આવે છે.

૩૮. મુખ્યમંત્રી ભાગ્યલક્ષ્મી બોન્ડ યોજના

ભાગ્યલક્ષ્મી બોન્ડ યોજના "દીકરી વધાવો દીકરી ભણાવો" ના ઉદ્દેશ સાથે સ્ત્રી ભૂણ હત્યા અટકાવવા તથા બાંધકામ શ્રમિકોની દીકરીને શિક્ષણ તથા લગ્નના ખર્ચાને પહોંચી વળવા સાથેના હેતુથી અમલમાં મુકવામાં આવેલ છે.

આ યોજના અંતર્ગત બાંધકામ વ્યવસાયમાં જોડાયેલ તથા શ્રમયોગી કલ્યાણ બોર્ડમાં નોંધાયેલ બાંધકામ શ્રમિકની એક દીકરીના નામે રૂ. ૨૫,૦૦૦/- નો મુખ્યમંત્રી ભાગ્યલક્ષ્મી બોન્ડ ૧૮ વર્ષની મુદત માટે મુકવામાં આવે છે, જે રકમ દીકરી દ્વારા ૧૮ વર્ષની વય પૂરી થતા ઉપાડી શકાય છે, જે તેના ઉચ્ચ શિક્ષણ અને ભવિષ્ય માટે મદદરૂપ બની શકશે.

- આ યોજનામાં લાભાર્થી દીકરીના પ્રથમ વારસદાર તરીકે દીકરીની માતા ગણાશે જો લાભાર્થી દીકરીની માતા હયાત ન હોય તો તેવા કિસ્સામાં લાભાર્થી દીકરીની બહેનને (૧૮ વર્ષ અથવા ૧૮ વર્ષથી વધુ વય ધરાવતી) વારસદાર તરીકે ગણવામાં આવશે અને જો લાભાર્થી દીકરીની બહેન પણ હયાત ના હોય ત્યારેજ લાભાર્થી દીકરીના પિતાને તે દીકરીના વારસદાર તરીકે ગણવામાં આવશે.

૩૯. મહિલાઓ માટે તાલીમી યોજના

રાજ્યમાં ૨૫ સરકારી મહિલા આઈ.ટી.આઈ.માં મંજૂર ૮૫૬૮ બેઠકો સામે ૬૩૪૩ બેઠકો પર મહિલા તાલીમાર્થીઓ તાલીમ મેળવે છે. ૫૦ સરકારી આઈ.ટી.આઈ. ખાતે મહિલા પાંખની ૨૪૩૨ બેઠકો મંજૂર કરવામાં આવેલ છે. હાલ રાજ્યની ૨૮૮ સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓમાં કુલ-૨૧૩૩૦ મહિલા તાલીમાર્થીઓની તાલીમ લઈ રહેલ છે. દરેક વ્યવસાયની ૩૩ ટકા બેઠકો મહિલાઓ માટે અનામત રાખવામાં આવેલ છે. રાજ્યની સરકારી આઈ.ટી.આઈ.માં તાલીમ લેતી તમામ મહિલાઓને આવક-મર્યાદા ધ્યાને લીધા સિવાય ટ્યૂશન ફીમાંથી પણ સંપૂર્ણ મુક્તિ આપવામાં આવેલ છે.

- વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫ થી સરકારી આઈ.ટી.આઈ.ની મહિલા તાલીમાર્થીઓને વિદ્યા સાધના સહાય યોજના હેઠળ આવક-મર્યાદાને ધ્યાનમાં રાખીને સાચકલ આપવામાં આવે છે.
- રાજ્યની ૧૧૧ જનરલ ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓની કુલ મંજૂર બેઠકો ૧૭૦૧૨ પૈકી મહિલા તાલીમાર્થીઓની ૫૬૧૪ બેઠકો સામે ૪૨૫૩ મહિલા તાલીમાર્થીઓ અને ૦૩ મહિલાઓ માટેની આઈ.ટી.સી માં ૨૧૨ બેઠકો સામે ૧૦૮ મહિલા તાલીમાર્થીઓ તાલીમ મેળવે છે.

કાયદા વિભાગ

40. ગુજરાત વીક્ટીમ કોમ્પોસેશન સ્કીમ-૨૦૧૯

ભારતીય ફોજદારી કાર્યરીતી અધિનિયમ-૧૯૭૩ (૨જો ૧૯૭૪)ની કલમ-૩૫૭(એ) હેઠળ મળેલ સત્તાની રૂએ, રાજ્ય સરકારે પીડિતો અથવા પીડીતોના આશ્રિતો / વાલીઓ / માતા પિતાને કે જેઓ ગુનાને કારણે નુકસાન કરનાર અથવા ઇજા પામનારને નાણાકીય સહાય ચૂકવવામાં આવે છે. આ વળતરની રકમ રાજ્ય કાનૂની સેવા સત્તા મંડળ અથવા જિલ્લા કાનૂની સેવા સત્તા મંડળ દ્વારા વીક્ટીમ કોમ્પોસેશન ફંડ દ્વારા ચૂકવણી કરવામાં આવે છે.

આ સ્કીમ હેઠળ રાજ્ય કાનૂની સેવા સત્તા મંડળ અથવા જિલ્લા કાનૂની સેવા સત્તા મંડળ દ્વારા મફત મેડીકલ સુવિધા અથવા ફસ્ટ એઇડ સુવિધા વચગાળાની રાહત (વળતર) પણ આપવામાં આવે છે.

નર્મદા, જળ સંપત્તિ, પાણી પુરવઠા અને કલ્પસર વિભાગ

41. મુખ્યમંત્રી મહિલા પાણી સમિતિ પ્રોત્સાહન યોજના

રાજ્યમાં ગ્રામ્ય કક્ષાએ પાણી પુરવઠાની વ્યવસ્થામાં જન ભાગીદારી-મહિલા સશક્તિકરણના અભિગમમાં મહિલાઓની ભાગીદારીથી પેયજળ યોજનાઓ ખુબ સારી રીતે ચાલી શકે છે તેમ પુરવાર થયેલ છે. મહિલાઓની ભાગીદારીને મજબુત કરવા માટે આ યોજના અમલમાં મુકવામાં આવેલ છે. જે અંતર્ગત નીચે મુજબના કાર્યક્રમો હાથ ધરવામાં આવે છે.

નવી તથા જૂની પાણી સમિતિ કે જેમાં ૫૦% કે તેનાથી વધુ મહિલા પ્રતિનિધિત્વ હોય તેવી પ્રત્યેક પાણી સમિતિઓને પ્રોત્સાહન

- એક્ષ્પોઝર વિઝીટ
- તાલુકા કક્ષાએ ખાસ મહિલા કાર્યશિબિર
- જિલ્લા કક્ષાએ મહિલા સરપંચ કાર્યશિબિર
- રાજ્ય કક્ષાએ મહિલા સરપંચોને/પાણી સમિતિના અધ્યક્ષનું સન્માન
- પાણી પુરવઠા પ્રભાગ હેઠળની તમામ મહિલા સ્ટાફનું વિવિધ વિષયો પર ક્ષમતાવર્ધન

પંચાયત ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગ

42. રાષ્ટ્રીય ગ્રામીણ આજીવિકા મિશન (NRLM)

- મહિલાઓ માટેના સર્વાંગી સશક્તિકરણના અભિયાનને વેગ આપવા અને આર્થિક ઉન્નતિ માટે તથા તેમને પગભર કરવા માટે કેન્દ્ર સરકાર તથા રાજ્ય સરકારના સંયુક્ત ઉપક્રમે ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં રાષ્ટ્રીય ગ્રામીણ આજીવિકા મિશન (NRLM) જેવી શ્રેષ્ઠતમ યોજનાઓ થકી મહિલાઓના જીવન ધોરણોમાં ચોક્કસપણે બદલાવ આવ્યો છે.

- રાષ્ટ્રીય ગ્રામીણ આજીવિકા મિશન (NRLM) યોજના અન્વયે ગ્રામ વિકાસ વિભાગ હેઠળ ૨,૬૮,૩૯૬ જેટલાં જુથો આર્થિક પ્રવૃત્તિઓ કરી રહ્યા છે. સ્વસહાય જુથોને રિવોલ્વીંગ ફંડ પેટે રૂ.૧૮.૦૦ કરોડ સહાય રૂપિયા આપવામાં આવેલ છે. કોમ્યુનિટી ઇન્વેસ્ટમેન્ટ ફંડ પેટે રૂ. ૭૪૪.૬૭ કરોડ આપવામાં આવેલ છે.
- પ્રતિ વર્ષ બે સરસ મેળાના આયોજન થકી અત્યાર સુધીમાં ૧૯૭૫ જેટલાં સ્વસહાય જુથોને ભાગ લઈ આ બહેનોએ મેળા થકી કુલ રૂ. ૩.૭૦ કરોડની ચીજવસ્તુઓનું વેચાણ કરેલ છે. જેના કારણે આ બહેનોની આવક દિન પ્રતિદિન વધી રહી છે. તેમજ રાખી મેળામાં ૨૦૦ થી વધુ સ્વસહાય જુથો દ્વારા ૧૫.૭૨ લાખની રાખડીઓનું વેચાણ કરવામાં આવેલ છે. નવરાત્રી દરમ્યાન ૩૦૦થી વધુ સ્વસહાય જુથોએ સ્ટોલ થકી વેચાણ કરેલ છે.
- મુખ્યમંત્રી મહિલા ઉત્કર્ષ યોજના (MMUY) માં ૧૧,૩૮૧ સ્વસહાય જુથોને બેંકો દ્વારા રૂ. ૧૧૩.૮૧ કરોડની લોન આપવામાં આવી.
- સ્વસહાય જુથોનાં સભ્યો અને ગ્રામીણ યુવક/યુવતીઓને આરસેટી (RSETI) દ્વારા જૂની અને નવી પાણી સમિતિમાં જોડાયેલ મહિલાઓને તાલીમ આપવામાં આવેલ છે.

43. પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના (ગ્રામીણ)

યોજનાનો મુખ્ય હેતુ ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં સામાજિક આર્થિક મોજણી સર્વેક્ષણ-૨૦૧૧ (SECC-2011) અને આવાસ પ્લસ સર્વે મુજબ પાત્રતા ધરાવતા ધરવિહોણા તેમજ કાચા આવાસ ધરાવતા લોકોને નાણાંકીય સહાય પુરી પાડી નવા આવાસના બાંધકામ માટે સહાયરૂપ બનવાનો છે. લાભાર્થીને આવાસ દીઠ રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦/- ની સહાય આપવામાં આવે છે, આ ઉપરાંત મહાત્મા-ગાંધી યોજના હેઠળ રોજગારી પેટે રૂ. ૨૧,૫૧૦/- ની સહાય અને સ્વચ્છ ભારત મિશન (ગ્રામીણ) હેઠળ શૌચાલય બાંધકામ માટે રૂ. ૧૨,૦૦૦/- એમ કુલ રૂ. ૧,૫૩,૫૧૦/- ની સહાય મળવાપાત્ર થાય છે.

44. મિશન મંગલમ

ગ્રામ વિકાસ વિભાગ દ્વારા તૈયાર કરેલ સખીમંડળોને વધુ સશક્ત બનાવવા માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા મિશન મંગલમ અભિયાન હાથ ધરેલ છે. આ અભિયાનમાં સખીમંડળમાં જોડાયેલ ગ્રામીણ મહિલાઓ તેમજ ગરીબી રેખા નીચેના કુટુંબોની મહિલાઓ અને યુવતીઓની વ્યવસાયિક ક્ષમતાઓનો વિકાસ કરી આર્થિક ઉપાર્જન પ્રવૃત્તિ સાથે જોડવામાં આવે છે. જે માટે સખીમંડળની મહિલાઓને જાગૃત કરી, કૌશલ્ય વિકાસની તાલીમો આપવામાં આવે છે.

- તેમની વ્યવસાયિક ક્ષમતાઓનો વિકાસ કરવામાં આવે છે, સાથે જ બેંક પાસેથી નાણાકીય સવલતો અપાવી અને વેચાણ માટે બજાર સાથે જોડવામાં આવે છે.
- આ જૂથોને ગ્રામ્ય, કલસ્ટર, તાલુકા અને જિલ્લા સ્તરે ડેડરેશન બનાવીને તેઓનું સામાજિક અને આર્થિક સશક્તિકરણ કરવામાં આવે છે.

સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગ

45. એસ.એસ.સી. પછીના અભ્યાસક્રમો માટે વિદ્યાર્થીનીઓને ભગવાન બુદ્ધ રાજ્ય શિષ્યવૃત્તિ
એસ.એસ.સી. પછીના અભ્યાસક્રમો માટે વાર્ષિક રૂ.૨૫૦૦ થી રૂ.૧૩,૫૦૦ સુધીની શિષ્યવૃત્તિ જુદા જુદા ગ્રુપ A,B,C અને Dના અભ્યાસક્રમો મુજબ આપવામાં આવે છે, તથા માન્ય શિક્ષણ ફી તથા માન્ય નોન રીફર્ન્ડબલ ફી ચુકવવામાં આવે છે. અનુસૂચિત જાતિની કન્યાઓ માટે વાર્ષિક આવક મર્યાદા નથી.
46. કન્યાઓને એસ.એસ.સી. પછીના અભ્યાસક્રમ માટે શિષ્યવૃત્તિ (વિકસતી જાતિ)
સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગની અને વિચરતી વિમુક્ત જાતિની કન્યાઓને આવક મર્યાદા વગર એસ.એસ.સી. પછીના તબીબી, ઈજનેરી વગેરે ડીગ્રી અને ડીપ્લોમા જેવા અભ્યાસક્રમો માટે ભારત સરકાર ધ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલ પાંચ જુથ મુજબ શિષ્યવૃત્તિ આપવામાં આવે છે.
47. સરસ્વતી સાધના યોજના (અનુસૂચિત જાતિ / વિકસતી જાતિ)
• અનુસૂચિત જાતિ/વિકસતી જાતિ અને વિકસતી જાતિની કન્યાના શૈક્ષણિક વિકાસ અને ડ્રોપ આઉટ રેટ ઘટાડવા માટે સાયકલ સહાય આપવામાં આવે છે.
• વાર્ષિક આવક રૂ.૬,૦૦,૦૦૦ હોય તેવા પાત્રતા ધરાવતા કુટુંબો
• સામાજિક અને શૈક્ષણિક પછાત વર્ગ અને આર્થિક પછાત અને અનુસૂચિત જાતિ વર્ગની ધો. ૯ માં ભણતી કન્યાઓને વિના મૂલ્યે સાયકલ આપવામાં આવે છે.
48. ડૉ.આંબેડકર સરકારી કન્યા છાત્રાલયો (અનુસૂચિત જાતિ)
અનુસૂચિત જાતિની વિદ્યાર્થીનીઓને અભ્યાસક્રમ માટે રહેવા જમવાની વિના મૂલ્યે સગવડો આપવા માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા સરકારી છાત્રાલયો ચલાવવામાં આવે છે. કન્યાઓ માટે વાર્ષિક આવક મર્યાદા નથી.
49. મહિલાઓ માટે સીવણ વર્ગો (અનુસૂચિત જાતિ / વિકસતી જાતિ)
અનુસૂચિત જાતિ/વિકસતી જાતિની મહિલાઓ માટે સીવણ વર્ગોની તાલીમ ચલાવવામાં આવે છે. તાલીમ દરમિયાન માસિક રૂ.૨૫૦/- સ્ટાઇપેન્ડ આપવામાં આવે છે. તાલીમના અંતે સફળ થનાર તાલીમાર્થીને સીવણ મશીન ખરીદવા માટે રૂ. ૬૦૦૦/- સહાય આપવામાં આવે છે.
50. ડૉ.સવિતા આંબેડકર આંતરજાતિય લગ્નોને પ્રોત્સાહન (અનુસૂચિત જાતિ)
અસ્પૃશ્યતા નાબૂદીના ભાગરૂપે અનુસૂચિત જાતિ અને સર્વાર્થ જાતિઓ વચ્ચે આંતરજાતિય લગ્નોને પ્રોત્સાહન આપવા માટે આંતરજાતિય યુગલદીઠ રૂ.૧,૦૦,૦૦૦/- ધરવખરી માટે અને રૂ.૧,૫૦,૦૦૦/-રાષ્ટ્રીય બચતપત્રો સંયુક્ત નામે એમ કુલ રૂ.૨,૫૦,૦૦૦/- ની સહાય આપવામાં આવે છે.
51. કુંવરબાઇનું મામેરું / મંગળસૂત્ર (અનુસૂચિત જાતિ / વિકસતી જાતિ)
સમાજમાં દીકરીના મહત્વને પ્રોત્સાહન આપવા માટે કુંવરબાઇનું મામેરું યોજના અમલમાં મૂકવામાં આવી છે. અનુસૂચિત જાતિ કુટુંબની પુખ્ત વયની બે કન્યાના લગ્ન સમયે યોજના

અન્વયે કન્યાને કુલ રૂ.૧૨૦૦૦/-ની સહાય આપવામાં આવે છે. આવક મર્યાદા વાર્ષિક રૂ.૬.૦૦ લાખની છે.

52. માઈ રમાબાઈ આંબેડકર સાત ફેરા સમૂહ લગ્ન યોજના (અનુસૂચિત જાતિ / વિકસતી જાતિ)

સમાજમાં લગ્ન જેવા પ્રસંગોએ દેખાદેખી અને બિનજરૂરી ખર્ચા અટકાવવા માટે આ યોજના અમલમાં મૂકવામાં આવી છે.

- અનુસૂચિત જાતિના કુટુંબો સામાજિક સુધારાના ભાગરૂપે સમૂહ લગ્નમાં જોડાય તે હેતુસર સમૂહ લગ્નમાં જોડાનાર પ્રત્યેક યુગલને યુગલ દીઠ રૂ.૧૨,૦૦૦/- ની સહાય તથા સમૂહ લગ્નોનું આયોજન કરનાર સંસ્થાને યુગલ દીઠ રૂ.૩૦૦૦/- ની સહાય આપવાનું ઠરાવેલ છે.
- સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગના યુગલ જો સમૂહ લગ્નમાં જોડાય તો યુગલદીઠ રૂ.૧૨,૦૦૦/- ની નાણાંકીય સહાય આપવામાં આવે છે. સમૂહ લગ્ન આયોજક સંસ્થાને યુગલદીઠ રૂ.૩,૦૦૦/- અને વધુમાં વધુ રૂ.૭૫,૦૦૦/- સુધીની મર્યાદામાં પ્રોત્સાહક સહાય આપવામાં આવે છે. આવક મર્યાદા વાર્ષિક રૂ.૬.૦૦ લાખની છે.

રમત ગમત, યુવા અને સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓનો વિભાગ

53. મહિલા ખેલાડીઓને પુરસ્કાર આપવાની યોજના

રમતગમત ક્ષેત્રે મહિલાઓનો સર્વાંગી વિકાસ સધાય અને વધુમાં વધુ મહિલાઓ વિવિધ રમતોમાં ભાગ લેતી થાય તે માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા આ યોજના અમલી બનાવવામાં આવેલ છે, યોજના અંતર્ગત નીચે મુજબના પુરસ્કાર આપવામાં આવે છે.

- રાષ્ટ્રીયકક્ષાએ ભાગ લેનાર તેમજ રાજ્ય કક્ષાએ પ્રથમ સ્થાન મેળવનાર ખેલાડીને રૂ.૪૮૦૦/-
- દ્વિતીય સ્થાન મેળવનાર ખેલાડીને રૂ.૩૬૦૦/- રૂપિયા તથા
- તૃતીય સ્થાન મેળવનાર ખેલાડીને રૂ.૨૪૦૦ ની શિષ્યવૃત્તિ આપવામાં આવે છે.

54. મહિલા આત્મરક્ષણ માટેની યોજના (સેલ્ફ ડિફેન્સ)

મહિલાઓ, યુવતીઓ અને કિશોરીઓ અનિચ્છનીય વ્યવહારના પ્રસંગોમાં હિંમતપૂર્વક સ્વરક્ષણ અને સામનો કરી શકે તે માટે રાજ્યમાં જીલ્લા કક્ષાએ ૨૬ જેટલા મહિલા સ્વરક્ષણ કેન્દ્રો શરૂ કરવામાં આવ્યા છે. આ કેન્દ્રોમાં બે માસના નિયત અભ્યાસક્રમ મુજબ જુડો-કરાટે તાલીમ આપવામાં આવે છે.

55. ટ્રેનર અને કોચીઝ તરીકે મહિલાઓને તાલીમ

રમત ક્ષેત્રે છેલ્લા પાંચ વર્ષમાં મહિલાઓએ પણ ખૂબ સારી નામના મેળવી છે, પરંતુ હજુ પણ કોચીઝ અને ટ્રેનર તરીકે નોકરી માટે મહિલાઓ સામાજિક કારણોસર આગળ આવી શકેલ નથી. સરકારી નોકરીમાં મહિલાઓ માટે ૩૩% જગ્યાઓ અનામત રાખવામાં આવેલ છે. આ યોજના પરિપૂર્ણ કરવા માટે મોટા પ્રમાણમાં કોચીઝ અને ટ્રેનર મહિલાઓ માટે અલગ સહાયની જરૂરીયાત છે. તેમાં એસ.સી. માટે ૭.૦૯%, એસ.ટી. ૧૭.૫૭% વર્ગોની મહિલાઓ પણ કોચીઝના કોર્સ કરી શકે તે માટે સરકારી સહાયની આવશ્યકતા રહે છે. અંતરીયાળ

વિસ્તારમાંથી વિવિધ કોર્સ માટે વર્ષ દરમિયાન યુનિવર્સિટીમાં રહેવા તથા જમવા વિગેરેનો ખર્ચ તેઓને પોસાતો નથી. જેથી મહિલાઓના ટ્રેનર અને કોચીઝ માટે આ યોજના અમલી બનાવવામાં આવેલ છે.

આ યોજનાના આયોજન સંચાલન અંગેની ઉચ્ચકક્ષાની સમિતીની રચના કરવાની રહેશે. સમિતી દ્વારા દેશ અને વિદેશમાં ચાલતા કોર્સને યુનિવર્સિટીમાં માન્યતા આપવા અંગે તથા દરેક કોર્સમાં ખર્ચ નક્કી કરવા અંગેનો નિર્ણય તથા નિયમો પણ સમિતી દ્વારા બનાવવામાં આવશે.

56. અનુસૂચિત જાતિ ધરાવતા મહિલા ખેલાડીઓને પુરસ્કાર આપવા અંગેની યોજના

અનુસૂચિત જાતિની ૧૦૩ મહિલા ખેલાડીઓને રૂ.૪,૫૨,૪૦૦/-ના રોકડ પુરસ્કાર આપી પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવે છે.

57. મહિલા ઇન્ટર સ્ટેટ યુથ એક્સચેન્જ પ્રોગ્રામ

આ પ્રોગ્રામ અન્વયે ગુજરાત રાજ્યની તમામ વર્ગની યુવતીઓ બીજા રાજ્યની યુવતીઓના પરિચયમાં આવે તેમજ અન્ય રાજ્યની સંસ્કૃતિ, રહેણીકરણી, વિચારવિમર્શ, લાઈફ સ્ટાઈલ, શિક્ષણ, રોજગારી વિગેરેથી માહિતગાર બને તેમજ રાષ્ટ્રીય યુવા ઉત્સવ તેમજ રાષ્ટ્ર કક્ષાએ સ્કીલ ડેવલોપમેન્ટ પ્રોગ્રામ માટે આ યુવતીઓ જોડાય તે ઉદ્દેશથી એક રાજ્યમાંથી બીજા રાજ્યમાં પ્રવાસ માટે યુવતીઓ માટે આ યોજના અમલી બનાવવામાં આવી છે.

58. મહિલા શાસ્ત્રીય સંગીત મહોત્સવ

મહિલાઓ શાસ્ત્રીય સંગીત ક્ષેત્રે વધુમાં વધુ ભાગ લેવા પ્રેરાય, ઉત્તેજન મળે અને રાષ્ટ્રકક્ષાએ ખ્યાતિ પામેલ કલાકારોની કલાનો જાહેર જનતાને લાભ મળે તે શુભ હેતુસર રાજ્યમાં પ્રતિવર્ષ ૩ થી ૫ દિવસ માટે આ કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવે છે, આ કાર્યક્રમોના આયોજન માટે કલાકારોને પુરસ્કાર અને આનુસંગિક ખર્ચ આપવામાં આવે છે.

59. તાના રીરી મહોત્સવ (રાષ્ટ્રીય કક્ષા)

વડનગર ખાતે કલાકાર બેલડી તાના અને રીરીની સ્મૃતિમાં દર વર્ષે કારતક સુદ-૯ના દિવસે, બે દિવસીય તાનારીરી મહોત્સવનું આયોજન કરવામાં આવે છે. જેમાં રાષ્ટ્રકક્ષા તેમજ રાજ્યના મહિલા શાસ્ત્રીય સંગીતનાં કલાકારો દ્વારા કાર્યક્રમ પ્રસ્તુતિ કરાય છે.

60. તાનારીરી શાસ્ત્રીય સંગીત સમારોહ

વડનગર ખાતે રાજ્યની સુપ્રસિદ્ધ શાસ્ત્રીય સંગીતની કલાકાર બેલડી તાના અને રીરીની સ્મૃતિમાં દર વર્ષે તાનારીરી મહોત્સવનું આયોજન કરવામાં આવે છે.

આદિજાતી વિકાસ વિભાગ

61. વિદ્યા સાધના યોજના

અંતર મર્યાદાના બાધ વિના રહેઠાણના સ્થળથી અન્ય ગામ/ શહેર/ સ્થળે આવેલ માધ્યમિક શાળામાં અવર-જવર માટે વાર્ષિક રૂ. ૬.૦૦ લાખની આવક ધરાવતાં પરિવારની આદિજાતીની ધો-૯માં ભણતી કન્યાને આ યોજના હેઠળ સાયકલ ભેટ આપવામાં આવે છે.

62. એસ.એસ.સી.પછીના અભ્યાસક્રમ માટે અનુસૂચિત જનજાતિની મહિલાઓ માટેની રાજ્ય શિષ્યવૃત્તિ

અનુ.જનજાતિની મહિલાઓના સાક્ષરતા દરમાં વધારો કરવા તેમજ અધવચ્ચે અભ્યાસ છોડી દેનાર કન્યાઓના પ્રમાણમાં ઘટાડો કરવાના ઉદ્દેશથી આ યોજના અમલી બનાવેલ છે.

અનુ.જનજાતિની જે કન્યાઓને વાર્ષિક આવક રૂ.૨,૫,૦૦૦ કરતા વધુ હોવાને કારણે પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ માટે પાત્ર ન બનતી હોય તેવી કન્યાઓને રાજ્ય સરકારના ભંડોળમાંથી ભારત સરકારના નિયમોનુસાર નિયત કરેલ દરે રાજ્ય સરકારની યોજના ફેઠળ શિષ્યવૃત્તિ આપવામાં આવે છે. આ શિષ્યવૃત્તિ ખાનગી નાણાંકીય કોલેજોમાં અભ્યાસ કરતી કન્યાઓને નિયમોનુસારની મળવાપાત્ર ફી માટે આપવામાં આવે છે.

63. કામ કરતી મહિલાઓ માટે છાત્રાલય

મહિલાઓ અને યુવતીઓ આર્થિક રીતે પગભર બનાવવાના ઉદ્દેશથી શહેરોમાં નોકરી માટે આવતી હોવાથી આદિજાતિની મહિલાઓ માટે શહેરી વિસ્તારોમાં છાત્રાલયની સુવિધા કરવામાં આવી રહી છે.

- હાલ વડોદરા ખાતેના છાત્રાલય માટે આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ દ્વારા જરૂરી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.

64. મહિલાઓ માટે સીવણ વર્ગો

અનુસૂચિત આદિજાતિની મહિલાઓ માટે સીવણ વર્ગોની તાલીમ ચલાવવામાં આવે છે. યોજના અંતર્ગત અનુસૂચિત જાતિની મહિલા ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦ અને શહેરી વિસ્તાર માટે રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦ વાર્ષિક આવક ધરાવતાં ધરાવતી હોવા જોઈએ. તાલીમ દરમ્યાન મહિલાને દર મહીને રૂ. ૩૫૦/- નું સ્ટાઈપેન્ડ આપવામાં આવે છે. તાલીમ પૂર્ણ થયા બાદ સીવણ મશીન ખરીદવા માટે રૂ. ૬૦૦૦/- સાધન સહાય આપવામાં આવે છે.

65. સામાજિક પ્રેરણા યોજના (કુંવરબાઈનું મામેરું, સાત ફેરા સમુહ લઝન)

સમાજમાં દીકરીઓના મહત્વને પ્રોત્સાહન આપવા માટે તેમજ સમાજને સમુહ લઝન માટે પ્રોત્સાહિત કરવા લઝન અને સમુહ લઝન માટે નાણાંકીય સહાય પુરી પાડવામાં આવે છે. રાજ્ય સરકાર દ્વારા કુંવરબાઈનું મામેરું તેમજ સાત ફેરા સમુહ લઝન યોજના એક કરી અમલમાં મૂકવામાં આવી છે. આ યોજના અંતર્ગત કન્યાના લઝન સમયે રૂ.૧૨,૦૦૦/-ની સહાય આપવામાં આવે છે. કુટુંબની મહત્તમ બે કન્યાને આ યોજનાનો લાભ મળી શકે છે.

66. કન્યાઓ માટે સરકાર છાત્રાલયનું બાંધકામ

સરકારી કન્યા છાત્રાલયમાં પ્રવેશ મેળવેલ આદિજાતિની વિદ્યાર્થીનીઓ માટે જરૂરી સુવિધા સાથેની નવીન સરકારી કન્યા છાત્રાલય બારડોલી, સુરત ખાતે નવું મકાન બાંધવામાં આવશે

67. મુખ્યમંત્રી નાહરી કેન્દ્ર યોજના

આદિજાતિની મહિલાઓને રોજગારીની તકોને પ્રોત્સાહન અને સક્ષમ કરવાના ઉદ્દેશથી આ યોજના અમલમાં મુકવામાં આવેલ છે, યોજના અંતર્ગત મહિલાઓ દ્વારા એસ.એચ.જી. ગ્રુપ અથવા મહિલા સહકારી મંડળી હોવી જરૂરી છે, નાહરી કેન્દ્રો ગ્રાહકોને પરંપરાગત સ્થાનિક

આદિજાતિ રાંધણકળાથી તૈયાર થયેલ તેમજ સ્થાનિક સ્તરે બનાવાતા ઉત્પાદનો જેમ કે પીણાં, પાપડ વગેરેનું વેચાણ કરશે. રાજ્ય સરકાર આયોજિત કાર્યક્રમોમાં પરંપરાગત વસ્તુઓના વેચાણ માટેના સ્ટોલ ૫૦% રાહત દરે ફાળવવામાં આવે છે.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ

68. સ્કીમ ફોર એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ (એસ.એ.જી) :-

જાન્યુ-૨૦૨૩ થી રાજ્યના એસ્પીરેશનલ જિલ્લા દાહોદ અને નર્મદામાં ૧૪ થી ૧૮ વર્ષની તમામ કિશોરીઓ માટે રીવાઇઝ એસ.એ.જી યોજના અમલી બની છે. આ યોજના હેઠળ પોષણ અને બિન-પોષણ સેવાઓ આપવામાં આવે છે. પુરક પોષણ સેવામાં વાર્ષિક ૩૦૦ દિવસ માટે રૂ.૯.૫/- લેખે કિશોરીઓને પુરક પોષણ આપવામાં આવે છે, જેમાં ભારત સરકાર અને ગુજરાત સરકારનો ફાળો ૫૦:૫૦ મુજબ છે. બિન-પોષણ સેવામાં જીવન કૌશલ્ય તાલીમ, આરોગ્ય તપાસ તેમજ જાહેર સ્થળોની મુલાકાત જેવી સેવાઓ આપવામાં આવે છે.

69. પોષણ સુધા યોજના

સ્ત્રીના જીવનમાં સગર્ભા અને ધાત્રી અવસ્થા ખુબ મહત્વપૂર્ણ છે. આ અવસ્થા દરમિયાન માતાના ગર્ભમાં રહેલ શીશુને અને સ્તનપાન કરાવવા માટે વધુ પ્રમાણમાં પોષણની જરૂરીયાત રહે છે. માતાની આ જરૂરીયાતને પહોંચી વળવા રાજ્ય સરકારે પ્રાયોગિક ધોરણે વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮ માં પોષણ સુધા યોજના શરૂ કરવામાં આવી છે. આ યોજનાનો વ્યાપ વધારીને તમામ બાકી રહેલ ૧૪ આદિજાતિ જિલ્લાઓનાં ૧૦૬ આદિજાતિ ઘટકોમાં અમલીકરણ માટે મંજૂરી મળેલ છે. આ પોષણ સુધા યોજના અંતર્ગત આંગણવાડી ઉપર નોંધાયેલ સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને એક વખતનું સંપૂર્ણ ભોજન આપવામાં આવે છે. આ સાથે આર્યન કેલ્શિયમની ગોળી તથા આરોગ્ય પોષણ શિક્ષણ આપવામાં આવે છે.

70. આંગણવાડી વર્કર- હેલ્પરના પગારમાં વધારો

સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાને સુદૃઢ કરવાના હેતુથી, આંગણવાડી કાર્યકરને રૂ.૧૦,૦૦/-, મીની આંગણવાડી કાર્યકરને રૂ.૧૦,૦૦૦/- અને આંગણવાડી તેડાગરને રૂ.૫૫૦૦/-નું માસિક માનદવેતન આપવાનું નક્કી કરવામાં આવેલ છે.

71. સ્પોટ ફીડિંગ કાર્યક્રમ

દાહોદ જિલ્લાના ગરબાડા ૧, ૨ અને ધાનપુર ૧, ૨ માં, વલસાડ જિલ્લાના કપરાડા ૧, ૨ માં, નર્મદા જિલ્લાના ડેડિયાપાડા ૧, ૨ માં, મહિસાગર જિલ્લાના કડાણા ૧, ૨ માં અને છોટા ઉદેપુર જિલ્લાના કવાંટ ૧, ૨ ઘટકોમાં આ યોજના અમલમાં છે. આ યોજના અંતર્ગત લાભાર્થીઓને એક ટાઇમનું સંપૂર્ણ ભોજન આપવામાં આવે છે.

72. પૂર્ણ યોજના

એપ્રિલ-૨૦૧૮ થી રાજ્યના તમામ જિલ્લા અને કોર્પોરેશન વિસ્તારમાં ૧૫ થી ૧૮ વર્ષની તમામ કિશોરીઓ (શાળા એ જતી તેમજ ન જતી) માટે પૂર્ણ યોજના અમલમાં છે. પૂર્ણ યોજના ૧૦૦% રાજ્ય પુરસ્કૃત યોજના છે. આ યોજના હેઠળ પોષણ અને બિન-પોષણ સેવાઓ આપવામાં આવે

છે. પુરક પોષણ સેવામાં વાર્ષિક ૩૦૦ દિવસ માટે રૂ.૯.૫/- લેખે કિશોરીઓને પુરક પોષણ આપવામાં આવે છે. બિન-પોષણ સેવામાં પ્રતિ આંગણવાડી દીઠ પ્રતિ ચોથા મંગળવારે પૂર્ણ દિવસની ઉજવણી માટે રૂ.૧૪૦/- લેખે જોગવાઈ કરવામાં આવે છે, જે અંતર્ગત વ્યવસાયિક તાલીમ, જીવન કૌશલ્ય તાલીમ તેમજ જાહેર સ્થળોની મુલાકાત જેવી સેવાઓ આપવામાં આવે છે.

73. માતા યશોદા એવોર્ડ

આંગણવાડીમાં કાર્યરત આંગણવાડી કાર્યકર અને તેડાગર બહેનો, બાળકોને સારી કેળવણી, સંસ્કાર આપે છે અને તેમના સ્વાસ્થ્યનું ધ્યાન રાખે છે, આંગણવાડી કાર્યકર અને તેડાગરની શ્રેષ્ઠ કામગીરીને બિરદાવવા માટે 'માતા યશોદા એવોર્ડ' આપવામાં આવે છે. જે અંતર્ગત;

- રાજ્ય કક્ષાના એવોર્ડ માટે મુખ્ય સેવિકાને રૂ.૬૧૦૦૦/-, આંગણવાડી કાર્યકરને રૂ.૫૧૦૦૦/- અને આંગણવાડી તેડાગરને રૂ. ૩૧૦૦૦/-
- જિલ્લા/મહાનગરપાલિકા કક્ષાના એવોર્ડ માટે મુખ્ય સેવિકાને, રૂ.૪૧૦૦૦/- આંગણવાડી કાર્યકરને, રૂ.૩૧૦૦૦/- અને આંગણવાડી તેડાગરને રૂ.૨૧૦૦૦/-
- ઘટકકક્ષાના એવોર્ડ માટે આંગણવાડી કાર્યકરને, રૂ.૨૧૦૦૦/- અને આંગણવાડી તેડાગરને, રૂ.૧૧૦૦૦/- આપવામાં આવે છે.

74. માતા યશોદા ગૌરવ નિધિ

માતા યશોદા ગૌરવનિધિ વીમા યોજના અંતર્ગત આંગણવાડી કાર્યકરો તથા તેડાગર બહેનોને વીમા કવચ પુરૂ પાડવાના હેતુથી રૂ.૫૦/- નો ફાળો રાજ્ય સરકાર અને બાકી ના રૂ.૫૦/- નો ફાળો આંગણવાડી કાર્યકર / તેડાગર બહેનોએ ચૂકવવાનો રહે છે. આમ માસિક રૂ.૧૦૦ ના પ્રિમિયમની રકમ વીમા ધારકની બચત તરીકે જમા થાય છે. વીમા ધારક વય નિવૃત્ત થાય ત્યારે તેના ખાતે, તેની થયેલ બચત રકમ વ્યાજ સહિત મળવાપાત્ર થાય છે. જો વીમાધારક વય નિવૃત્તિ પહેલાં ફરજ દરમિયાન અવસાન પામે તો રૂ.૫૦,૦૦૦/- અને બચત રકમ વ્યાજ સહિત આપવામાં આવે છે.

75. સુપોષણ સંવાદ

મંગળ દિવસ : ગુજરાતમાં કુપોષણનો દર ઘટાડવા માટે, સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને પોષણ અને આરોગ્ય અંગેનું શિક્ષણ આપવું, પૂર્વ પ્રસુતિ સેવાઓ આપવી, જોખમી સગર્ભા માતાઓને ઓળખીને સંદર્ભ સેવાઓ પૂરી પાડવી તેમજ બાળકોના વાલીઓને કુપોષણ અંગે જાગૃત કરવા સમુદાયની સામેલગીરી થકી જન આંદોલન સ્વરૂપે આંગણવાડી કક્ષાએ ૪ મંગળ દિવસની ઉજવણી કરવાનું નક્કી કરવામાં આવેલ છે. જે મુજબ પ્રથમ મંગળવાર-સુપોષણ સંવાદ:માતાઓ અને સમુદાયમાં સગર્ભાવસ્થા અને સ્તનપાન દરમિયાન લેવાતી કાળજી અંગે જાગૃતિ લાવવા માટે બેબી શાવરની વિધિ સાથે મીટીંગનું આયોજન કરવામાં આવે છે.

76. પા પા પગલી

આંગણવાડીમાં પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણને સઘન બનાવવા અને આંગણવાડીમાં આવતા ૩ થી ૬ વર્ષનાં બાળકોને સર્વોચ્ચ વિકાસ અને બાલવાટિકા માટેની સજ્જતા કેળવી શાળામાં પ્રવેશ

મેળવે તે માટે પ્રોજેક્ટ પા પા પગલીનો અમલ કરવામાં આવનાર છે.બાળકો નિયમિત આંગણવાડીમાં આવે અને તેમની હાજરીમાં વધારો થાય. અને સર્વાંગી વિકાસની દેખરેખ આંગણવાડી કાર્યકરની પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણની પ્રવૃત્તિ આયોજીત કરવા માટે ક્ષમતાવર્ધક અને સતત શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન, માતા પિતા-વાલીમાં પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણના મહત્વ અંગે જાગૃતિ કેળવાય અને આંગણવાડીની પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણ તરીકે લોકપ્રિયતા વધે.

77. મમતા દિવસ

આ દિવસે તમામ ૦-૫ વર્ષના બાળકો, કિશોરીઓ અને સગર્ભા તેમજ ધાત્રી માતાઓના આરોગ્ય અને પોષણ સ્તરની ચકાસણી કરવામાં આવે છે. મમતા દિવસે નિદાન થયેલ બીમારી અંગે તેમજ કુપોષણ ધરાવતા બાળકોને બાળરોગ નિષ્ણાંતની સેવાઓ પણ આપવામાં આવે છે.

78. તાલીમ, એડવોકસી, આઇ.ઇ.સી.

રાજ્ય સરકારનાં સહયોગથી મુખ્ય સેવિકા, આંગણવાડી કાર્યકરો અને તેડાગરોની રીફ્રેશર તાલીમો કરવામાં આવે છે. જે અન્વયે મુખ્ય સેવિકાઓ, આંગણવાડી કાર્યકરો તથા તેડાગર બહેનોને તાલીમ આપવામાં આવશે.

79. દૂધ સંજીવની યોજના

આ યોજના રાજ્યના ૨૦ જિલ્લાના ૧૦૬ આદિજાતિ ઘટકો અને ૩૨ વિકાસશીલ ઘટકોમાં એમ કુલ ૧૦૯ ઘટકોમાં અમલમાં છે. આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં નોંધાયેલા ૬ માસથી ૬ વર્ષના બાળકોને અઠવાડીયામાં ૫ દિવસ ૧૦૦ મિલી. પેશ્યુરાઇઝડ ફ્લેવર્ડ ફોર્ટીફાઇડ દૂધ આપવામાં આવે છે, અને સગર્ભા, ધાત્રી માતાઓને અઠવાડીયામાં ૨ દિવસ ૨૦૦ મી.લિ પેશ્યુરાઇઝડ ફ્લેવર્ડ ફોર્ટીફાઇડ દૂધ આપવામાં આવે છે.

80. મુખ્યમંત્રી માતૃશક્તિ યોજના

માતા અને બાળકના પોષણ સ્તરમાં સુધાર લાવવા માટે મહિલા ગર્ભ ધારણ કરે તે ૨૭૦ દિવસ અને બાળકના જન્મથી ૨ વર્ષ સુધીના ૭૩૦ દિવસના સમયગાળાને ૧૦૦૦ દિવસ “First Window of Opportunity” તરીકે ઓળખાય છે.આ બાબતના મહત્વને સમજી ભારત સરકાર દ્વારા પોષણ અભિયાનના મહત્વના ધ્યેય અને કામગીરીમાં ૧૦૦૦ દિવસ ઉપર ફોકસ કરવા જણાવેલ છે. આ તબક્કા દરમિયાન તેમના આહરમાં અન્ન સાથે પ્રોટીન, ફેટ તેમજ સુક્ષ્મ પોષકતત્ત્વો પણ ઉપલબ્ધ થાય તે ખુબ અગત્યનું છે. આ બાબતની અગત્યતાને ધ્યાને લઈ સરકાર દ્વારા ૧૦૦૦ દિવસ માટે મુખ્યમંત્રી માતૃશક્તિ યોજના અમલીમાં મૂકવામાં આવેલ છે. યોજના અંતર્ગત પ્રથમ વખતની સગર્ભા અને માતાઓ જેના પ્રથમ બાળકના જન્મથી ૨ વર્ષ સુધીનો થાય ત્યાં સુધી આ યોજનાનો લાભ આપવામાં આવશે. લાભાર્થી આધારકાર્ડ ધરાવતી હોવી જોઈએ તથા આરોગ્ય વિભાગના સોફ્ટવેરમાં નોંધણી થયેલ હોવી જોઈએ.દરેક લાભાર્થીને દર માસે આંગણવાડી કેંદ્ર ઉપરથી આંગણવાડીની વિવિધ સેવાઓ સાથે (રો-રાશન) માં ૨ કિલો ચણા, ૧ કિલો તુવેર દાળ અને ૧ લીટર સીંગતેલ આપવાનું નક્કી કરેલ છે.

81. પૂર્ણા - ૨. ૦

કિશોરીઓ જીવનના વિવિધ પાસાઓ વિશે સમજે અને તેઓમાં જાગૃતિ આવે તે ખુબ જ જરૂરી છે, જેને ધ્યાને લઈ પોષણ સિવાયની સેવા પર વધુ પ્રકાશ પાડવા રાજ્યના દ્વાયબલ બ્લોકમાં (૧૦૬ બ્લોક) પૂર્ણા યોજનાના ૪ ભાગરૂપે પૂર્ણા ૨.૦ યોજના હેઠળ નીચેની પ્રવૃત્તિઓ કરવાની થાય છે.

- પૂર્ણા રીક્રીએશનલ હબ- આંગણવાડીમાં વિવિધ પ્રવૃત્તિ પૂર્ણા દિવસ અંતર્ગત કરાવવામાં આવશે જેનાથી કિશોરીઓ આંગણવાડી પર આવવા માટે પ્રોત્સાહિત થશે અને તેઓમાં નેતૃત્વની ક્ષમતા તથા આત્મવિશ્વાસ વધશે.
- પૂર્ણાની વાત વાલી સાથે- બ્લોક કક્ષાએ કિશોરીઓના માતા-પિતાને વિવિધ સરકારી યોજના અને તેમના પોષણ અને સ્વાસ્થ્ય વિશે જાગૃત કરવામાં આવશે.
- પૂર્ણા છે સ્કૂલની શાન - ૧૫-૧૮ વર્ષની શાળાએ ન જતી કિશોરીઓને શાળામાં પુનઃપ્રવેશ અપાવવા માટે સરપંચશ્રી, સ્કૂલ ના ટીચર, આંગણવાડી કાર્યકર, મુખ્ય સેવિકા, સી.ડી.પી.ઓશ્રી દ્વારા બ્લોક લેવલ પર આયોજન કરી દત્તક લેવામાં આવશે. શાળામાં પ્રવેશ થયા પછી કિશોરીઓને બેગ અથવા કોઈ પણ વસ્તુ જે સ્કૂલ લઈ જવા માટે જરૂરી બને તે આપવાની રહેશે.
- પૂર્ણા બ્રિગેડીયર એવોર્ડ- જીલ્લા અને બ્લોક લેવલ પર કિશોરી દ્વારા અન્ય કિશોરીઓના પોષણ સ્તર સુધારવામાં આવશે તેમને જિલ્લા અને બ્લોક લેવલે ૨૬ જાન્યુઆરી અથવા ૮ માર્ચ ના રોજ કલેક્ટરશ્રી/જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી દ્વારા પ્રોત્સાહિતરૂપે હેમ્પર આપવામાં આવશે.
- પૂર્ણા બ્રિગેડ- સખી-સહસખી : મહિના દીઠ કિશોરી સમૂહની તમામ કિશોરીઓને પૂર્ણા અંતર્ગત પોષણ અને બિન પોષણ સેવાઓ લેવા પ્રેરિત કરશે. સખી-સહસખીને પ્રોત્સાહિત ઈનામમાં Certificate કોર્સ માટે બાબા સાહેબ આંબેડકર યુનિવર્સિટીમાં એનરોલ કરવામાં આવશે જ્યારે એ બીજી કિશોરીઓને પોષણ અને બિન પોષણ સેવાઓ લેવા પ્રેરિત કરશે.
- પૂર્ણા ગ્રામ સભા - સખી-સહસખી અથવા કિશોરી સમૂહની કોઈ પણ કિશોરી ગ્રામ સભામાં ગામના આગેવાન સમક્ષ પોષણ, આરોગ્ય, ખેલફૂલ, શિક્ષણ, આદર્શ ગામ વિષે તેઓના વિચાર વ્યક્ત કરશે અને તેઓને રૂ.૫૦૦/- ની મર્યાદામાં ગ્રામ સભામાં બોલવા માટે ઈનામ આપવામાં આવશે.
- પૂર્ણા સખી સહસખી તાલીમ - પૂર્ણા સખી સહસખીને તેની કામગીરી અંગે સેજા દીઠ તાલીમ આપવામાં આવશે જેથી તે અન્ય કિશોરીઓને યોજનાકીય માર્ગદર્શન આપી શકે.

82. ગંગા સ્વરૂપા આર્થિક સહાય યોજના

આ યોજના હેઠળ સરકારે ગંગા સ્વરૂપા મહિલાઓને સહાયરૂપ બનવા તા.૧/૪/૨૦૧૯થી નીચે મુજબના મહત્વના સુધારાઓ કરેલ છે.

- સહાયના પ્રમાણમાં વધારો કરી રૂ.૧૨૫૦/- માસિક સહાય કરેલ છે, ગંગા સ્વરૂપા મહિલાના પોસ્ટ ખાતામાં સીધી જમા કરવામાં આવે છે.

- ૨૧ વર્ષનો પુત્ર થતાં સહાય બંધ કરવામાં આવતી હતી તે શરત રદ કરી આજીવન સહાય આપવામાં આવે છે.
- સહાય મેળવવા માટે ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ૧,૨૦,૦૦૦ અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૫૦,૦૦૦ હોવી જોઈએ. પોસ્ટ ઓફિસ/રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકમાં ગંગા સ્વરૂપાના ખાતામાં DBT મારફતે રકમ જમા કરાવી સહાયની ચુકવણી કરવામાં આવે છે.

83. ગંગા સ્વરૂપા મહિલાઓને જૂથ વીમા કવચ

વિધવા મહિલાઓની સામાજિક સુરક્ષા માટે તમામ વિધવા મહિલાઓનો જૂથ વીમો લેવામાં આવેલ છે. જે અંતર્ગત રાજ્ય સરકાર અને લાભાર્થીઓ દ્વારા પ્રતિ માસ રૂ.૧૫/- ભરવામાં આવે છે. જેના કારણે લાભાર્થીને રૂ.૧.૦૦ લાખનું વીમા કવચ મળે છે. આ રકમ તેમના અકસ્માત કે આકસ્મિક મૃત્યુ થવાથી તેમના બાળકોને સહાય મળવા પાત્ર છે.

84. ગંગા સ્વરૂપા આર્થિક સહાય યોજના - લાભાર્થીની હયાતીની ખરાઈ

ગંગા સ્વરૂપા આર્થિક સહાય યોજનાના લાભાર્થીઓની સંખ્યામાં ઉત્તરોત્તર વધારો થવા પામેલ છે, તે સામે અવસાન પામેલ લાભાર્થીઓની ખરાઈ કરવી આવશ્યક હોઈ આગામી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી તમામ લાભાર્થીની હયાતીની વાર્ષિક ખરાઈ કરવામાં આવશે, જેના પરિણામ સ્વરૂપ નિયમિત વેરિફિકેશન દ્વારા મૃત્યુ પામેલ તેમજ પુનઃ લગ્ન કરેલ લાભાર્થીઓની સહાય બંધ થશે અને સરકારશ્રીની મોટી રકમની બચત થઈ શકે તેમ છે.

85. નારી સંરક્ષણ ગૃહ/ આશ્રયગૃહો

ઘરેલુ હિંસા સામે સ્ત્રી રક્ષણ અધિનિયમ-૨૦૦૫ હેઠળ જરૂરિયાતમંદ પીડિત મહિલાઓને આ નારી સંરક્ષણ ગૃહો / કેન્દ્રો / પ્રિવેન્ટીવ રેસ્ક્યુ હોમ્સમાં આશ્રય મળી રહે તે હેતુથી આ સંસ્થાઓને સરકારશ્રી ધ્વારા શેલ્ટર હોમ તરીકે જાહેર કરેલ છે. સરકારી નારી સંરક્ષણ ગૃહો / કેન્દ્રો ૧૦ કાર્યરત છે, સ્વૈચ્છિક ધોરણે-૦૬ વિકાસ ગૃહો કાર્યરત છે.

- મહિલા મહિલા સાથે ૧૪ વર્ષ સુધીની દીકરી તથા ૦૬ વર્ષ સુધીના પુત્રને પણ આશ્રય આપવામાં આવે છે. વધુ વધુમાં ૦૬ માસ આશ્રય આપવામાં આવે છે.
- આ કેન્દ્રોમાં રહેતી યુવતીઓ ૧૮ વર્ષથી વધુ ઉંપરની થતા તેઓની સાથે લગ્ન કરવા માટે આવેલ દરખાસ્તની પણ ચકાસણી કર્યાબાદ નિયમોનુસારની કાર્યવાહી કરાવીને લગ્ન પણ કરાવવામાં આવેલ છે.

86. નારી સંરક્ષણ કેન્દ્ર, નવસારીમાં હેલ્થ અને વેલનેસ સેન્ટરની સુવિધા ઉભી કરવી

સરકાર હસ્તકના નારી સંરક્ષણ કેન્દ્ર, નવસારીમાં આશ્રિત મહિલાઓના વ્યક્તિત્વ વિકાસ તથા ગરીમાપૂર્ણ જીવન જીવે શકે તે માટે દૈનિક ક્રિયાઓ સાથે અન્ય માટે જરૂરી આનુષંગિક સુવિધાઓ સાથેનું હેલ્થ એન્ડ વેલનેસ સેન્ટર ઉભું કરવામાં આવશે, જેમાં ૧) યોગા વીથ પર્સનલ ગ્રુમીંગ ૨) યોગા એન્ડ પર્સનલ ગ્રુમીંગ કીટ ૩) જીમ્નેશીયમ માટેનાં સાધનો સાથેની સુવિધા પુરી પાડવામાં આવશે.

87. નારી સંરક્ષણ કેન્દ્ર, નવસારી ખાતે ફાયરસેફ્ટીની સુવિધા ઉભી કરવી

નારી સંરક્ષણ કેન્દ્રમાં આશ્રય લઈ રહેલ મહિલાઓની સુરક્ષાને ધ્યાનમાં રાખી નવસારી નારી સંરક્ષણ ગૃહના મકાનમાં ફાયર સેફ્ટીની સુવિધા તથા તેને સુસંગત સાધનો ઉભા કરવામાં આવશે.

88. વ્હાલી દીકરી યોજના

દીકરીઓના જન્મદરમાં વધારો કરવા, શિક્ષણમાં ડ્રોપઆઉટ રેશીયો ઘટાડવા તેમજ બાળલગ્ન પ્રથા અટકાવવાના ઉદ્દેશ્યથી આ યોજના અમલી બનાવવામાં આવેલ છે, યોજના અંતર્ગત તા.૦૨/૦૮/૨૦૧૯ (તા.૦૧/૦૮/૨૦૧૯ મધ્ય રાત્રી ૧૨:૦૦ કલાક પછી) કે ત્યાર બાદ જન્મેલ દીકરીને લાભ મળવાપાત્ર રહેશે.

યોજના અંતર્ગત મળતા લાભો અને ધારા-ધોરણો નીચે મુજબ છે

- દીકરીના જન્મ સમયે માતાની ઉંમર ૧૮ વર્ષ કે તેથી વધુ હોવી જોઈએ. દંપતીની (પતિ-પત્નીની સંયુક્ત) વાર્ષિક આવક મર્યાદા ગ્રામિણ અને શહેરી વિસ્તાર માટે એક સમાન રૂ.૨,૦૦,૦૦૦/-કે તેથી ઓછી રહેશે.
- દંપતીની પ્રથમ ત્રણ સંતાનો પૈકીની તમામ દીકરીઓને આ યોજનાનો લાભ મળવાપાત્ર રહેશે.
- પ્રથમ ધોરણમાં પ્રવેશ વખતે ૪૦૦૦/-
- નવમાં ધોરણમાં પ્રવેશ વખતે ૬૦૦૦/-ની સહાય.
- ૧૮ વર્ષની ઉંમરે ઉચ્ચ શિક્ષણ/લગ્ન સહાય તરીકે કુલ ૧,૦૦,૦૦૦/- ની સહાય, મળી કુલ રૂ. ૧,૧૦,૦૦૦/- ની સહાય આપવામાં આવે છે.

89. વ્હાલી દીકરી યોજના લાભાર્થી ડેટા વેરીફિકેશન પોર્ટલ

દરેક યોજનાના અસરકારક અમલીકરણ માટે લાભાર્થી ડેટાનું વેરીફિકેશન અને મોનીટરીંગ કરવું ખુબજ મહત્વનું છે, આ બાબત ને ધ્યાનમાં રાખી જીલ્લા અને રાજ્ય કક્ષાએ ડેટાનું ઓનલાઇન વેરીફિકેશન અને મોનીટરીંગ કરવા માટે DST ના નિયમોનુસાર પોર્ટલ ડેવલપ કરવામાં આવશે, જેથી ભવિષ્યમાં યોજનાને ઓનલાઇન પ્લેટફોર્મ પુરુ પાડી શકાય.

90. વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ યોજના

મહિલાઓને સામાજિક, આર્થિક, શૈક્ષણિક તેમજ કાનૂની સમસ્યાઓ અંગે માર્ગદર્શન અને સહાય મળી રહે તે હેતુથી વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્રો શરૂ કરવામાં આવ્યા છે. આ કેન્દ્રો પર એલ.એલ.બી થયેલ કેન્દ્ર સંચાલક દ્વારા કાયદાકીય બાબતોમાં મહિલાઓને માર્ગદર્શન આપવામાં આવે છે. આ કેન્દ્રો દ્વારા ત્રિમાસિક તાલીમ અને શિબીરનું આયોજન કરવામાં આવે છે.

- હાલમાં કુલ ૨૩૨ વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્રો કાર્યરત છે, જેમાં શહેરી વિસ્તારમાં ૩૧ જિલ્લા કેન્દ્રો અને તાલુકાકક્ષાએ ૨૦૧ કેન્દ્રો કાર્યરત છે.

91. મહિલા વિકાસ એવોર્ડ

મહિલા વિકાસ ક્ષેત્રે ગુજરાત રાજ્યમાં ૧૦ વર્ષથી કામગીરી કરતી સ્વૈચ્છિક સંસ્થા અને સામાજિક કાર્યકરને તેમની ઉત્કૃષ્ટ કામગીરી બદલ પ્રોત્સાહન રૂપે એવોર્ડ આપવાની યોજના અમલમાં છે જેમાં;

- મહિલા સશક્તિકરણ ક્ષેત્રે ઉત્કૃષ્ટ કામગીરી કરતી સ્વૈચ્છિક સંસ્થાને રાજ્ય સરકાર પુરસ્કાર રૂપે રૂ.૧,૦૦,૦૦૦/- એવોર્ડ આપે છે.
- જ્યારે મહિલા સામાજિક કાર્યકરને પણ તેની ઉત્કૃષ્ટ કામગીરી માટે વ્યક્તિગત પુરસ્કાર રૂપે રૂ.૫૦,૦૦૦/- ની રોકડ રકમ અને પ્રશસ્તિપત્ર આપી સન્માનિત કરવામાં આવે છે

92. રાજીવગાંધી રાષ્ટ્રિય ઘોડિયાઘર યોજના

ઘોડિયાઘરમાં બાળકોની સાર સંભાળની સાથે તેમના વિકાસ માટેનું વાતાવરણ પૂરું પાડવામાં આવે છે. અહીં ૬ વર્ષ સુધીના બાળકોને રાખવામાં આવે છે, જેમાં ૩ વર્ષથી નીચેના બાળકો માટે જ્ઞાનાત્મક ક્ષમતાઓ વધારવા તેમજ ૩-૬ વર્ષના બાળકો માટે પૂર્વ શાળા પ્રવૃત્તિઓ/શિક્ષણ પૂરું પાડવાની પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવામાં આવે છે.

93. ઈ-નારી (Network of Advice, Referral and Information) ફોર વુમન એમ્પાવરમેન્ટ

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ, ગાંધીનગર દ્વારા મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગની મહિલા કલ્યાણ શાખા દ્વારા તમામ યોજનાઓનાં માળખાઓ માટે ઇન્ટીગ્રેટેડ પરફોર્મન્સ મોનીટરીંગ સિસ્ટમ વિકસાવવા માટે ઈ-નારી ફોર વુમન એમ્પાવરમેન્ટ સિસ્ટમની રચના કરવામાં આવનાર છે, જે દ્વારા

- મહિલા કલ્યાણ શાખાની વિવિધ માળખામાં આવેલ હિંસાથી અસરગ્રસ્ત મહિલા જરૂરિયાત મુજબની મદદ પૂરી પાડવા ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું અને આ મહિલાઓને સુરક્ષીત ઈકો સિસ્ટમ પ્રદાન કરવામાં આવશે.
- મહિલા કલ્યાણ શાખાના વિવિધ માળખા વચ્ચે સંચાર વ્યવસ્થાને મજબૂત કરવી.
- મહિલા કલ્યાણ શાખાની યોજનાઓ ઉપર દેખરેખ અને સુધારો.

94. શક્તિ સદન (સંકલિત રાહત અને પુનર્વસન ગૃહ)

મિશન શક્તિ હેઠળ વહીવટી હેતુઓ માટે, સ્વધાર અને ઉજ્જવલા યોજનાને મર્જ કરવામાં આવી છે અને તે 'શક્તિ સદન' - સંકલિત રાહત અને પુનર્વસન ગૃહ તરીકે ઓળખાશે. રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો દ્વારા અમલી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ, યોજનાઓ અને કાર્યક્રમો આ એક જ બિલ્ડિંગમાં અથવા એક જ પરિસરમાં અલગ બિલ્ડિંગમાં સુવિધા ચલાવી શકશે, આ ઉપરાંત રાજ્ય/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો, સામાજિક ન્યાય અને સશક્તિકરણ વિભાગ અને વિકલાંગ વ્યક્તિઓના સશક્તિકરણ વિભાગની યોજનાઓ સાથે સંકલન કરીને માનસિક રીતે અશક્ત/દિવ્યાંગ મહિલાઓ માટે ઘરો સ્થાપી શકે છે.

95. સખી નિવાસ (વર્કિંગ વીમેન હોસ્ટેલ)

ભારત સરકાર દ્વારા, મહિલાઓ માટે રોજગારીની તકો હોય એવા શહેરો, નાનાં નગરો અને ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં કામ કરતી મહિલાઓને નિવાસની સવલતો પૂરી પાડવા માટે, નવી વર્કિંગ વુમન હોસ્ટેલનું બાંધકામ અને હયાત મકાનોનું વિસ્તરણ કરવા મિશન શક્તિ અંતર્ગતના સામર્થ્ય હેઠળ સખી નિવાસ નામાભિધાન કરવામાં આવેલ છે. સખી નિવાસ અંતર્ગત;

- કામ કરતી મહિલાઓ માટે શક્ય હોય ત્યાં, તેમના બાળકો માટે દિવસભરની સંભાળ સવલતો (ડે કેર) સહિત સુરક્ષિત અને સાનુકૂળ સ્થળે આવેલા નિવાસીની ઉપલબ્ધિને ઉત્તેજન આપવામાં આવશે.
- કામ કરતી, ઉચ્ચ શિક્ષણ અથવા તાલીમ મેળવનારી અન્ય મહિલા માટે આવાસની ઉપલબ્ધતાને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવે.

96. મહિલા મંડળો

મહિલા મંડળની યોજના અંતર્ગત અભણ, નિરાધાર, બિનરોજગાર બહેનોને આર્થિક ઉપાર્જન થાય તથા તેઓને પગભર કરવાના સુઆશ્રયથી સિવાય, એમ્બ્રોઇડરી વિગેરેની તાલીમ આપવામાં આવે છે. હાલ રાજ્યમાં સાત જિલ્લામાં કુલ ૧૫ કેન્દ્રો કાર્યરત છે.

97. અભયમ - ૧૮૧ મહિલા હેલ્પલાઈન

વિવિધ પ્રકારની હિંસાથી પીડિત મહિલા તેમજ પોતાના વિકાસ માટે જરૂરી માર્ગદર્શન મેળવવા માંગતી મહિલાઓને તમામ માહિતી એકજ જગ્યાએથી મળી રહે તે માટે મહિલા અને બાળવિકાસ વિભાગ દ્વારા ૧૮૧ નંબરની અભયમ મહિલા હેલ્પલાઈન શરૂ કરવામાં આવેલ છે. આ સુવિધામાં માર્ગદર્શનથી લઈને મુશ્કેલીમાં મુકાયેલ મહિલાને તાત્કાલિક સહાય પહોંચાડવા માટે રેસ્ક્યુ વાહનની સુવિધા પણ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવેલ છે. આ યોજના સમગ્ર રાજ્યમાં અમલી બનાવવામાં આવેલ છે. આ યોજનાની ઉપયોગીતાને ધ્યાને રાખી નીચે મુજબની સેવાઓ શરૂ કરવામાં આવેલ છે.

98. રાજ્ય મહિલા સંસાધન કેન્દ્ર (SRCW)

ગુજરાત માં રાજ્ય મહિલા સંસાધન કેન્દ્ર (SRCW) ની શરૂઆત જુલાઈ- ૨૦૧૨ માં કરવામાં આવેલ. SRCWનો મુખ્ય હેતુ રાજ્યમાં મહિલાઓનો સર્વાંગી વિકાસ થાય અને મહિલાઓનું સશક્તિકરણ થાય તે માટે વિવિધ હિતધારકો સાથે જાતિગત સંવેદનશીલતા (Gender Sensitization) કાર્યક્રમોનું અમલીકરણ તથા અસરકારક સંકલન દ્વારા કાયદાઓ અને યોજનાઓ અંગેની માહિતી છેવાડાના લોકો સુધી પહોંચાડવાનો છે

આ કેન્દ્ર દ્વારા ભારત સરકારના મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલય, ન્યુ દિલ્હી દ્વારા અમલી વિવિધ દા.ત. મહિલા શક્તિ કેન્દ્ર, બેટી બચાવો બેટી પઠાવો, વન સ્ટોપ સેન્ટર (સખી), મહિલા પોલીસ વોલેન્ટીયર જેવી યોજનાઓનું મોનીટરીંગ કરવામાં આવે છે

99. પોલીસ સ્ટેશન બેઇઝ સપોર્ટ સેન્ટર (PBSC)

આ સેન્ટરનો મુખ્ય હેતુ લિંગભેદ, ઘરેલુ હિંસા અને અત્યાચાર અને સામાજિક અસમાનતા જેવા પ્રશ્નોમાં પીડિત મહિલાને પોતે નિર્ણય લેવા સક્ષમ બનાવવાની અને સંસ્થાકીય સહાય

કરવાનો હેતુ રહેલો છે. આ સપોર્ટ સેન્ટરમાં જે તે મહિલાની વિગતો નોંધી મહિલાઓની જરૂરીયાત મુજબની સહાય જેવીકે, કાઉન્સેલિંગ, કાયદાકીય જાણકારી તેમજ જરૂર જણાયે પોલીસ ફરિયાદ નોંધાવવા માટે જરૂરી સહાય પૂરી પાડવામાં આવે છે

- રાજ્યમાં ૩૩ જિલ્લાઓમાં સેન્ટરો કાર્યરત છે.

100. ઘરેલુ હિંસા સામે મહિલાને રક્ષણ આપતો અધિનિયમ-૨૦૦૫ અંગે જીલ્લા સ્તરે સેમિનાર:

ઘરેલુ હિંસા અધિનિયમ-૨૦૦૫ હેઠળ રાજ્યનાં જિલ્લા તથા મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનમાં દહેજ પ્રતિબંધક સહ રક્ષણ અધિકારીઓ નિયુક્તિ કરવામાં આવેલ છે, આ અધિકારીશ્રીઓ દ્વારા વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્રનાં માધ્યમથી જેન્ડર રીસોર્સ સેન્ટર દ્વારા વિવિધ હિતધારકો સાથે સેમીનારનું આયોજન કરવામાં આવશે.

- ઘરેલુ હિંસા સામે કાયદાકીય માર્ગદર્શન આપવા જિલ્લા કક્ષાએ તેમજ તાલુકા કક્ષાએ સેમિનાર તથા તાલીમ કાર્યક્રમો યોજી છેવાડાના લોકો આ કાયદા બાબતે જાગૃત કરવામાં આવશે

101. કામકાજનાં સ્થળે મહિલાઓની થતી જાતીય સતામણી (અટકાવ, પ્રતિબંધ અને નિવારણ) અધિનિયમ-૨૦૧૩ અંગે જીલ્લા સ્તરે સેમિનાર

જિલ્લામાં દહેજ પ્રતિબંધક સહ રક્ષણ અધિકારીશ્રીઓની નિયુક્તિ કરવામાં આવેલ છે, આ અધિકારીશ્રીઓ દ્વારા વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્રનાં માધ્યમથી જેન્ડર રીસોર્સ સેન્ટરના સહયોગથી વિવિધ હિતધારકો સાથે સેમિનારનું આયોજન કરવામાં આવશે.

- આ કાયદા બાબતે કાયદાકીય માર્ગદર્શન આપવા જિલ્લા કક્ષાએ તેમજ તાલુકા કક્ષાએ સેમિનાર તથા તાલીમ કાર્યક્રમો યોજી છેવાડાના લોકો આ કાયદા બાબતે જાગૃત કરવામાં આવશે

102. કુટુંબ સલાહ કેન્દ્ર

કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રોમાં કૌટુંબિક તથા સામાજિક વિવાદને લગતાં પ્રશ્નો જેવા કે, છૂટાછેડા, કૌટુંબિક કલહ, સ્ત્રીઓને કુટુંબ દ્વારા માનસિક ત્રાસ સ્ત્રીઓને સંપત્તિના પ્રશ્નોમાં અન્યાય વિગેરે સામાજિક વિવાદને લગતાં પ્રશ્નોનું નિરાકરણ લાવવા તથા સમાધાન કરાવવા આવા કેન્દ્રો દ્વારા પ્રયત્નો હાથ ધરવામાં આવે છે.

- ૨૦૧૮-૧૯ થી દહેજ પ્રતિબંધક અધિકારીશ્રીઓની કચેરીમાં આ કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રોનાં સામાજિક કાર્યકરોની બેઠક વ્યવસ્થા કરવામાં આવી છે, આથી ઘરેલુ હિંસા હેઠળ કામગીરી કરવામાં મદદરૂપ થાય

103. પ્રિવેન્ટિવ અને રેસ્ક્યુ હોમ

પીડિત મહિલાઓના રક્ષણ અને સહાયતા માટે રાજ્યમાં સંસ્થાઓના સહયોગ થી પ્રિવેન્ટિવ અને રેસ્ક્યુ હોમ શરૂ કરવામાં આવશે.

104. નારી સંરક્ષણ ગૃહો/કેન્દ્રોમાં આશ્રય લઈ રહેલ અનાથ બહેનોના લગ્ન માટે આર્થિક સહાય યોજના

રાજ્યમાં ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ ના ધોરણે કુલ-૦૬ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ દ્વારા પ્રિવેન્ટીવ રેસ્ક્યુ સેન્ટર કાર્યરત છે. આથી ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ ના ધોરણેની કુલ-૦૬ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ દ્વારા કાર્યરત પ્રિવેન્ટીવ રેસ્ક્યુ સેન્ટરમાં આશ્રય લઈ રહેલ અનાથ બહેનોના લગ્ન સમયે ઉક્ત મુજબની રૂ.૨૦,૦૦૦/-સહાય આપવામાં આવશે.

105. નારી સંરક્ષણ ગૃહો અને પ્રિવેન્ટીવ રેસ્ક્યુ સેન્ટરમાં આશ્રય લઈ રહેલ અનાથ બહેનોના લગ્ન સહાય અને ખર્ચમાં વધારો

રાજ્યમાં કાર્યરત તમામ નારી સંરક્ષણ ગૃહો / કેન્દ્રો અને પ્રિવેન્ટીવ રેસ્ક્યુ સેન્ટરમાં આશ્રય લઈ રહેલ અનાથ બહેનોના લગ્ન સમયે રૂ.૨૦,૦૦૦/-સહાય આપવામાં આવતી હતી, હાલમાં લગ્ન અંગેના આનુષંગિક ખર્ચ અને સહાયમાં વધારો કરી કુલ ૧,૫૦,૦૦૦/- કરવામાં આવેલ છે, જેમાંથી રૂ.૫૦,૦૦૦/- ના NSC / Gold Bond + રૂ.૫૦,૦૦૦/- આશ્રિત બહેનના બેન્ક અકાઉન્ટમાં તથા લગ્ન અંગેના આનુષંગિક ખર્ચ માટે રૂ.૫૦,૦૦૦/- એમ કુલ રૂ.૧,૫૦,૦૦૦/- નો ખર્ચ કરવામાં આવશે

106. નારી સંરક્ષણ ગૃહોમાં નર્સની સેવા ઉપલબ્ધ કરાવવી

રાજ્યનામાં આદિજાતિ પેટા વિસ્તાર યોજના અન્વયે સરકારી નારી સંરક્ષણ કેન્દ્ર નવસારી ખાતે કાર્યરત છે. આ કેન્દ્રમાં ,ટી.બી વાળા બહેનો તેમજ અન્ય બીમારીવાળી બહેનો આશ્રય લઈ રહેલ હોવાથી તેઓને હોસ્પિટલ લઈ જવાના રહેતા હોઈ તેમજ સમયસર દવાઓ આપવાની હોય છે. આથી નર્સની ખુબ જ જરૂરિયાત હોવાથી નારી સંરક્ષણ કેન્દ્ર, નવસારી ખાતે નર્સની ભરતી કરવામાં આવશે.

107. મહિલા સ્વાવલંબન યોજના

આ યોજના અંતર્ગત ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં રૂ.૧,૨૦,૦૦૦/- સુધીની તેમજ શહેરી વિસ્તારમાં રૂ.૧,૫૦,૦૦૦/- સુધીની વાર્ષિક આવક ધરાવતા કુટુંબની મહિલાઓના આર્થિક વિકાસ માટે સહાય કરવામાં આવે છે, જે અંતર્ગત મહિલાઓને આર્થિક પ્રવૃત્તિ માટે રૂ.૨૦૦૦૦૦/- (રૂપિયા બે લાખ) ની મર્યાદામાં લોન આપવા માટે બેંકોને મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ દ્વારા ભલામણ કરવામાં આવે છે. આ યોજના અંતર્ગત લાભાર્થી મહિલાને પ્રોજેક્ટ કોસ્ટના ૧૫% અથવા મહત્તમ રૂ.૩૦,૦૦૦/- (રૂપિયા ત્રીસ હજાર) બન્ને માથી જે ઓછું હોય તે મુજબ સબસીડી આપવામાં આવે છે.

108. જનરલ તાલીમ યોજના

આ યોજનાનો મૂળભૂત હેતુ ગરીબી રેખા હેઠળની ૧૮ વર્ષથી વધુ કે ૫૦ વર્ષ સુધીની વયની જરૂરિયાતમંદ મહિલાઓને પરંપરાગત કે બિન પરંપરાગત આર્થિક પ્રવૃત્તિઓ માટે કૌશલ્ય વિકાસ તાલીમ આપવાનો છે. નિગમ દ્વારા આઈ.ટી.આઈ., કૌશલ્યવર્ધન કેન્દ્રો અને ઉમ્મીદ સંસ્થા દ્વારા તાલીમો આપવામાં આવે છે.

109. મહિલા જાગૃતિ શિબિર

મહિલા જાગૃતિ શિબિરનો ઉદ્દેશ મહિલાઓને તેમના અધિકારો વિશે જાગૃત કરવાનો છે. વધુમાં જુદા જુદા ખાતા દ્વારા મહિલાઓને અનુલક્ષીને અમલમાં મુકાતી યોજનાઓ અને તેવી યોજનાઓ હેઠળ લાભ મેળવવા માટે અનુસરવાની નવી પદ્ધતિ અંગે જાણકારી આપવામાં આવે છે.

110. પ્રદર્શન સહ વેચાણ મહિલાઓ દ્વારા ઉત્પાદિત ચીજવસ્તુઓના વેચાણને પ્રોત્સાહન આપવા દર વર્ષે રાજ્યમાં વેચાણની ક્ષમતાવાળા શહેરોમાં પ્રદર્શન સહ વેચાણનું આયોજન કરવામાં આવે છે, જેમાં આવી મહિલાઓને સ્ટોલ ટોકન ફી લઈને ફાળવવામાં આવે છે જેથી મહિલાઓને ન્યુનતમ ખર્ચે વેચવાની તક મળે છે. અને લાંબાગાળાની વેચાણ વ્યવસ્થા પ્રસ્થાપિત કરવાનો અનુભવ મળે છે. (આ યોજના અંતર્ગત <http://mela.gwede.gov.in/> વેબસાઈટ મારફતે ઓન લાઈન પ્રક્રિયા દ્વારા સ્ટોલ ફાળવવાની તમામ કામગીરી કરવામાં આવે છે.)

111. મહિલા સ્વરોજગાર મેળા / લોન ધિરાણ મેળા (મુદ્રા કેમ્પ) યોજના

દરેક જિલ્લા પંચાયતો દ્વારા મહાનગરપાલિકા/નગરપાલિકા/જિલ્લા પંચાયત ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ અને અન્ય ઔદ્યોગિક સંસ્થાઓના સંકલનથી રૂ.૨.૦૦ લાખની ખર્ચ મર્યાદામાં જિલ્લાનાં મહિલા અને બાળ અધિકારી દ્વારા બેંકોના સહયોગથી મહિલા લોન ધિરાણ મેળા (મુદ્રા કેમ્પ) મેળાનું આયોજન કરવા નક્કી થયેલ છે.

112. પ્રતિકૂળ પરિસ્થિતિમાં જીવતી શોષીત મહિલાઓને તાલીમની યોજના

સમાજની અત્યંત ઉપેક્ષિત અને પ્રતિકૂળ પરિસ્થિતિમાં જીવતી કે તેનો ભોગ બનેલી મહિલાઓના આર્થિક પુનઃસ્થાપન માટે ખાસ વ્યવસાયલક્ષી તાલીમનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે. જે અંતર્ગત જુદા-જુદા પ્રકારના વ્યવસાયોની તાલીમ આપવામાં આવે છે, સાથે જ લાભાર્થી મહિલાને તાલીમની સાથે રૂ.૧૦૦૦/- સ્ટાઈપેન્ડ આપવામાં આવે છે, તેમજ તાલીમ પામેલ લાભાર્થીઓને ટુલકિટસનું વિતરણ કરવામાં આવે છે.

113. જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટર

રાજ્યની તમામ મહિલા વિકાસલક્ષી પ્રક્રિયાઓમાં જાતિગત સમાનતા અને સમન્યાયતાનો સમાવેશ થાય તે માટે જરૂરી તકનીકી સહયોગ આપવામાં આવે છે. જીઆરસી સરકારી તેમજ સ્વયંસેવી સંસ્થાઓને જાતિગત રીતે સંવેદનશીલ કાર્યક્રમો, નીતિઓ, કાયદાઓ અને યોજનાઓના ઘડતર, આયોજન અમલીકરણ અને મુલ્યાંકનમાં મદદ કરે છે. જીઆરસી દ્વારા વિકાસના જુદા-જુદા ક્ષેત્રોમાં મહિલાઓની ભાગીદારી અને તેઓની સ્થિતિ દર્શાવતા આંકડાઓનું એકત્રીકરણ, સંપુટીકરણ તેમજ વિશ્લેષણ કરવામાં આવે છે.

114. ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ

મહિલાઓના બંધારણીય અને કાનૂની હક્કોના રક્ષણ માટે તથા મહિલાઓના આર્થિક, સામાજિક, શૈક્ષણિક વિકાસની સાથે-સાથે તેઓની અધિકારીતાને પ્રોત્સાહન આપવાના આશયથી ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ અધિનિયમ ૨૦૦૨ અંતર્ગત ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગની રચના કરવામાં આવેલ છે.

આયોગના કાર્યો :

- મહિલાલક્ષી ફરિયાદો અને ગુનાઓની ચકાસણી કરવી અને દેખરેખ રાખવી.
- મહિલાઓ પ્રત્યેના ભેદભાવો / આત્યાચારો દૂર કરવા માટેની વિવિધ રણનીતિઓની ભલામણ કરવી.
- મહિલાલક્ષી સંશોધનો હાથ ધરવા.
- મહિલા સંસ્થાઓ, જેલ, રિમાન્ડ હોમ, નારી સંરક્ષણ ગૃહો વિગેરેની તપાસ કરવી.

115. નારી અદાલત

નારી દ્વારા, નારી માટે, નારીવાદી અભિગમ સાથે નારીઓને ન્યાય આપવા માટે ગુજરાતમાં નારી અદાલતોની શરૂઆત કરાઈ છે. નારી અદાલતોમાં સમાજની આગેવાન બહેનો પોતાની કોઠાસૂઝથી ગ્રામ્ય સ્તરની સમસ્યાગ્રસ્ત અને હિંસાનો ભોગ બનેલ બહેનોને વિનામૂલ્યે ન્યાય અપાવવાનું કાર્ય કરે છે. રાજ્ય મહિલા આયોગ દ્વારા આ નવી નારી અદાલતો શરૂ કરવાનું કામ થઈ રહ્યું છે.

=====

શ્રેણી – બ

Category – B

Gender Budget 2023-24						
(A.E. - Actual Expenditure, B.E. - Budget Estimates, R.E. - Revised Estimates)						
Category - B (Atleast 30% Women Specific Programmes)						
Sr. No.	Department/ Schemes	2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)	(Rs. In Crores)
	Agriculture, Farmers Welfare & Co-operation Department					
	Directorate Horticulture					
1	Scheme for Integrated Horticulture Development	125.06	154.66	126.22	163.98	
2	Scheme for Horticulture Development Programme in Tribal Area (TASP)	29.95	30.00	28.34	39.93	
3	Scheme for Horticulture Development Programme under (SCSP)	4.23	9.00	6.00	8.50	
4	CSS Scheme on Mission on Integrated Development of Horticulture (MIDH) - General	88.28	111.54	111.54	111.54	
5	CSS Scheme on Mission for Integrated Development of Horticulture (MIDH) - SCSP	1.56	9.10	9.10	9.10	
6	CSS Scheme on Mission for Integrated Development of Horticulture (MIDH) - TASP	14.08	19.50	19.50	19.50	
	Directorate Agriculture					
7	Agricultural Skill Development Training Programme For Men & Women Farmers	2.66	2.00	2.00	2.25	
	Agriculture Research & Education					
8	Agricultural Extension Education	23.18	24.67	24.67	43.16	
	Animal Husbandry					
9	Scheme for Providing Animal Husbandry Related Incentives to Animal Owners and Village Milk Co-Operative Societies of the State	27.48	27.48	27.48	27.48	
10	Assistance to Village Level Dairy Cooperative Societies of SCSP Area for Dudhghar/ Godown for Cattle Feed for Pregnant Animal	43.05	43.28	43.83	43.28	
11	Assistance to Village Level Dairy Cooperative Societies of SCSP Area For Dudhghar/ Godown and Members of SC Category for Cattle Feed for Pregnant Animal	4.38	4.25	4.27	4.25	
12	Assistance to Village Level Dairy Cooperative Societies of TASP Area for Dudhghar/ Godown and Members of ST Category for Cattle Feed for Pregnant Animal	7.89	7.60	7.60	7.60	
13	Scheme of Stipend for Training of Poultry Farming and Assistance for Establishment of Unit of 40 R.I.R. Birds to Persons With Disabilities.	0.14	0.22	0.22	0.22	
14	Organization of Training and "Prerna Pravas" for Livestock Owners for Extension Activities	0.54	0.61	0.61	0.55	
15	Scheme for Self-Employment Through Establishment of Dairy Farm of 50 Milch Animals	1.00	3.90	2.59	3.00	
	Commissionerate Fisheries					
16	Fish Seed Production & Inland Fisheries Resources (In Non Tribal area) Component:- Subsidy on purchase of fish sale instruments)	0.03	0.09	0.02	0.08	
17	Providing Navigational Aids & Other Infrastructure Facilities (Component:-Financial Assistance to purchase hand craft)	0.00	20.00	20.00	0.00	
	Total	373.51	467.89	433.98	484.42	

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
	Climate Change Department				
	Gujarat Energy Development Agency				
18	Battery Operated Vehicle (2-W)	19.93	10.80	29.30	12.00
19	Energy Conservation Awareness Programme in Govt. Colleges	0.05	0.35	0.10	0.35
20	LED Tube light and Super Efficient Fans in Govt. Schools	2.49	4.33	4.33	3.67
21	Climate Change Topic to Incorporate in Schools Syllabus	0.50	0.50	0.50	0.50
22	Mass Communication to General Public (including BURD)	8.03	10.50	10.63	6.15
23	Promote Activities under Mission Life (Life Style for Environment)	0.00	0.00	0.00	0.50
24	Multidimensional Roadmap on Climate Change	0.00	0.00	0.00	3.00
	Total	31.00	26.48	44.86	26.17
	Education Department				
	Primary Education				
25	Salary of Primary Teacher	14244.05	14617.13	17335.28	18742.80
26	Improvement of Physical Facilities(Normal)	25.65	45.51	45.51	45.95
27	Improvement of Physical Facilities(TASP)	9.98	17.38	17.38	17.07
28	Improvement of Physical Facilities(SCSP)	3.71	6.02	6.02	6.15
29	Fee Reimbursement to 25% Private Unaided Schools(Normal)	435.05	520.00	610.59	677.61
30	Fee Reimbursement to 25% Private Unaided Schools(TASP)	83.20	75.00	75.00	119.99
31	Fee Reimbursement to 25% Private Unaided Schools(SCSP)	30.00	34.00	34.00	53.78
	Samagra Shiksha Abhiyan				
32	Samagra Siksha Elementry Central (Gen)	302.74	292.37	416.44	333.83
33	Samagra Siksha Elementry Central (SCSP)	89.33	27.51	39.19	31.42
34	Samagra Siksha Elementry Central (TASP)	104.22	68.18	97.12	77.85
35	Samagra Siksha Elementry State (Gen)	201.83	194.91	277.63	222.55
36	Samagra Siksha Elementry State (SCSP)	59.56	18.34	26.13	20.94
37	Samagra Siksha Elementry State (TASP)	69.48	45.46	64.75	51.90
38	Samagra Siksha Secondary Central (Gen)	0.00	29.99	32.95	38.47
39	Samagra Siksha Secondary Central (SCSP)	0.00	2.82	3.10	3.62
40	Samagra Siksha Secondary Central (TASP)	0.00	6.99	7.68	8.97
41	Samagra Siksha Secondary State (Gen)	0.00	20.00	21.97	25.65
42	Samagra Siksha Secondary State (SCSP)	0.00	1.88	2.07	2.41
43	Samagra Siksha Secondary State (TASP)	0.00	4.66	5.12	5.98
44	Capital Out lay Elementry Central (Gen)	78.00	38.54	38.54	38.59
45	Capital Out lay Elementry Central (SCSP)	23.01	3.63	3.63	3.63
46	Capital Out lay Elementry Central (TASP)	26.85	8.99	8.99	9.00
47	Capital Out lay Elementry State (Gen)	52.00	25.70	25.70	25.73
48	Capital Out lay Elementry State (SCSP)	15.34	2.42	2.42	2.42

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
49	Capital Out lay Elementry State (TASP)	17.90	5.99	5.99	6.00
50	Capital Out lay Secondary Central (Gen)	0.00	20.95	20.95	20.90
51	Capital Out lay Secondary Central (SCSP)	0.00	1.97	1.97	1.97
52	Capital Out lay Secondary Central (TASP)	0.00	4.88	4.88	4.87
53	Capital Out lay Secondary State (Gen)	0.00	13.96	13.96	13.93
54	Capital Out lay Secondary State (SCSP)	0.00	1.31	1.31	1.31
55	Capital Out lay Secondary State (TASP)	0.00	3.26	3.26	3.25
56	District Primary Education Programme (Gen)	109.11	441.62	133.84	2165.60
57	District Primary Education Programme (SCSP)	27.68	1.64	1.64	1.81
58	District Primary Education Programme (TASP)	8.11	4.07	4.07	4.47
	Commissionerate of Technical Education				
59	Development of Technical High Schools (Skill Formation) (Normal)	6.22	0.23	6.06	0.15
60	Development of Technical High Schools (Skill Formation) (TASP)	0.65	0.00	0.80	0.00
61	Technical High Schools / Vocationalization (General)	12.32	2.00	12.92	2.00
62	Technical High Schools / Vocationalization (TASP)	1.40	0.44	1.30	0.44
63	Development of Govt. Polytechnic & Girls Polytechnics (Normal)	303.51	238.64	341.58	248.85
64	Development of Govt. Polytechnic & Girls Polytechnics (TASP)	5.15	6.05	5.50	6.59
65	Development of Govt. Polytechnic & Girls Polytechnics (SCP)	35.79	32.00	34.78	32.00
66	Development of Government Pharmacy Institutes	11.42	4.30	10.53	8.00
67	Development of Government Engineering College (General)	288.07	220.36	321.58	213.40
68	Development of Government Engineering College (TASP)	4.50	4.92	5.07	5.56
69	Development of Government Engineering College (SCSP)	21.56	22.00	20.51	22.00
70	Post Graduate Courses (General)	6.48	8.00	10.44	8.00
71	Post Graduate Courses (TASP)	0.00	0.03	0.10	0.03
72	M.C.A. Courses	0.29	0.00	0.40	0.00
73	Construction works in Government Polytechnics	0.80	0.23	0.32	0.00
74	Construction works in Government Engineering Colleges (General)	0.00	0.91	0.00	0.00
75	Construction works in Government Engineering Colleges (TASP)	0.71	1.37	0.58	0.73
76	Digital Learning Platform for Engineering (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.50
77	Use of Augmented Reality/ Virtual Reality Technology in Engineering and Polytechnic Education (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.50
78	I-Hub Prototype Development Centre (New Item)	0.00	0.00	0.00	10.00
79	Swayam Certificate Scholarship Scheme (New Item)	0.00	0.00	0.00	5.00
80	Youth Exchange Programme - National and International Exposure (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.00
81	Internship, Training, Apprentice and Placement Cell (New Item)	0.00	0.00	0.00	2.00
	Commissionerate of PM Poshan				
82	Pm Poshan Scheme	853.91	1003.35	1247.21	1123.60

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
83	Millets - PM Poshan Scheme (New Item)	0.00	0.00	0.00	4.00
	Commissionerate of Schools				
84	ST Bus Concession for Students Pass Fee Normal	647.45	145.00	283.00	138.74
85	ST Bus Concession for Students Pass Fee SCSP	31.14	20.00	25.10	12.29
86	ST Bus Concession for Students Pass Fee TASP	41.03	40.00	50.10	24.59
87	Setting up Book Bank MYSY	57.08	65.00	94.00	102.00
88	Payment of Additional classes - Salary (GIA)	82.65	95.49	63.25	75.86
89	Encouragement financial Assistance to non granted schools	0.00	0.03	4.28	0.03
90	To Provide Internet Facility to Non-Govt. GIA Schools	2.92	0.30	4.41	3.16
91	To Provide Internet Facility to Govt. Schools	0.00	0.40	1.04	0.95
92	Appointment of Teachers on Adhock Remuneration Basis in Granted Schools	25.28	15.52	96.68	0.06
93	Payment of Sainik school Balachhadi and Student Food Bill	2.00	2.50	2.50	4.20
94	Payment of Additional Classes - Salary (GOVT.)	84.01	45.77	45.40	70.66
95	Student Initiative	4.40	5.81	6.22	6.97
96	Appointment of Teachers on Adhock Remuneration Basis in Govt. Schools	3.89	6.36	16.75	0.06
97	Development of Sanskrit Pathshala -Salary	2.40	8.00	5.88	12.34
98	Initiative School Education (GIET)	63.45	21.01	21.01	0.68
99	Pay and Allowance Sec. & High. Govt. School in Coastal Area	11.84	14.25	14.04	15.00
100	IEDSS Scholarship Scheme (STATE)	0.66	0.66	0.66	0.66
101	Pay and Allowance IEDSS Teachers	55.00	55.00	90.00	65.00
102	Addi. Pay and allowance & Other Recurring Grant in RMSA Schools	181.67	181.04	201.99	234.98
103	Pay and Allowance in Grant in Aid Secondary Schools	3452.44	4029.98	4029.98	4947.84
104	Sainik School, Radhanpur (Scholarship, Training & Uniform)	0.05	0.08	0.08	0.29
105	Pay and Allowance in Grant in Aid Higher Secondary Schools	1346.61	1636.22	1636.22	2076.47
106	Provision To build a Result Processing Centre at Gujarat Secondary & Higher Secondary Board	8.21	0.00	0.00	0.00
107	Construction for Secondary & Higher Secondary Schools	0.00	0.05	0.05	0.05
108	Mission Gurukul-Propagate Sanskrit Language and Culture in Gujarat and to Empower Gurukuls, Schools and Institutes Imparting Systematic Education. (Sanskrit Shakti Gurukul)	0.00	2.50	0.00	2.00
109	Mission Career Success - Provision of Residential Education and Online Distant Learning Scheme for Preparation of Engineering and Medical Entrance Examination JEE and NEET as well as other Competitive Examinations for Students Studying in Std.11 and 12.	10.00	5.00	5.00	5.00
110	Heritage Schools Renovation Program - To Renovate Very Old Schools With Historical Significance and Special Types of Heritage Architecture as Heritage Schools.	25.00	20.00	20.00	0.00
111	Assistance for Sanskrit School Students under Sanskrit Sadhna Policy (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.68
112	School Voucher to Students (New Item)	0.00	0.00	0.00	50.00
113	Digitalization of Library for Sanskrit Literature (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.50
114	Educational Tour Promotion Scheme (New Item)	0.00	0.00	0.00	8.61

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
115	Procurement of Services for Supporting GSHSEB in Development of Excellence Curriculum Activities (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.00
116	PM Shri Schools (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.00
117	Addition of Classes in Non Government School (New Item)	0.00	0.00	0.00	5.65
118	Addition of Classes in Government School (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.98
119	Gujarat Gyan Guru Quiz (New Item)	0.00	0.00	0.00	7.00
120	Addition Class 10 in Government Schools (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.02
121	New Government Secondary School (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.11
122	Addition of Classes in Government Secondary School (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.94
	Commissionerate of Higher Education				
123	Purchase of Furniture and Other Equipment in Non Tribal Government College	11.00	1.35	1.35	13.10
124	Purchase of Furniture and Other Equipment in Tribal Government College	2.19	0.65	0.65	6.90
125	Purchase of Science Lab Equipment in Non Tribal Government College	1.40	1.20	1.20	1.20
126	Purchase of Science Lab Equipment in Tribal Government College	1.17	1.20	1.20	1.20
127	Purchase of Books in Non Tribal Government College	0.39	0.39	0.39	0.43
128	Purchase of Books in Tribal Government College	0.18	0.18	0.18	0.21
129	Purchase of IT Equipment in Non Tribal Government College	0.00	2.00	2.00	11.21
130	Purchase of IT Equipment in Tribal Government College	0.00	1.00	1.00	4.92
131	To start Innovation Club in Government, Grant in Aid and Gram Vidhyapith Colleges	4.81	3.20	3.20	3.20
132	Scholarship Scheme	0.48	0.50	0.50	0.50
133	Mukhyamantri Yuva Swavlamban Yojna	2.87	3.50	3.60	3.75
134	SHODH(Scheme of Developing high Quality Research)	20.00	20.00	0.00	40.00
135	To Provide Fire Safety Equipment in Non Tribal Government Colleges	0.00	8.04	8.04	11.00
136	To Provide Fire Safety Equipment in Tribal Government Colleges	0.00	2.70	2.70	7.00
137	Saptdhara Pravriti	1.10	1.50	1.50	1.70
138	UDISHA Pravriti (Placement Cell)	0.90	2.00	2.00	3.00
139	National Service Scheme	0.95	9.50	10.10	7.85
140	Shahid Veer Kinariwala (Group Insurance scheme)	1.00	1.00	1.00	1.00
141	Children University Research, International Conference (New Item)	0.00	0.00	0.00	4.50
142	Physical Facilities for Divyang Students (New Item)	0.00	0.00	0.00	5.00
143	Student Entrepreneurship Policy (New Item)	0.00	0.00	0.00	5.00
144	Garima Cell at ITE Gandhinagar (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.72
145	Namo MatruBhumi Mission - Shardam (New Item)	0.00	0.00	0.00	2.36
	Gujarat State Council of Educational Research and training (GCERT)				
146	Financial Assistance to Gujarat State Council of Educational Research and Training Programme	8.34	16.68	16.32	16.67
147	Gujarat State Council of Educational Research and Training Programme	19.24	26.50	25.00	39.47
	Total	23784.80	24670.99	28207.84	32556.02

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
	Energy & Petrochemicals Department				
	Gujarat Urja Vikas Nigam Ltd				
148	Subsidy to GUVNL for Electrification of Hutmment Situated to Urban and Rural Areas	17.89	14.02	17.04	14.59
149	Subsidy to GUVNL for Kutir Jyoti Yojana	5.94	4.46	4.71	4.46
150	Subsidy to GUVNL for Electrification of Scheduled Castes Basties under Scheduled Casts Sub Plan	3.24	3.30	3.55	3.16
151	Share Contribution to GUVNL for Kisan Heet Urja Shakti Yojna	43.00	60.00	60.00	60.00
152	Share Capital to Gujarat Urja Vikas Nigam Ltd for Release of Agriculture Connection	630.60	700.00	889.60	651.25
153	Contribution to GUVNL for Electrification of Wells and Pumps under TASP	275.50	250.00	398.13	275.45
154	Share Capital Contribution to GUVNL for Providing of New Agriculture Connection to Scheduled Caste Farmers	15.06	14.34	31.10	10.11
155	Assistance to GUVNL for Implementing the PM KUSUM Scheme (Component-B) of Solar Agriculture Pump Sets	3.13	9.50	51.52	152.12
156	Solarization of Grid Connected AG Pump Under Component-C of PM KUSUM Scheme.	20.00	32.00	0.00	0.01
	Total	1014.36	1087.62	1455.65	1171.15
	Food & Civil Supplies Department				
	Directorate of Food & Civil Supply				
157	Losses on Sale Of Edible Oil Through Fair Price Shops	95.28	98.00	133.97	128.14
158	Annpurna Scheme	0.00	0.01	0.01	0.01
159	Anbrahma Scheme	0.25	0.25	3.03	0.30
160	Distribution Of Double Fortified Salt	24.56	87.06	68.75	68.41
161	Food Security	765.82	621.43	910.06	617.83
162	Distribution Of Sugar	134.95	160.46	166.94	153.05
163	Distribution of Pulses	161.13	275.06	286.96	276.80
164	Extended State PNG-LPG Sahay Yojana	1.84	17.00	470.00	500.01
	Total	1183.83	1259.26	2039.71	1744.55
	Forest and Environment Department				
	Principal Chief Conservator of Forest				
165	Divisional Office	220.16	279.79	266.42	336.68
166	Forest Research, Training and Publicity	24.91	28.78	28.78	21.08
167	Forest Conservation and Development	14.00	13.22	13.22	14.13
168	VruXkheti Yojna	4.96	5.98	5.69	5.68
169	Agro Forestry Scheme	3.03	8.11	3.05	1.50
170	Management and Development of Wild Life	149.77	193.49	193.49	234.45
171	Action Plan for Conservation and Management of Coral Reef in Gulf of Kutchh and Khambhat	1.56	2.20	2.20	1.00
172	Action Plan for Conservation of Wet lands	0.00	0.25	3.00	0.01

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
173	Integrated Development of Wildlife Habitats	1.54	5.00	5.00	10.50
174	Gujarat Biodiversity Board	10.00	11.80	11.80	11.80
175	Action Plan for creation of Kutchh Biosphere Reserve	0.00	0.25	0.00	0.01
176	Action Plan for Creation of Eco-Task Force and Mangrove Plantation	3.70	4.00	4.00	8.00
177	Project Lion (CSS)	0.00	5.00	0.00	0.00
178	Grant-in-Aid to Gujarat Ecological Education and Research Foundation	9.00	11.02	11.88	16.00
179	Agro Forestry Scheme	0.27	0.93	0.35	0.20
180	Integrated Development of Wildlife habitats	0.00	0.25	2.09	0.00
181	Forest Research	16.83	19.02	18.81	20.29
182	Forest Protection	20.87	22.00	25.00	22.97
183	Special Provision for Forestry and Wildlife Under Tribal Area Sub Plan	1.10	1.25	0.00	1.00
184	Botanical Garden Development Project	1.34	1.40	2.80	1.40
185	Vrux kheti Yojana	2.75	2.99	2.91	2.84
186	Agro Forestry Scheme	0.56	1.90	0.71	0.30
187	Management and Development of Wild Life	8.28	9.02	9.02	10.46
188	Grant-in-Aid to Kevadiya Development Authority	80.00	80.00	47.00	43.00
189	Integrated Development of Wildlife Habitats	0.00	0.25	0.00	0.00
190	Dang Forest Management and Development Project	21.99	25.34	25.34	28.16
191	Information & technology	3.22	2.22	3.22	2.34
192	Forest Management and Development	177.83	179.01	194.10	204.39
193	Grass Godown	7.01	18.01	18.01	0.01
194	Community Forestry Scheme	180.53	196.88	232.16	223.39
195	Gujarat Forestry Development Project (Financed by JBIC Japan)	0.51	52.58	1.04	52.58
196	Compensatory Afforestation against Regularization of Unauthorized cultivation	1.46	1.70	1.67	1.65
197	Forest Fire Prevention and Management Scheme	1.66	3.73	1.39	3.73
198	Grass Development Project	96.65	95.36	95.36	55.00
199	Payment of Consultancy charges under Gujarat Forestry Development Project headed by JICA	0.00	1.03	0.00	1.13
200	Roads and Buildings	16.62	18.50	18.50	17.50
201	National Afforestation Programme	0.00	0.01	0.00	0.01
202	Forest Protection	1.00	8.14	8.17	5.50
203	Forest Research	0.07	0.01	0.00	1.00
204	Management and Development of Wild Life	17.99	14.33	25.80	13.00
205	Wildlife of Genomics	2.50	2.00	1.00	1.00
206	National Bamboo Mission	1.80	15.82	5.26	7.40
207	National Bamboo Mission	0.15	0.97	0.47	0.60
208	Scheduled Castes Sub-Plan Scheme for Fruit Plantations	39.96	51.00	51.00	53.53
209	Vrux Kheti Yojna	1.40	1.95	1.80	1.85

		(Rs. In Crores)			
Sr. No.	Department/ Schemes	2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
210	National Bamboo Mission	0.34	2.91	0.93	2.00
211	Forest Management and Development	115.96	107.12	111.72	126.22
212	Roads and Buildings	6.89	10.50	10.50	9.50
213	Gujarat Community Forestry Project	51.36	51.00	51.76	53.95
214	Gujarat Forest Development Program	0.00	0.02	0.00	0.02
215	Participatory Forest Management Scheme under Gujarat Forest Development Program	7.13	5.00	4.87	4.00
216	National Afforestation Program	0.00	0.01	0.00	0.01
217	Modernization of Timber Depot (Tribal) Plan	1.50	0.50	0.50	0.50
	Total	1330.14	1573.55	1521.79	1633.26
	General Administrative Department				
	Sardar Patel Institute of Public Administration (SPIPA)				
218	Grant in Aid to Sardar Patel Institute of Public Administration	6.31	10.38	5.19	6.00
	Total	6.31	10.38	5.19	6.00
	Health & Family Welfare Department				
	Commissioner, Health, Medical Services & Medical Education (Health Section)				
219	School Health Services	6.84	11.90	11.90	11.77
220	Sub Centres of PHC	23.76	25.93	59.40	27.26
221	National Programme For Prevention of Visual Impairment & Control of Blindness Scheme	12.44	21.41	21.41	25.85
222	Primary Health Centres	555.20	583.31	732.59	776.90
223	Poverty alleviation Programme	10.73	11.54	13.24	12.71
224	Border area development programme	1.11	1.20	4.10	1.50
225	Community Health Centres	358.65	456.19	482.70	603.77
226	T.B. Control Programme	34.73	48.39	50.62	62.31
227	Epidemic diseases	12.44	22.15	26.76	27.23
228	Filarial Control Programme	2.36	4.45	4.45	6.51
229	Iodine Deficiency Disorder Control Programme (CSS)	0.00	0.10	0.00	0.00
230	Malaria Eradication Programme	157.66	128.36	171.86	173.76
231	leprosy control programme	16.75	21.86	23.35	25.59
232	Immunization Medical aid to Children in the Age of 14 Years	26.73	28.51	44.44	31.19
233	Water Related Diseases	12.44	22.15	26.76	27.23
234	State Blood Transfusion Council	4.75	5.05	5.05	5.45
235	Jatan Project (AIDS Control)	4.52	4.74	4.74	4.74
236	Vaccine Institute Manufacturing of Serum and Vaccine	8.77	10.72	10.78	11.26
237	Public Health Laboratories	0.27	0.57	0.57	0.71
238	Health Education Bureau	34.48	34.79	44.51	42.82
239	National Rural Health Mission (NRHM)	1204.35	992.80	1274.27	1358.26
240	Science & Technology	4.10	13.15	13.15	15.15

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
241	Vital Statistical Organization	2.57	4.37	5.15	5.23
242	Sickle Cell Anemia Project	0.00	4.00	4.00	5.00
243	Special Provision for Medical Public Health (TASP) (Gujarat Pattern)	28.08	26.50	26.50	26.50
244	Construction of 4 Neonatal Intensive Care Unit at Community Health Centre (General) (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.00
245	Construction of 6 Neonatal Intensive Care Unit at Community Health Centre (TASP) (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.50
246	Renovation of 88 Sub Health Centre (General) (New Item)	0.00	0.00	0.00	10.16
247	Renovation of 5 Sub Health Centre (SCSP) (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.58
248	Construction of New Primary Health Centre (General) (New Item)	0.00	0.00	0.00	27.98
249	Construction of General Health Centre (New Item)	0.00	0.00	0.00	21.18
250	Ambulance for General Health Centre (New Item)	0.00	0.00	0.00	4.64
251	New Blood Storage Unit at Community Health Centre (TASP) (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.90
252	AYUSH				
252	IEC - Ayush Mela and Camps (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.00
253	Equipment for AYUSH Hospital (New Item)	0.00	0.00	0.00	2.37
254	Construction of New Government Ayurvedic Hospital (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.50
255	Repairing and Renovation Government Ayurvedic College, Vadodara (New Item)	0.00	0.00	0.00	4.35
256	Renovation of Government Ayurved Hospital, Asarva (New Item)	0.00	0.00	0.00	2.00
257	Renovation and Equipment at Government Ayurved Vikas Mandal, Odhav (New Item)	0.00	0.00	0.00	2.25
258	Purchase of Medicine for Prophylactic Treatment (New Item)	0.00	0.00	0.00	2.00
	Commissioner, Health, Medical Services & Medical Education (Medical Services)				
259	Civil Hospital Administration (Medical) (OPD-IPD)	504.67	634.61	634.61	696.59
260	Grants of Hospital & Dispensaries (OPD-IPD)	83.17	46.64	79.02	85.00
261	Mental Hospitals (OPD-IPD)	18.68	19.61	22.49	24.53
262	National Programme for prevention of Visual Impairment and control of Blindness scheme (OPD-IPD)	4.48	4.64	4.64	4.64
263	ANM and General Nursing School (Operational Exp.)	14.05	15.16	15.28	15.91
264	Strengthening District And Taluka Hospitals (OPD-IPD) (SCSP)	35.23	37.78	43.19	92.05
265	Strengthening Beds Establishment at Medical Institutes in Tribal Area (OPD-IPD) (TASP)	123.87	134.79	147.69	194.56
266	National Programmes for Visual impairment and Control of blindness (OPD-IPD)	2.15	2.15	2.23	2.74
267	Equipment And Ambulances (District Sub District Hospital and 108 Ambulance Services) (General)	18.56	35.74	35.74	31.65
268	Hospital and dispensaries Building (General)	104.02	76.28	76.28	150.75
269	Govt. Residential Building (General)	1.00	10.00	10.00	5.00
270	Equipment And Ambulances (SCSP)	9.26	3.89	3.89	9.69
271	Hospital Building (SCSP)	6.05	10.05	10.05	8.00

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
272	Community Health Center Building (SCSP)	1.00	1.00	1.00	2.00
273	Equipment And Ambulances (TASP)	9.78	3.89	3.89	17.41
274	Hospital Building (TASP)	17.39	41.45	41.45	29.88
275	Govt. Residential Building (TASPI)	1.00	1.70	1.70	0.55
276	New 108 Ambulance (New Item)	0.00	0.00	0.00	6.40
277	Equipment for Hospital (New Item)	0.00	0.00	0.00	9.75
278	RT-PCR Lab Reagent (New Item)	0.00	0.00	0.00	5.00
279	Tele Mental Health Services Awareness (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.00
	Food And Drugs Control Administration				
280	Providing New Equipment for New Food & Drugs Laboratory in Surat & Gandhiangar	0.00	4.74	1.13	1.00
281	Providing New Equipment for Food & Drugs Laboratory Rajkot	0.00	1.26	1.26	0.39
	Medical Education & Research				
282	U.N.Mehta Institute of Cardiology & Research Center,Ahmedabad	228.22	249.38	251.66	247.65
283	Free Treatment for S.C. Patients	41.80	41.80	41.80	41.80
284	Camps in S.C. Urban Area	5.50	5.50	5.50	5.50
285	Free Books for S.T. Students	1.06	0.80	0.80	0.80
286	Free Treatment for S.T. Patients	17.00	17.00	17.00	17.00
287	General Hospital, Valsad	28.54	33.54	33.54	33.54
288	Medical College, Valsad	49.96	50.57	50.57	50.57
289	To Avail Bus Facility for Nursing Students	0.00	60.00	60.00	0.00
290	Providing Equipments to M & J Institute of ophthalmologist	0.00	5.00	5.00	0.00
291	Providing Equipments to Govt. Dental College & Hospital, Jamnagar	0.00	2.00	2.00	0.00
292	Establishment of Regional Geriatric Centre, B.J. Medical College, Ahmedabad	0.00	4.19	4.19	1.00
293	Fire Safety System at GMERS Medical Colleges	0.00	20.00	20.00	0.00
294	Providing Medical Equipments at Govt. Medical College	0.00	15.28	15.28	0.00
295	National Programme for Prevention & Mgmt of Burn Injuries at PDU Medical College Rajkot	0.00	3.99	3.49	1.00
296	Research on Medical Services (New Item)	0.00	0.00	0.00	5.00
297	Providing Medical Equipments at Govt. Medical College (New Item)	0.00	0.00	0.00	75.00
298	State Organ and Tissue Transplant Organisation (New Item)	0.00	0.00	0.00	2.00
	Family Welfare				
299	City Family Planning Bureau	0.29	0.16	0.16	0.30
300	Training of Auxiliary - Nurses, Mid-wife, Dian	12.54	14.00	14.00	18.42
301	Regional Family Planning - Training Centre/India population Project-VII	9.81	14.49	13.50	16.92
302	Regional Family Planning Training Centres	2.75	3.10	3.10	3.25
303	Urban Family Planning welfare centres	32.60	28.23	22.43	33.33
304	Urban Health Project/Mission	43.62	75.34	0.00	0.00
305	Urban Health Project/Mission (SCSP)	4.78	10.50	0.00	0.00

Sr. No.		Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
			2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
306		Urban Health Project/Mission (TASP)	8.10	16.67	0.00	0.00
307		Rashtriya Swasthya Vima Yojana (Ayushman Bharat-PMJAY)	130.19	339.00	136.00	150.69
308		Rashtriya Swasthya Vima Yojana (Ayushman Bharat-PMJAY) (SCSP)	5.81	32.00	13.00	14.19
309		Rashtriya Swasthya Vima Yojana (Ayushman Bharat-PMJAY) (TASP)	10.55	79.00	31.00	35.15
310		Arogya Suraksha Yojana (Ma Yojana)	822.54	823.66	1027.81	823.66
311		Arogya Suraksha Yojana(Ma Yojana) (SCSP)	106.35	106.35	147.54	106.35
312		Arogya Suraksha Yojana(Ma Yojana) (TASP)	176.00	176.00	224.00	176.00
313		Post Partum Centres	23.79	34.33	32.00	40.87
314		Providing Equipment Urban Primary Health Centre	0.00	6.72	6.72	0.00
315		Recruitment of Staff at Urban Health Centre's	0.00	35.49	35.49	35.49
316		Construction of District Vaccine Store (New Item)	0.00	0.00	0.00	2.37
		Gujarat Medicinal Plants Board				
317		Nursery	0.94	0.50	0.11	0.50
318		Plantation of medicinal plants maintains (Third Year 50 Ha.)	0.09	0.13	0.05	0.13
319		Raising Medicinal plants with people participation	0.11	1.00	0.10	1.00
320		IEC	0.02	0.13	0.08	0.10
321		RET Plantation	25.00	0.12	0.12	0.12
322		Research and Development	0.05	0.05	0.05	0.05
		Total	5266.10	5875.55	6415.92	6706.34
		Home Department				
		Directorate General of Police				
323		Police	5146.71	6106.27	6082.76	6392.97
324		Capital outlay on Police	804.21	1300.10	1344.41	1284.71
325		Capital outlay on Police (TASP)	164.50	65.15	65.15	22.28
		Total	6115.42	7471.53	7492.32	7699.96
		Industries and Mines Department				
		Cottage & Rural Industries				
326		Financial Assistance to Handloom Sector (CCI)	0.24	0.83	0.83	5.95
327		Financial Assistance to Gujarat State Handicraft Development Corporation Ltd	59.66	33.50	34.82	36.35
328		Carpet Weaving Centres	1.04	1.20	0.30	0.60
329		Gujarat State Khadi & Village Industries Board	59.00	46.00	46.00	46.00
330		New Amber Charkha & Handloom to Khadi Board	0.60	0.60	0.60	0.60
331		Financial Assistance to Industrial Cooperative (Package Scheme)	46.85	25.42	48.67	48.98
332		Write of the Recoverable Loan	0.01	0.01	0.01	0.01
333		Financial Assistance to Index-C	41.50	21.50	21.50	21.00
334		Urban Haats (Index-c)	1.70	2.61	2.10	2.80
335		Artisan Identification & Registration under the Cottage Industries Sector	0.01	0.01	0.01	0.02

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
336	Gramodhog Vikas Kendra	0.73	0.82	0.92	0.73
337	Financial Assistance to GRIMCO	2.39	2.20	2.20	2.20
338	Financial Assistance to GMK & RTI	10.62	13.77	13.77	13.47
339	Manav Kalyan Yojana	48.04	48.04	48.04	52.86
340	Cluster Development Scheme/CBDC.	2.06	2.36	2.36	2.00
341	Shree Bankable Vajpayi Yojana/Jyoti Gramodhog Yojana	106.79	238.07	201.52	237.00
342	Dattopant Thengandi Artisan Interest Subsidy Yojana	1.50	2.25	3.07	2.00
343	One District One Product (New Item)	0.00	0.00	0.00	10.00
344	Assistance under Comprehensive Handicrafts Cluster Development Scheme (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.33
345	Urban Haat at RAJKOT (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.00
346	Establishment of Training, Workshop cum Training Center at Vadodara (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.00
347	Establishment of Unity Mall at to Provide Permanent Marketing Platform to Handicraft Artisans (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.00
	Commissioner Tourism				
348	Fairs and Festivals (New Item)	0.00	0.00	0.00	14.00
349	Investment Promotion Scheme (New Item)	0.00	0.00	0.00	35.00
	Gujarat Pavitra Yatradham Vikas Board				
350	Devbhumi Dwarka Corridor at Dwarka Yatradham (New Item)	0.00	0.00	0.00	10.00
	Commissioner of Industries				
351	Financial Assistance to Industries	1365.24	1360.50	1500.00	1500.00
352	Bharat Ratna Dr. Baba Saheb Ambedkar Udyog Uday Yojna for SC/ST Entrepreneurs of MSME (SCSP)	4.74	8.00	3.00	8.00
353	Bharat Ratna Dr. Baba Saheb Ambedkar Udyog Uday Yojna for SC/ST Entrepreneurs of MSME (TASP)	2.31	5.00	3.51	5.00
354	Startup/ Innovation scheme	70.00	20.00	20.00	21.80
355	Assistance to Institutes for Industrial Development (SCSP)	0.00	0.50	0.00	0.50
356	Assistance to Institutes for Industrial Development (TASP)	0.00	0.50	0.00	0.50
357	Awards to MSME	0.00	0.70	0.70	0.70
358	Assistance to Institute for Industrial Development -General EDP Plan, Naroda Campus, Re-Orientation	3.57	3.91	3.91	4.30
359	MDA Scheme-1 & 2	23.63	15.00	15.00	15.00
360	Infrastructure facility and Development of Salt Industry	16.50	10.00	29.34	11.00
361	Promotion Efforts for Trade & Commerce & Creation of database for Marketing Assistance.	0.35	0.45	0.45	0.45
362	Industrial Self-Employment in Rural and Backward Area	0.46	0.50	0.50	0.55
363	Industrial Self-Employment in Rural and Backward Areas-Special Component Sub Plan 100% CSS (SCSP)	25.00	75.00	75.00	75.00
364	I-Creat Angel Fund	0.00	25.00	25.00	0.00

Sr. No.		Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
			2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
365		Udhyog Sahay Kendra (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.00
366		Assistance for Development of Industrial Parks in the State (New Item)	0.00	0.00	0.00	120.00
		Total	1894.52	1964.24	2103.11	2308.71
		Information and Broadcasting Department				
367		Mass Communication Using Print and Traditional Media	2.00	2.00	2.00	2.00
		Total	2.00	2.00	2.00	2.00
		Labour and Employment Department				
		Commissionerate of Labour				
368		Shri Nanaji Deshmukh awas Yojana	0.50	5.00	3.68	2.00
369		Dhanvantari Aarogya Rath	15.00	15.00	16.47	39.00
370		Assistance for Occupational Disease	1.00	1.00	0.08	0.50
371		Converged PMJJBY+PMSBY	1.00	0.01	0.01	0.00
372		Old Age Pension	0.50	0.01	0.01	0.01
373		Hostel Suvidha	0.05	0.01	0.00	0.01
374		Safety Training Scheme	0.00	0.01	0.01	0.01
375		Education Assistance	30.00	52.00	64.85	90.00
376		Assistance for accidental death	3.00	3.00	2.86	3.00
377		Funeral Assistance	3.00	1.24	1.05	1.24
378		Shramik Annpurna Yojna	25.00	25.00	14.67	30.00
379		Hostel Assistance for Children of Migrant Construction Workers	10.00	10.00	5.04	10.00
380		Mobile Medical Van	2.84	3.40	2.37	5.25
381		Educational Assistance Scheme	1.03	1.33	1.04	1.02
382		Worker (Shramayogi) Accident Assistance Scheme	0.00	0.03	0.00	0.03
383		Prasuti Sahay Yojana	0.00	0.00	0.00	4.50
384		Shramik Annpurna Yojna (New Item)	0.00	0.00	0.00	50.40
385		Shramik Annpurna Yojna for E-Shram Card (New Item)	0.00	0.00	0.00	5.00
386		Pradhanmantri Jan Aarogya Yojna (New Item)	0.00	0.00	0.00	118.40
		Directorate of Employment & Training				
387		Craftman Training Scheme	258.82	350.03	570.20	474.08
388		Employment Services & Extension Scheme	11.11	14.95	26.81	13.49
389		Industrial Training Centres	50.66	60.96	101.77	49.53
390		Gujarat Skill Development Mission	9.50	122.53	48.80	22.72
391		Craftman Training Scheme (Costal Area Development Programme)	5.12	5.00	6.75	5.00
392		National Apprenticeship Training Scheme	41.09	52.27	61.70	100.62
393		Machinery and Equipment	15.19	144.82	113.15	79.54
394		ITI Building Construction	147.89	181.25	160.65	255.53
395		Equipment for ITI (New Item)	0.00	0.00	0.00	80.00

(Rs. In Crores)				
Sr. No.	Department/ Schemes	2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2023-24 (B. E.)
396	Construction for Hostel (New Item)	0.00	0.00	50.00
397	Upgradation of Facilities in ITI s (New Item)	0.00	0.00	39.20
398	Multistory Building at ITI for Training (New Item)	0.00	0.00	5.19
399	ST Bus Concession Pass (New Item)	0.00	0.00	43.47
400	Summer Vacation Training (New Item)	0.00	0.00	5.00
401	Mega Technical & Vocational and Training Center (New Item)	0.00	0.00	129.30
402	Mega ITI Dahod (New Item)	0.00	0.00	25.30
403	Cluster Based Capacity Building at ITI (New Item)	0.00	0.00	5.00
	Gujarat Labour Welfare Board			
404	Establishment of Anganwadi for Labours (New Item)	0.00	0.00	3.00
405	Assistance to Industrial Association for Capacity Building (New Item)	0.00	0.00	25.00
	Total	632.29	1048.85	1771.32
	Legal Department			
	Gujarat High Court			
406	Fast track courts	10.38	10.00	16.50
	Gujarat State Legal Services Authority			
407	Free Legal Aid Service	0.32	0.02	0.25
	Total	10.70	10.02	16.75
	Narmada, Water Resources, Water Supply & Kalpsar Department			
	Water Supply			
408	Rural Water Supply Scheme	2307.64	2380.33	2569.22
409	Urban Water Supply Scheme	1.66	2.34	0.47
	Water Resource			
410	Major & Medium Irrigation Scheme	748.56	1548.34	1942.60
411	Minor Irrigation Scheme	463.50	888.41	784.48
412	Command Area Development and Other	2.68	7.71	9.11
413	Flood control, Drainage & Anti sea erosion	32.06	110.80	160.03
	Sardar Sarovar			
414	Sardar Sarovar Project	3617.68	3020.00	3434.26
415	Pradhan Mantri Krushi Sinchai Yojna - Per Drop More Drop - Micro Irrigation	385.13	500.00	1500.00
	Total	7558.90	8457.93	10400.18
	Panchayat, Rural Housing & Rural Development Department			
	Development Commissioner			
416	Saradar Awas Yojan - 2, 3.0	1.38	0.98	0.00
417	Samras Yojana	62.61	10.00	24.00
418	Tirth Gam / pavan Gam	0.50	0.50	0.50

Department/ Schemes		(Rs. In Crores)			
Sr. No.		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
419	Panchavati	1.00	1.90	1.90	1.90
420	Rurban & Smart Village & Vatan Prem	246.20	137.00	38.00	134.50
421	Survey , Studies, IEC Activity , Garib Kalyan Mela etc.	42.65	31.00	40.00	33.25
422	Swachhha Gam Swasth Gram & Mahatam Gandhi Swachhata Mission (MGSM)	228.58	321.20	320.20	301.20
423	15th Finance Commission	1195.61	2446.00	3650.12	2497.28
	Commissionerate of Rural Development				
424	Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act (MNREGA)	627.51	900.03	1014.00	1116.00
425	Swachhh Bharat Mission (Gramin)	393.02	467.42	253.25	200.00
426	Pradhan Mantri Krishi Sinchayee Yojana-WC 2.0	0.00	0.02	150.00	100.00
427	Pradhan Mantri Krishi Sinchayee Yojana-Watershed Component (100% State)	100.98	0.00	100.00	120.00
428	Shyam Prasad Mukherjee Rurban Mission (SPMRM)	0.00	91.39	100.00	0.06
429	Construction of Community Based Housing (assistance lavatory) (100% State)	60.00	52.50	95.70	75.00
430	Assistance for Material Regarding MNREGA Scheme	0.00	500.00	363.33	200.00
431	NREGA Technical Cell (New Item)	0.00	0.00	0.00	8.04
432	Nirmal Gujarat Esta. Convert in to SBM-G (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.53
	Total	2960.04	4959.94	6137.25	4812.26
	Ports & Transportation Department				
	Gujarat State Road Transport Corporation (GSRTC)				
433	Subsidy to GSRTC	552.00	475.00	475.00	989.15
434	Purchase of E - Vehicle	96.00	150.00	150.00	217.50
	Total	648.00	625.00	625.00	1206.65
	Road & Building Department				
435	Roads & Bridges Sector	8697.27	8336.33	11576.43	8927.14
	Total	8697.27	8336.33	11576.43	8927.14
	Science & Technology Department				
	Gujarat Council of Science & Technology				
436	Science Promotion and Popularization, Training, Capacity Building and Nurturing Scientific Literacy in the State.	52.75	83.81	86.81	266.95
437	Research and Development, Innovation and IPR Along With Transfer of Technology for Societal Development.	9.75	11.19	18.19	33.05
	Total	62.50	95.00	105.00	300.00
	Social Justice & Empowerment Department				
	Social Defense				
438	Indira Gandhi National Old Age Pension Scheme (Normal)	440.86	463.56	575.35	383.24
439	Indira Gandhi National Old Age Pension Scheme (SCSP)	150.00	150.00	201.10	198.00
440	Indira Gandhi National Old Age Pension Scheme (TASP)	250.50	250.50	292.32	369.00

Sr. No.		Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
			2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
441		Assistance Destitute Older Pension Scheme (Normal)	97.55	78.49	108.49	141.15
442		Assistance Destitute Older Pension Scheme (SCSP)	12.30	13.25	18.25	16.80
443		Assistance Destitute Older Pension Scheme (TASP)	24.22	23.70	38.70	31.35
444		National Family Benefit Scheme (Normal)	7.00	11.60	11.60	11.60
445		National Family Benefit Scheme (SCSP)	4.40	4.40	4.40	4.00
446		National Family Benefit Scheme(TASP)	4.60	4.60	4.60	5.00
447		Antyeshthi Sahay Scheme (Normal)	0.00	1.25	1.25	1.25
448		Antyeshthi Sahay Scheme (SCSP)	0.00	0.50	0.50	0.50
449		Antyeshthi Sahay Scheme (TASP)	0.00	0.75	0.75	0.75
450		Palak Mata Pita yojana	64.13	69.03	69.03	69.03
451		Sero Positive Illness	1.12	1.20	1.32	1.32
452		Scholarship to Disabled Students (Normal)	0.97	1.33	1.20	1.19
453		Scholarship to Disabled Students (SCSP)	0.07	0.10	0.09	0.09
454		Scholarship to Disabled Students (TASP)	0.12	0.18	0.17	0.17
455		Prosthetic Aids and Appliances to Disabled (Normal)	7.45	7.17	7.17	8.44
456		Prosthetic Aids and Appliances to Disabled (SCSP)	1.21	1.20	1.20	1.28
457		Prosthetic Aids and Appliances to Disabled (TASP)	1.37	1.29	1.29	1.88
458		Marriage Assistance to Disabled	7.82	7.50	7.00	7.00
459		Indira Gandhi National Disable Pension Scheme (Normal)	9.23	10.86	17.31	19.20
460		Indira Gandhi National Disable Pension Scheme (SCSP)	1.60	1.70	3.00	3.29
461		Indira Gandhi National Disable Pension Scheme (TASP)	2.16	2.26	4.11	4.51
462		Sant Surdas Disable Pension Scheme (Normal)	14.32	14.54	22.71	23.28
463		Sant Surdas Disable Pension Scheme (SCSP)	1.85	1.96	3.02	3.04
464		Sant Surdas Disable Pension Scheme (TASP)	2.89	2.93	4.77	4.88
465		Free Travel in S.T. Buses Disabled Persons (Normal)	15.60	27.82	31.28	31.28
466		Free Travel in S.T. Buses Disabled Persons (SCSP)	1.60	3.91	4.32	4.32
467		Free Travel in S.T. Buses Disabled Persons (TASP)	2.80	4.13	4.40	4.40
468		Insurance Scheme for Disabled person	0.55	0.35	0.35	0.40
469		Niraymaya health insurance Scheme	0.31	0.30	0.30	0.35
470		Electric Scooter Scheme	0.01	0.50	0.50	1.25
471		Financial Assistance to Persons with intellectual Disability Mental Subnormality) (Normal)	16.80	32.99	35.42	48.28
472		Financial Assistance to Persons with intellectual Disability Mental Subnormality) (SCSP)	1.72	3.52	3.66	5.03
473		Financial Assistance to Persons with intellectual Disability Mental Subnormality) (TASP)	2.06	4.34	4.85	6.69
474		Sponsorship Scheme for Rehabilitation of Children (Normal)	0.96	2.16	2.16	2.16
475		Sponsorship Scheme for Rehabilitation of Children(TASP)	0.63	1.44	1.44	1.44
476		After Care Scheme for Rehabilitation of Children (Normal)	0.44	0.58	0.58	0.58
477		After Care Scheme for Rehabilitation of Children(TASP)	0.26	0.38	0.38	0.38
478		Foster care Scheme for Rehabilitation of Children (Normal)	0.21	2.16	2.16	2.16

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
479	Foster care Scheme for Rehabilitation of Children(TASP)	0.01	1.44	1.44	1.44
480	Juvenile Branch (ICPS)	17.06	44.01	44.01	56.42
481	Juvenile Branch (ICPS) (TASP)	11.42	20.89	20.89	25.83
482	Palak Mata Pita Yojana (New Item)	0.00	0.00	0.00	3.60
	Scheduled Caste Welfare				
483	Parixital Majmudar Pre. SSC Scholarship	9.08	9.00	9.00	9.00
484	Upgradation of Merit of Scheduled Castes Students	0.18	0.40	0.40	0.00
485	Govt. of India Pre Metric Scholarship Std. 9 to 10	16.11	18.00	7.20	7.20
486	Scholarship to S.C. Bright Students in Selected Higher Secondary Schools.	0.01	0.05	0.05	0.05
487	Muni Metraj unclean occupation State Scholarship for pre. S.S.C. students whose parents are engaged in unclean occupation. (50% CSP)	71.97	72.00	28.80	28.80
488	Govt. of India Post Metric Scholarship	323.00	355.00	274.73	274.73
489	Coaching Fees to S.C. Students Studying in Science Stream.	2.07	3.00	3.00	3.00
490	Coaching Fees to S.C. Students Studying in General Stream.	0.02	0.10	0.10	0.06
491	Food Bill of Engineering & Medical students.	7.87	10.00	12.51	13.00
492	Maharaja Sayajirao Gayak Vad M.Phil & Ph.D. Thesis Scheme	0.07	0.38	0.38	0.35
493	Financial Assistance for Study Equipments of Medical, Diploma and Engineering Students.	0.37	0.62	0.62	0.65
494	Scholarship for Students of Technical & Professional Courses.	3.16	4.00	4.00	3.00
495	Loan to S.C. Students for Pilot Training.	0.50	0.50	0.75	1.00
496	Loan for Higher Study in Foreign Countries.	40.00	40.00	90.00	50.00
497	Free Clothes to Children of S.C.	19.49	30.99	30.99	33.75
498	Special Scholarship for Boys & Girls Students Belonging to Valmiki, Hadi, Nadiya, Senva, Turi, Garo, Vankar Sadhu & Dalit-Bava in Std. I To X.	4.71	4.99	4.99	5.50
499	Subedar Ramji Ambedkar Hostel Scheme	26.29	65.61	51.01	51.08
500	Additional coaching centre in GIA. & Govt. Hostels.	0.00	0.01	0.01	0.01
501	Establishment & Development of Govt. Hostels for Boys and Girls.	24.35	25.00	25.00	30.00
502	Upgradation of Govt. Building.	0.00	5.48	5.48	0.00
503	Shri Jugat Ram Dave Ashram Schools Scheme	24.75	38.98	38.98	42.42
504	Mamasahab Fadke Ideal Residential Schools.	19.67	20.12	24.05	30.00
505	Award of Prizes Student Securing Higher Rank in Public Examination of Std. X & XII.	0.16	0.20	0.20	0.20
506	Mahatma Gandhi Award & Dr. Babasaheb Ambedkar Award & Dalit Sahitya Award etc.	0.00	0.14	0.14	0.16
507	Dr. P.G. Solanki Doctor & Lawyer Loan Subsidy Scheme.	0.31	0.32	0.32	0.32
508	Loan Assistance to P.G. Solanki M.B.B.S./B.A.S.M. & B.M.A.M. Students of SC	0.04	0.05	0.05	0.05
509	Professional Training for S.C. Students	0.00	5.00	2.84	5.00
510	High Skill Training.	0.01	10.00	0.00	0.00
511	Air hostess, Hospitality & Travel Management	0.00	0.00	0.00	0.00
512	Financial Assistance for Computer Training / Kala Kaushalya	0.00	0.00	0.00	0.00

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
513	Stipend to SC Students for IAS, IPS Courses & Allied Services.	0.10	0.20	0.20	0.20
514	Gujarat Scheduled Caste Development Corporation, Gandhinagar.	5.00	6.05	6.05	7.94
515	Dr. Ambedkar Antyoday Development Corporation, Gandhinagar.	2.00	1.50	1.50	1.50
516	Gujarat Safai Kamdar Development Corporation	2.54	2.54	2.54	2.54
517	Financial Assistance to small entrepreneurs in urban areas	0.00	0.00	0.00	0.00
518	Financial Assistance to SC Farmers for purchasing of Agri. Land	0.03	0.04	0.00	0.04
519	Expenditure in electrification connection charge to M.B.C. & Valmikis.	0.00	0.00	0.00	0.00
520	Free Medical Aid.	3.50	3.50	3.50	3.50
521	Maintenance & Development of Dr. Ambedkar Bhavan	13.74	4.58	4.72	4.50
522	Financial Assistance for Housing on individual Basis. (Dr. Ambedkar Awas)	41.58	66.59	66.59	70.00
523	Financial Assistance for Housing in urban areas. Dr. Ambedkar Avas.	0.30	0.41	0.41	0.84
524	Financial Assistance for Housing to Most Backward Castes	9.18	9.60	9.60	9.85
525	Nagrik Cell.	11.80	30.50	30.50	30.50
526	Nucleus Budget Antyeshiti & Karmakand	6.17	6.50	6.50	7.00
527	Parixital Majmudar Pre. SSC Scholarship	1.81	3.25	3.25	3.00
528	Subedar Ramji Ambedkar Hostel for Std. XI to XII.	0.03	0.20	0.20	0.20
529	Financial Assistance to small enterprenures in urban areas.	0.00	0.02	0.00	0.02
530	Free Medical aid.	0.50	0.50	0.50	0.50
531	Rehabilitation of Scavengers (G.S.K.D. Corporation)	13.00	15.00	15.00	25.00
532	Loan Scheme	25.00	25.00	25.00	40.00
533	Assistance for School Uniform Std.1 to 8 in Adarsh Nivasi Shaha	0.00	0.12	0.12	0.00
534	Scholarship for Std. 1 to 8 in Govt. & Ashram Schools	0.00	3.25	3.25	0.00
535	Scholarship for Backward Class Students	0.00	1.26	1.26	0.00
536	Post Metric Scholarship For Students	0.00	1.00	1.00	0.00
537	Scholarship for PhD Students	0.00	0.18	0.18	0.00
538	Various Scheme Linkage with E-Gram Centre (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.27
539	Additioion of Class 8 in Ashram Schools (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.94
540	Additioion of Class 12 in Adarsh Nivasi Schools (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.70
541	Shishu Gruh (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.90
542	Sanitation Facility at Adarsh Nivasi Schools (New Item)	0.00	0.00	0.00	5.70
Developing Cast Welfare					
543	Merit Scholarship For Pre .S.S.C. Students	189.35	265.50	261.87	238.00
544	Govt. Of India's Pre-Merit Scholarship To Sebc Students In Std. I To X (CSS)	14.64	16.00	0.00	0.01
545	Govt. Of India's Dr.Ambedkar Post Metric Scholarship For EBSCS	9.00	11.50	0.00	0.00
546	Scholarship For Post SSC Students	22.98	7.00	3.00	3.00
547	Scholarship To SEBC Students Studying In Higher Secondary Std. I.E. Xi & Xii	0.00	0.04	0.00	0.03
548	Scholarship For Students Technical And Professional Courses	13.37	18.00	5.00	7.50

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
549	Govt. Of India's Post Metric Scholarship To Students (CSS)	76.89	105.00	0.00	0.00
550	Free Books & Clothes To Children Of Sc/St Nt-Dnt Students	167.61	231.00	231.00	224.00
551	Pm Young Achievers Scholarship Award Scheme For Vibrant India For OBCs And Others (Pm Yasaavi)	0.00	0.00	528.16	500.00
552	Loan To SEBC Student For Higher Study In Foreign Country	26.29	26.50	26.50	34.00
553	Loan For Commercial Pilot Training	1.00	1.25	1.25	1.25
554	Grant In Aid Hostel's	54.10	117.15	117.15	103.00
555	Establishment & Development Of Govt. Hostel For Boys & Girls	21.60	34.00	30.00	32.00
556	Ashram Schools	67.29	101.26	101.26	105.00
557	Residence Schools For Talented Students	20.20	37.77	31.77	30.50
558	F.A For Self Employment In Cottage Industries, Traditional Occupation Like Wadi, Bhavaiya	27.12	28.65	28.65	28.70
559	Pandit Dindyal Upadhayay Awas Yojaja.	117.52	109.50	131.61	100.00
560	Various Scheme Linkage with E-Gram Centre (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.40
561	Construction of Govt. Hostel (New Item)	0.00	0.00	0.00	2.00
562	Construction of Ramp, Lift and Handicap Washrooms at Govt. Hostel and Adarsh Nivashi School (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.09
563	Construction of Class 11 and 12 at Adarsh Nivashi School, Tharad (New Item)	0.00	0.00	0.00	3.78
	Nomadic & Denotified Tribes				
564	Scholarship For Pre SSC Students	27.75	38.50	41.50	35.00
565	Govt. Of India's Dr.Ambedkar Pre-Metric And Post Metric Scholarship For DNTS	9.30	10.00	0.00	0.02
566	Scholarship For Students Technical And Professional Courses	0.75	0.85	0.25	0.40
567	Free Books & Clothes To Children Studying In Std. I To Viii	30.49	43.25	44.49	42.00
568	Grant In Aid Hostel's	0.07	0.19	0.19	0.15
569	Ashram Schools	5.23	8.45	8.45	9.25
570	F.A For Self Employment In Cottage Industries, Traditional Occupation Like Wadi, Bhavaiya	1.00	1.00	1.00	1.00
571	Pandit Dindyal Upadhayay Awas Yojaja.	17.49	18.60	25.39	17.17
	Minorities				
572	Merit Scholarship For Pre .S.S.C. Students	21.85	32.75	27.75	32.00
573	Free Uniform To Students Studying In Std. I To Viii	20.47	33.25	33.25	32.50
574	Scholarship To SEBC Students Studying In Higher Secondary Std. I.E. Xi & Xii	0.00	0.02	0.00	0.02
575	Scholarship For Students Technical And Professional Courses	0.28	0.50	0.05	0.50
	Total	2874.27	3475.97	4035.81	3898.49
	Sports, Youth & Cultural Activities Department				
	Sports Authority of Gujarat				
576	Shaktidoot	1.67	3.50	3.19	3.50
577	To Start by Sports School by P.P.P Mode	19.88	45.00	72.80	53.60
578	Khelmahakumbh	12.14	54.05	54.05	59.05

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
579	To Start summer Camp for winners of Khel-mahakumbh Players under "Khele Gujarat"	0.01	1.50	1.49	1.50
580	Center of Excellence	6.56	6.07	22.02	12.06
581	Integration of Sports with Education	7.74	14.50	11.25	20.50
582	Athletic Track in Vadnagar	0.00	0.50	6.20	0.70
583	Hostel in Vadnagar Sports Complex	0.00	1.00	2.00	0.75
584	Providing Laptop to coaches	0.95	0.01	0.00	0.00
585	Sports Complex at District Level (General)	0.00	7.00	5.28	12.50
586	Centre of Excellence in Surat	0.00	5.00	0.00	0.02
587	Sports Complex at District Level (TASP)	0.00	4.45	3.20	7.00
588	Sports Complex With Multipurpose Hall at Ankleshwar	0.00	3.00	0.00	0.50
589	Hostel for 200 Athletes - Kanpur, Vyara	0.00	2.40	2.15	3.00
590	Modern Sports School	0.00	2.00	0.00	0.05
591	Establish Indoor Multipurpose Hall, Palanpur	0.00	1.75	1.08	0.75
592	Athletic Track at Vadodara Sports Complex	0.00	1.70	0.05	0.10
593	Athletic Track & Grass Football Ground - Kanpur, Vyara	0.00	1.70	0.55	0.05
594	Establish Indoor Multipurpose Hall, Chhota Udepur	0.00	1.50	0.62	1.00
595	Athletic Track & Grass Football Ground - Patan	0.00	1.00	1.06	1.00
596	Sports Complex at Jasdan	0.00	1.00	1.05	2.35
597	Establishment of New Sports Ground and Providing Amenities (General) (New Item)	0.00	0.00	0.00	23.50
598	Establishment of New Sports Ground and Providing Amenities (TASP) (New Item)	0.00	0.00	0.00	6.90
599	Establishment of New District Level Sports Ground at Surendranagar (New Item)	0.00	0.00	0.00	4.00
600	Khele Gujarat District Centre (New Item)	0.00	0.00	0.00	2.50
601	Summer Olympic - 2036 and Para Olympics (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.00
	Gujarat State Sangeet Natak Akadami				
602	Jasavantisinh & Rashiklal Andhariya Scholarship	0.10	0.21	0.21	0.21
603	sugam/Shastriya Sangeet Workshop & seminar	0.09	0.09	0.09	0.09
604	Sugam/Shastriya Sangeet Mahotsav	0.12	0.12	0.12	0.12
605	Aadityaramji Shastriya Sangeet Mahotsav	0.06	0.06	0.06	0.06
606	Guru Shisya Paramparani Talim	0.04	0.10	0.10	0.10
607	Pandit Omkarnath Shastriya Sangeet Mahotsav	0.01	0.02	0.02	0.02
608	Sharodshav P. Nandan Maheta Shastriya Sangeet Spardha & Samaroh	0.15	0.20	0.20	0.20
609	Pratibhashali Natya DigDarshak Natya Nirman Arthik Sahay	0.16	0.20	0.20	0.20
610	Juni Ranga Bhumina Natakunu Punah Nirman	0.25	0.28	0.28	0.28
611	Bhavai Talim Kendra Punah Jivit karva Babat	0.04	0.05	0.05	0.05
612	Kaka Kalekar Samaroh&Shastriya Nrutyua Mahotsav	0.09	0.09	0.09	0.09
613	Shastriya Nrutyua/ParamParagat Lok Nrutyuo Par Workshop&Seminar	0.07	0.07	0.07	0.07
614	Chapaner Mahotsav	0.08	0.10	0.10	0.10

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
615	Shastriya Nrutya/Natya Kshetrana Groupne anya Rajyoma /videshma mokalo Nrutya /Natyana Karyakramona ayojan mate Arthik sahay	1.10	1.10	1.10	1.10
616	Viswadinini Ujavni	0.19	0.19	0.19	0.19
617	akadamina Shapana Dinani Vividh Sanskrutik Karyakramonu ayojan	0.01	0.01	0.01	0.01
618	Sanskrutik Dharohar Yojana Hethal Gandhinagar Khate Vividh Sanskrutik Karyakramonu ayojan	0.09	0.24	0.24	0.24
619	Kavi Kalidas Nimit Natya Nirman Karava	0.10	0.10	0.10	0.10
620	Sangeet Nrutya Natyano Vikas Mate Sansodhan Karya	0.03	0.33	0.33	0.33
621	Lok Sangeet/Dayarane Uttejan apava	1.10	1.10	2.20	2.00
622	Dula Bhaya Kag	0.12	0.25	0.25	0.25
623	Pandit Omkar/nath Sangeet Spardha	0.01	0.02	0.02	0.02
624	Shastriya Sangeet Sabha	0.01	0.02	0.02	0.02
625	Bhakti Sangeet Samaroh	0.01	0.02	0.02	0.02
626	Sangeet Natya Bharti Rajkot Pariksha	0.01	0.01	0.01	0.01
627	Lok Sangeet Samaroh	0.01	0.02	0.02	0.02
628	Shastriya Nrutya Mahotsav	0.01	0.02	0.02	0.02
629	Enkaki Natya Spardha	0.03	0.03	0.03	0.03
630	Rajya Lok Nrutya Mahotsav	0.01	0.03	0.03	0.03
631	Sugam Sangeet Sanmelan	0.01	0.02	0.02	0.02
632	Gaurav Puraskar Samaroh	0.01	0.09	0.09	0.09
633	Pandit Omkarnath Shastriya sangeet Samaroh	0.01	0.02	0.02	0.02
634	Baju Shastriya Sangeet Samaroh	0.01	0.02	0.02	0.02
635	Vibhagiy Trianiki Spardha	0.03	0.03	0.03	0.03
636	Trianiki Natya Spardha	0.01	0.03	0.03	0.03
637	Natak Talim Shibir	0.01	0.03	0.03	0.03
638	Swaranjali to the work of renowned writers, poets/artists of Gujarati, Hindi languages of Gujarat State	0.40	0.40	0.40	0.40
639	Organize Classical Music Programme	0.14	0.20	0.20	0.20
640	Talent Hunt of all Arts	0.09	0.40	0.40	0.40
641	Turi Barot Naty Nirman Arthik Sahay	0.30	0.50	0.50	0.50
642	Tana Riri Performing Arts college Vadnagar with foundation at Vadnagar	0.65	1.10	1.10	0.00
643	Providing Economic Assistance to Encourage the Drum Playing Artists of Raval-Jogi community	0.29	0.35	0.35	0.35
644	Organizing Lok sangit, Diaro, Folk Songs and Ras Garba in Panch Mahotsav held at the 'World Heritage Site' of Pavagadh in the district of the Panchmahals.	0.02	0.50	0.50	0.40
645	Cultural Programmes by Tribal Artist (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.00
646	Pandit Jasraj Sanman Award (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.05
647	Certification of Cultural Programme (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.12

(Rs. In Crores)					
Sr. No.	Department/ Schemes	2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
	Directorate of Library				
648	Smart Library	5.00	3.00	3.00	5.00
649	Library in Rajkot	0.00	0.20	0.20	0.00
650	Establish District Smart Library	0.00	1.44	1.44	0.00
651	Smart Green Library, Rajpipla, Dang, Surat	0.00	4.78	4.78	9.00
652	Establish Library at District and Block Level in Tribal Area (New Item)	0.00	0.00	0.00	7.15
653	Renovation of Government Library (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.13
654	Establishment of Library in Banaskantha (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.32
655	Establishment of Library (New Item)	0.00	0.00	0.00	15.59
656	5 Smart Library (New Item)	0.00	0.00	0.00	5.00
657	Upgradation and Renovation of State Central Library, Gandhinagar (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.00
	Director of Youth Services & Cultural Activities				
658	125th Birth Anniversary Celebration of Zaverchand Meghani	0.72	0.00	0.00	0.00
659	Birth Anniversary Celebration of Arvind Ghosh	0.00	2.00	2.00	0.00
660	Cultural Programmes at Tourist Places for Tourism Festival	0.00	3.00	3.00	2.28
661	Navratni Shakti Parv	0.00	2.25	2.46	3.00
662	Renovation of Jay Shankar Sundri NatyGruh, Ahmedabad (New Item)	0.00	0.00	0.00	1.00
663	Cultural Programmes and Various Sports Events (New Item)	0.00	0.00	0.00	2.00
	Total	60.74	184.07	214.78	279.99
	Tribal Development Department				
664	State Scholarship for Pre SSC students. (DST)	17.62	19.00	26.64	25.50
665	State Scholarship for Pre SSC students. (TASP)	58.79	60.00	79.26	85.00
666	Swami Vivekananda Scholarship for Technical, Diploma & Professional courses (DST)	96.40	1.50	1.45	1.26
667	Swami Vivekananda Scholarship for Technical, Diploma & Professional courses (TASP)	3.54	4.30	4.58	4.94
668	Free Uniform to Children of Primary Students (DST)	18.31	19.00	28.91	27.00
669	Free Uniform to Children of Primary Students (TASP)	63.82	62.00	89.19	90.00
670	Talent Pool of S.T. Students (TASP)	8.64	13.00	14.45	16.00
671	Government of India – Pre. Metric Scholarship for Scheduled Tribe Students Studying in IX & X. (DST)	12.68	13.00	3.25	0.00
672	Government of India - Pre Metric Scholarship for Scheduled Tribe Students Studying in IX & X. (TASP)	44.76	47.00	56.75	56.00
673	Post Metric Scholarship (DST) (CSS-75%-25%)	347.24	75.00	75.00	0.00
674	Financial Assistance To S.T. Students Studying in Std. 11 & 12th in Science Stream and General Stream for Privates Coaching Fees on (DST)	85.84	1.25	2.34	0.00
675	Awards/ Prizes to ST Students (DST)	0.07	0.12	0.10	0.10
676	Awards/ Prizes to ST Students (TASP)	0.12	0.14	0.17	0.12
677	Food Bill for Post SSC College attached with Hostel. (DST)	20.10	24.50	36.44	28.50

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
678	Food Bill for Post SSC College attached with Hostel. (TASP)	11.59	10.50	14.20	13.50
679	F.A. to Purchase of Instruments and Other Stationary for Medical and Engineering Students (DST)	0.35	0.58	0.75	0.75
680	F.A. to Purchase of Instruments and Other Stationary for Medical and Engineering Students (TASP)	0.02	0.25	0.34	0.25
681	Post Metric Scholarship - State Share (TASP)	143.44	225.00	330.37	520.00
682	Grant In Aid to hostels under Voluntary Agency (DST)	6.83	12.62	14.28	16.72
683	Grant In Aid to hostels under Voluntary Agency (TASP)	51.61	91.06	101.91	120.39
684	Ashram Schools (DST)	33.93	43.73	48.56	57.54
685	Ashram Schools (TASP)	337.57	356.04	365.95	422.68
686	Establishment of New & Development of Govt. hostel (DST)	18.40	33.13	32.74	38.39
687	Establishment of New & Development of Govt. hostel (TASP)	52.52	76.26	74.76	80.32
688	Samaras Hostels (DST)	12.58	22.84	16.59	23.40
689	Residential schools (DST)	33.95	15.70	15.36	17.35
690	Residential schools (TASP)	71.97	86.49	86.39	95.24
691	To Start the Haat in Tribal Areas (TASP)	2.00	0.01	0.00	0.01
692	Tablet to Std. 12th pass S.T. students (DST)	0.00	0.12	0.01	0.10
693	Manav Garima Yojna (Poverty Alleviation Programme) (DST)	5.00	5.00	5.00	5.00
694	Manav Garima Yojna (Poverty Alleviation Programme) (TASP)	8.66	10.00	10.00	10.00
695	Benefits of various schemes to the beneficiaries under F.R.A. (TASP)	10.50	10.50	10.50	10.50
696	F.A. to Gujarat Forest Development Corporation for Implementation of the Policy to Purchase Minor Forest Produce at Minimum Support Price (TASP)(CSS-75%-25%)	0.00	0.01	0.01	0.01
697	Tribal Cultural Programmes and Trade Fair (TASP)	0.95	3.35	2.30	3.00
698	Tribal Artisan Sale Counters at Eco-Tourism Centre's (TASP)	0.53	0.20	0.20	0.20
699	Promotion of Agricultural / Herbal Products (TASP)	0.19	0.01	0.00	0.00
700	Development of PTG (TASP)	7.62	7.00	7.85	7.00
701	Pre Examination Training centre. (DST)	0.10	0.16	0.12	0.18
702	Various Schemes under Welfare of SC/ST/OBCs (CSS 100%) (SCA) (TASP)	80.01	88.01	88.01	96.81
703	Free Medical Aid (DST)	1.41	3.23	3.23	3.25
704	Free Medical Aid (TASP)	6.85	7.43	7.43	7.42
705	Purak Poshan Yojna to Tribal Children (TASP)	0.00	146.80	112.60	163.83
706	F.A. to Housing on Individual Basis (DST)	10.10	10.70	10.31	8.45
707	F.A. to Housing on Individual Basis (TASP)	85.80	58.80	59.35	55.70
708	Training Centre at Gandhinagar (CSS 50%) (DST)	0.03	0.04	0.06	0.05
709	Development of Primitive Tribes / Halpati (DST)	0.50	0.50	0.50	0.50
710	Development of Primitive Tribes / Halpati (TASP)	66.71	66.71	66.71	66.71
711	To Provide Drinking Water Supply Through Tap Connectivity Tribal Women (TASP)	4.56	4.17	5.63	0.00
712	Nagrik Cell (DST)	4.50	5.00	5.00	3.48

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
713	Nagrik Cell (TASP)	12.37	13.46	13.46	15.39
714	Adarsh Nivasi School, Mangrol, Surat (New Item)	0.00	0.00	0.00	12.91
715	Adarsh Nivasi School, Kaparada, Valsad (New Item)	0.00	0.00	0.00	9.01
716	Adarsh Nivasi School, Megharaj, Arvalli (New Item)	0.00	0.00	0.00	9.09
717	Adarsh Nivasi School, Garbada, Dahod (New Item)	0.00	0.00	0.00	10.58
718	Tablet to S.T Student (New Item)	0.00	0.00	0.00	3.00
719	Instrument Assitance to Medical and Engineerianr Student (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.58
720	Interest Subsidy to ST Student wants to go for Foreign Study (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.79
	Gujarat State Tribal Education Society				
721	Eklavya Model Residential School. (TASP)	80.28	144.27	61.47	44.69
	Development Support Agency of Gujarat				
722	Incentive Assistance to S.T. Candidates for recruitment examination of UPSC and GPSC at all level (TASP)	5.00	0.01	0.01	0.01
723	Free Coaching to student of S.T. Families for entrance examination (IIM, CEPT, NIFT and NLU etc.) TASP	0.01	0.00	0.00	0.00
724	G.P.S.C. Entrance	0.00	5.00	5.00	5.00
725	SPIPA	1.02	0.01	0.01	0.00
726	Vocational Training Centre under PPP Model (TASP)	1.00	1.00	1.00	2.00
727	New South Gujarat Falav	0.30	6.00	6.00	2.00
728	New Madhumakhi	0.00	1.50	1.50	0.05
729	Financial Assistance for Power Tiller for Tribale Farmers & Educated Unemployed People (New Item)	0.00	37.50	37.50	7.50
730	Solar Pump	0.00	74.70	56.45	25.00
731	Integrated Dairy Development Programmes	0.00	2.50	2.50	0.50
732	New Village Dairy Co-operative Construction Scheme under IDDP Gujarat. (TASP)	0.00	2.50	2.50	0.50
733	Scheme for Power Tillers to Tribal Farmer Beneficiaries. (TASP)	0.00	37.50	37.50	7.50
734	Solar Pump of 5HP for the Tribal Farmers (TASP)	0.00	74.70	56.45	25.00
	Gujarat Tribal Development Corporation				
735	Aid & Loan to Law, Medical, Graduates. (TASP)	0.47	0.23	0.23	0.01
736	Loan to S.T. Students for Studying in Abroad.(TASP)	5.00	5.00	5.00	0.01
737	F.A. to S.T. Students for Commercial Pilot Training (TASP)	0.50	1.25	1.25	0.01
	Registrar Birsa Munda Tribal University				
738	To Establish a Tribal University at Rajpipla (TASP)	26.00	16.59	16.59	5.00
	Total	1980.64	2165.48	2219.98	2369.27
	Urban Housing and Urban Development Department				
	Affordable Housing Mission				
739	Pradhan Manti Awas Yojana (Urban)	343.57	432.70	651.13	499.75

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
	National Urban Livelihood Mission				
740	National Urban Livelihood Mission	62.00	59.30	18.31	41.41
	Swachh Bharat Misson (SBM) (Urban)				
741	Swachh Bharat Mission (Urban)	47.00	88.54	208.00	115.39
	Nirmal Gujarat (SBM)				
742	Nirmal Gujarat	47.00	14.10	14.10	7.99
	Gujarat Municipal Finance Board (GMFB)				
743	Swarnim Jayanti Mukhya Mantri Shaheri Vikas Yojana (SJMMSVY)	2144.38	2397.00	2817.09	3800.35
	Gujarat Urban Development Mission(GUDM)				
744	AMRUT	305.50	70.50	70.50	0.00
745	AMRUT 2.0	0.00	18.80	343.52	683.82
746	SMART CITIES	329.00	329.00	415.25	257.09
	Gujarat Urban Development Company(GUDC)				
747	Rail Over Bridge /Rail Under Bridge	73.32	127.54	127.54	531.57
	MEGA				
748	Gujarat Metro Rail Corporation Limited	266.91	339.34	339.34	504.94
	Total	3618.69	3876.82	5004.78	6442.30
	Women & Child Development Department				
	Integrated Child Development Scheme				
749	Special Nutrition Programme	26.33	29.28	43.23	27.78
750	Special Nutrition Programme	26.33	29.28	43.23	27.78
751	Dudh Sanjivani Yojna (TASP)	5.60	133.26	133.26	125.75
752	Medicine Kit	1.08	1.16	1.16	1.20
753	Medicine Kit	0.61	0.77	0.77	0.80
754	Introduction of Integrated Child Development Scheme	120.84	130.76	62.27	134.90
755	Introduction of Integrated Child Development Scheme	154.47	130.76	62.27	134.90
756	Supplementary Nutrition Programme	272.79	369.45	543.23	369.03
757	Supplementary Nutrition Programme	305.75	369.45	543.23	369.03
758	Dudh Sanjivani Yojna (General)	0.85	41.93	41.93	35.48
759	Take Home Ration Value Addition	7.41	25.23	25.23	22.00
760	Take Home Ration Value Addition	0.00	0.00	0.00	101.38
761	Fortified Salt	29.81	19.89	14.89	0.00
762	Take Home Ration Lab testing	0.32	0.32	0.32	0.32
763	Fortified Rice	0.00	0.10	0.10	0.01
764	Medicine Kit	3.03	2.93	2.93	3.50
765	Medicine Kit	1.80	1.96	1.96	2.33

Sr. No.	Department/ Schemes	(Rs. In Crores)			
		2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
766	Counstruction of Anganwadi Centres under MGNREGA	8.00	2.00	2.00	3.00
767	LED Screen Facilities - Saksham AWCs	0.00	0.00	0.00	2.34
768	Dilapidated AWCs Construction	0.00	0.00	0.00	22.50
769	Sector Office Construction	0.00	1.86	1.86	0.62
770	AWCs Construction	10.50	3.50	3.50	12.00
771	Counstruction of Anganwadi Centres under MGNREGA	0.00	0.00	0.00	80.00
772	Electricity Connection/Bill	7.60	10.16	10.16	10.16
773	AWCs Maintanance & Renovation	0.00	0.00	0.00	106.00
774	Block Office Construction & Renovation	3.70	8.76	8.76	8.76
775	State AWCs Rent	7.98	14.90	14.90	42.54
776	State AWCs Rent	0.69	1.01	1.01	1.74
777	State AWCs Repairing	0.00	0.01	0.01	12.75
778	State AWCs Upgradation	0.00	0.02	4.06	0.00
779	State Sanitation Facility in AWCs	0.00	3.80	0.00	0.00
780	State Drinking Water Facility in AWCs	0.00	0.01	0.00	0.00
781	State Saksham AWCs	0.00	0.00	0.00	10.16
782	Integrated Child Development Scheme Pre School Kit	19.90	7.10	0.00	0.00
783	Integrated Child Development Scheme Pre School Kit	0.00	7.74	0.00	0.00
784	Integrated Child Development Scheme Pre School Kit	8.67	4.17	0.00	0.83
785	Integrated Child Development Scheme Pre School Kit	0.00	2.78	0.00	0.56
786	Integrated Child Development Scheme Early Childhood Care & Education (ECCE) Training	5.30	2.64	3.18	2.35
787	Integrated Child Development Scheme Early Childhood Care & Education (ECCE) Training	0.00	1.76	2.12	1.57
788	Mission Balam Sukham - Uniform	20.00	39.60	66.94	68.85
789	Mission Balam Sukham - Pa Pa Pagli	5.12	10.21	10.05	11.67
790	Mission Balam Sukham - GyanKunj	0.00	0.00	0.00	118.14
791	Mission Balam Sukham - Software Based Curriculum Developmpt	0.00	0.00	0.00	3.50
792	Mission Balam Sukham - Parenting Counseling	0.00	0.00	0.00	9.55
793	Mission Balam Sukham - Best Parenting Practices	0.00	0.00	0.00	11.93
794	Mission Balam Sukham - Enrollment Celebration	0.00	0.00	0.00	9.40
795	Mission Balam Sukham - Child Fare	0.00	0.00	0.00	9.55
796	Integrated Child Development Scheme- Honorarium-Salary	318.20	14.18	17.72	17.72
797	Integrated Child Development Scheme- Honorarium-Salary	0.00	9.45	11.81	11.81
798	Integrated Child Development Scheme- Honorarium-Salary, Saree	104.31	174.59	180.19	180.19
799	Integrated Child Development Scheme- Honorarium-Salary, Saree	0.00	116.39	120.13	120.13
800	Integrated Child Development Scheme- Honorarium-Salary, Saree	0.00	61.53	61.85	61.85
801	Integrated Child Development Scheme- Honorarium-Salary, Saree	0.00	41.02	41.23	41.23
802	National Nutrition Mission	76.39	73.42	58.93	68.75
803	National Nutrition Mission	0.00	18.36	30.04	45.84

(Rs. In Crores)					
Sr. No.	Department/ Schemes	2021-22 (A. E.)	2022-23 (B. E.)	2022-23 (R. E.)	2023-24 (B. E.)
804	Gyan Punj (New Item)	0.00	0.00	0.00	30.00
805	Purchase of Four Monitoring Device for AWCs (New Item)	0.00	0.00	0.00	14.40
806	Construction of AWC (Urban) and Sector Office (New Item)	0.00	0.00	0.00	12.00
807	Upgradation of AWC as Saksham AWC (With & without LED) (New Item)	0.00	0.00	0.00	10.15
808	Software Based Content Development Under Misson Balam Sukhan (New Item)	0.00	0.00	0.00	3.50
809	Counstruction of Anganwadi Centres under MGNREGA (New Item)	0.00	0.00	0.00	138.00
810	Millets Food (New Item)	0.00	0.00	0.00	0.10
811	Renovation of AWCs (New Item)	0.00	0.00	0.00	36.05
812	PUSHTI 2.0 (New Item)	0.00	0.00	0.00	5.00
	Women Wing				
813	Family Counseling	0.22	0.20	1.24	0.69
814	Commissionerate of Women and Child Development	6.56	2.50	2.23	2.34
815	Officer of Dowry Prohibition Officer of Women & Child development	10.88	13.97	14.21	17.79
	Total	1571.07	1934.16	2188.15	2734.20
	Grand Total	71677.09	79579.06	91966.39	97497.13